

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עו'למי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת וישב תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 אדם הדיק א"פ' שאני מוסיף וכולן חייבין על נזק גופן כמו אמר מר הוא הניחא
2 לשמואל בו ומשני כגון שהדיוק כולם בכלים והשתא כולן חייבין על נזק גופן ופטורין על
3 נזק ממונן ע"כ לאו על נזקו קאי דאין קאי אנוקן פרס"ד השתא א"כ מירי כשהדיוק
4 בממונן המדיוק בדמיוק כשהדיוק כלים בכלים דאי בגוף המדיוק אמאי קאמר דפטורין על
5 נזק ממונן ויבין דהדיוק בממונן מוזיקן איירי

1 ראשון ודאי פושע הוא שני אגופו מתייב דהנה לו
2 לעמוד ולא עמד אגופו פטור דא"ל האי בירא
3 לאו אגא בריתיה מתייב כולן חייבין על נזק גופן
4 ופטורין על נזק ממונן מאי לאו אפי' ראשון לא
5 לבר מראשון והיא פולס קתני אמר רב אדא בר
6 אבהו כולן חייבין האי מאי א אפרת בשלמא
7 אפילו ראשון היינו דקתני ודאי אלא אי אפרת רבא
8 מראשון מאי כולן ליתני חייבין אלא אמר רב
9 דשני חייב בין בנזק גופו דשני בין בנזק ממונן
10 דשני ושני חייב בנזק שלישי בנזק גופו אבל לא
11 בנזק ממונן מ"ט דהנה ליה בור ולא מצינו בור
12 שהיב בו את הכלים הניחא לשמואל דאמר כל
13 תפלה בור הוא אלא לרב דאמר אי אפקריה אין אי
14 לא לא מאי איכא למימר לעולם דאמר מעיקרא
15 ודקשא לך כולן חייבין תרנגה רב אדא בר מניומי
16 קמיה דרבנא שהדיוק כלים בכלים אמר מר אם

1 ה"ג ראשון ודאי פושע הוא שני אגופו מתייב דהנה לו לעמוד ולא
2 דאי לא בירא לאו אגא בריתיה מתייב כולן חייבין על נזק גופן בו עד מאי טעמא
3 דהנה ליה בור ולא מצינו בור שהיב בו את הכלים וניחא לשמואל דאמר כ' אלא
4 לרב מאי איכא למימר תרנגה רב אדא בר. והכי פירושו ראשון חייב בנזקו שני בין
5 שניזק בגופו של ראשון ויבין שהדיוק בממונן של
6 ראשון גופו כרין מוסיף ותיב אף על כלים דשני
7 דנפול לא משוקן ליהוה כרין בור וקמנו ונהה
8 ליהוה כהדרת בור ותיב על גוף ב' וקסור על כליל
9 אמ הדיק ממונן בממונן פטור דבור ותיב בו נזק
10 אדם דאמרין לעיל דכי דרשקן שור ולא אדם
11 לענין שקלא אבל לענין נזק חייב ופטור בו את
12 הכלים ושני חייב בנזק שלישי כרין מדיק היבא
13 דהדיוק בגופו של שני אבל לא בנזק ממונן שאם
14 ממונן של שני הדיק את השלישי בגופו אינו
15 חייב אפילו תורת בור אין לו על הקדירות של
16 השני להתחייב במה שהדיוק אפילו הדיק בגופו
17 של שלישי קה נשקה. דמשרית לקמנו של
18 ראשון בור וקמנו דשני פטור. אי נתקל פושע
19 הוא. והכי כמשלף תקלוייה דרביד' משום דכי
20 ממונן ראשון חייב: שני נמי מתייב. אנוקן שלישי
21 דעביד ממונן לגופו של שלישי. ואי לאו פושע
22 הוא. ואגוס משוית ליה אפי' ראשון נפטר. אפי'
23 דהדיק דהדיק בגופו כ"ש בממונן. ראשון ודאי
24 פושע הוא. דמנפשיה נפל הלך גופו ויהי כמיוק
25 ואממונן הנה ליה בוריה בור ומתייב מהיא אגופו
26 דשני וקסבר רבא דרנן לא פליגי. עליה דר"מ
27 בתנאל פושע הוא דכאוקן לעיל אביי דבתרמי
28 פליגי אלא אפקריה וקווי הוא דפליגי אבל נתקל
29 מעצמו פושע הוא לרבי דהכי: שני. בנפילתו
30 אגוס הוא אגופו מתייב כמיוק כיוון
31 שהיה לו לעמוד ולא עמד. אגופו פטור. למימר
32 ואפי' הנה לו לעמוד. דאמר ליה האי בירא לאו
33 נזקו כמיוק. שהדיוק ממונן את אחרים בין בגוף בין בממונן. ופטורין על
34 נזקו כמיוק. שהדיוק ממונן את אחרים פטר ליה אפי' הדיק הממונן את גוף חבירו. מאי לאו אפילו ראשון. והי"מ נתקל לאו פושע הוא ואגופו הוא ומתייב דהנה
35 ליה לעמוד ואפי' דהתחילתו אגוס חייב בדגופו לא משוקן ליה דין בור דנקמא מפקדי נזקו אחר נפילת אונס הוא אלא מוק מוקש הוא דאדם לא יהי בור אבל אגופו פטור. לא
36 לבר מראשון כ"י: אלא מאי רבא כ"י. ע"כ רבא לא חייב הראשון בנזק ממונן שהדיוק בשני דלאו פושע הוא ולא חלק בין ראשון לשני אלא בנזקין שהדיוק גופו והכי אמר רבא
37 ראשון ודאי יהי מוסיף ומסתמיה אי משרית ליה לגופיה בור ותיב על נזק גופו של שלישי אבל לא בנזק ממונן דלא מצינו בור שהיב בו את הכלים ובריתיה דקתני כולן חייבין
38 על נזק גופו דמשמע אפילו שני כגון שהדיוק את גופו של שלישי. הניחא לשמואל. איכא למימר דנפול שני שני את ליה תורת בור. אלא לרב. דאמר אי לא אפקריה לא ונהה בור
39 בשלמא ממונן איכא למימר דמפקר איניש אלא גוף מן מפקר. תרנגה רב אדא בר מניומי. למרייתא דלעיל כגון שהדיוק כלים בכלים ועולם מליתיה דרבא כדכנה שמעין ליה
40 מעיקרא דגופו דראשון ויהי חייב מתייבין בניהם ותיבין על הכל ואפילו לשמואל דאמר דמידי ולא אפקריה יהי בור היה בממונן אבל בגופו אגוס הוא ולא בור ותיב על נזק כלים
41 ראשון ממונן פושע הוא אגופו מתייב דשני בכליו דראשון דמיפטר משום דבור ניהו ולא חייב בו את הכלים ולרב כדאפקריהו ולשמואל אפילו לא אפקריהו ודכי קתני
42 כולן חייבין על נזק שמויק גופו ואפילו הדיק כלים דגופו דאדם מוסיף ופטורין על נזק ממונן אם הדיק ממונן את כלי חבירוין דאפילו ממונן דראשון טפי מבור לא משרית ליה
43 שאין לך פושע יותר מבורה בור ופטור בו את הכלים אבל הדיק ממונן את הגוף שן מן חייב ויש מן פטור ראשון חייב ושני פטור ויגראק דכי איכא קמא רבא ראשון חייב בנזק
44 שני בין בנזק גופו בין בנזק ממונן שני חייב בנזק שלישי בנזק גופו אבל לא בנזק ממונן מה נפשך אי נתקל פושע הוא שני נמי לתייב ותיב אלא פושע הוא ראשון נמי ליפטר
45 ראשון ודאי פושע הוא ושני אגופו מתייב דהנה ליה לעמוד ולא עמד אגופו פטור דאמר ליה האי בירא לאו אגא בריתיה ולא גרסינן קבא דהנה ליה בור מתייב בו עד לרב
46 מראשון והיא כולן קתני בו עד שני חייב בנזק שלישי בנזק גופו ולא בנזק ממונן דהנה ליה בור ור' גרסינן קבא דהאי בירא לאו אגא בריתיה וכו'. בשלמא. כמבליה המושלכת
47 לעצמו דהדך דתרגמה ועמילתא את כל הדרוך שלדא כבליה כדאמרין בשלמא שלדא קיימת נהיה חייב. חבירי' דפשייתא. כמקל של סומן ששנשט והוא בו מנפיקים שהוא
48 מושיטו לרובת דהדך מוגששו. מ"תנ"י. זה פא תבתינו כ"י. ופגע ויה ביה פטור. שלשניהם רשות לתקף. הנה בעל קרבן ראשון כ"י. פטור. שהו מתקף כדוריה הוא מירד ללכת: גמ' / תרתייהו

17 מחמת ראשון נפלו ראשון חייב בנזקין פולס מחמת ראשון חייב נפול רב פפא אמר
18 דפקרה לאורחיה בשלדא רב וביד אמר כהומרא דסמיתא: מ"תנ"י. זה פא תבתינו וזה
19 פא בקורתו שגברה פדו של זה בקורתו של זה פטור שגלה רשות לתקף וזה רשות
20 לתקף זה בעל התקרה ראשון ובעל הכית אחרון שגברה חבית בקורה פטור בעל התקרה
1 וכן
2 וכן
3 וכן
4 וכן
5 וכן
6 וכן
7 וכן
8 וכן
9 וכן
10 וכן
11 וכן
12 וכן
13 וכן
14 וכן
15 וכן
16 וכן
17 וכן
18 וכן
19 וכן
20 וכן

1 תרתייהו כי תרדי ניהו. שנין שון בשבירתן שאף בעל חבית סיעע בשבירתה: הנפשות
2 העושות. ונאף ונאפת במשמע: ברבועה במחלבת. דבעל קורה שעמדו הו' משונה שאן
3 דרך לפוש ברה"ר הא סיעיע בעינא. דרבועה במחלבת חייבת: אלא מקשי נמי קשיא.
4 מתייתון לריש לקיש דאמר בעשה רובעת חייבת הא חזקה מפילא. מחלבת ברבועה
5 פטורה והכא קהני במתייתון דמפילא חייב:
6 מתייתון דפסקה. קורה לאורחא בשלדא שהיו
7 ראשיה לרובת תרדי חלקך אפילו ממילא חייב
8 שאין דרך לבעל החבית לנטות: לסגוי באיך
9 ניכא. חלקך טעמא דבעשה אכל ממילא פטור
10 מתייתון. דקא מסגי בעל הקורה כי ארתיה ואין
11 כאן שיער חלקך פטור אכל מחלבת שבעשה
12 ברבועה שנתה את דרבה ואימא לך דחייבת: **ו**
13 שנין פטורין. כדמפרש בגמרא: מפני שרין
14 (ברשות) מפרש לקוח אתו ליה ל' (השתא)
15 אחי רין ואחד מילף. רען שיער והמלך לא
16 שיער פטור שנייהם רעים מבעיא:
17 בוא

ואם עמד בעל קורה חייב ואם אמר לבעל חבית

1 **עמוד פטור היה בעל חבית ראשון ובעל קורה אחרון**
2 **ונשברה חבית בקורה חייב ואם עמד בעל חבית פטור**
3 **ואם אמר לבעל קורה עמוד חייב וכן זה פא בגרו וזה**
4 **בפשתנו: גמ' בעא מיניה רבה בר נתן מרב הונא**
5 **המוציא את אשתו בתשמיש המפסח מהו בין דברשות**
6 **קעביד פטור או דלמא איבעי ליה לעיניו א"ל הנתונה**
7 **שלוה רשות להלך ולזה רשות להלך אמר רבא ק"ו**
8 **ומה יעביד שיהו לרשותו נכנסו וזה לרשותו נכנס עשה**
9 **כמו שכתב לרשות חבירו וחייב זה שהוה חבירו**

11 נכנס לא קל שכן אלא הא קמני שלוה רשות להלך ולזה רשות להלך תהם תרוניהו במרדי
12 ניהו והכא איהו קעביד מעשה והיא לא והכתיב ונכרתו הנפשות העושות מקרב עפם
13 הנאה לתרוניהו אית להו איהו מעשה הוא דקעביד: היה בעל קורה ראשון פו' אמר ריש
14 לקיש שתי פרות ברה"ר אחת רבועה ואחת מחלבת בעשה מחלבת ברבועה פטורה רבועה
15 במחלבת חייבת לימא מסייע ליה היה בעל קורה ראשון ובעל חבית אחרון נשברה חבית
16 בקורה פטור ואם עמד בעל קורה חייב והא הכא דברבועה במחלבת דמי וקתני חייב
17 ותסברא הא סיעיע בעינא לא מסתייא דלא מסייעי אלא מקשה נמי קשיא טעמא דבעשה
18 הא חזקה ממילא פטור והא מתני' דמפילא וקתני חייב מתני' דפסקה לאורחא בשלדא
19 הכא גגון דרבעה בחד גיסא איבעי לה לסגוי באיך גיסא אלא סיפא דמתני' מסייע ליה
20 לר"ל דקתני פטור בעל חבית ראשון ובעל קורה אחרון נשברה חבית בקורה חייב ואם עמד
21 בעל חבית פטור והא הכא דמחלבת ברבועה דמי וקתני פטור מתני' דכי ארתיה או
22 מסגי חבית קא א"ל נהי דאית לך רשות להלך עלי' לבעוטי פי' לית לך רשותא: **מתני' גמ' שנים**
23 **שרויה מחלכין ברה"ר אחד רין ואחד מהלך או שרויה שניהם רצין והיוקו זה את זה שניהם**
24 **פטורין: גמ' מתני' דלא פאיסי גן והודה דתניא איסי גן והודה אומר רין חייב מפני שהוא**
25 **משונה ומודה איסי בע"ש בין השמשות שהוא פטור מפני שרין ברשות א"ל ויתנן הלכה**
26 **פאיסי גן והודה ומו אמר רבי ויתנן הכי והאמר ר' ויתנן הלכה פסתם משנה ותנן אחר רין**
27 **ואחד מהלך או שרויה שניהם רצין פטורין מתני' בע"ש בין השמשות ממאי מדקתני או שרויה**
28 **שניהם רצין פטורין הא תו ל"ל השתא אחד רין ואחד מהלך פטור שניהם רצין מבניא**
29 **אלא הכי קאמר אחד רין ואחד מהלך פטור בר"א בע"ש בין השמשות אכל בחול אחר רין**
30 **ואחד מהלך חייב שניהם רצין אפי' בחול פטורין אמר מר ומודה איסי בע"ש בין השמשות**
31 **שהוא פטור מפני שרין ברשות בע"ש מאו ברשות איכא בדר' תנינא דאמר ר' תנינא**
בוא

1 **ואם** עמד בעל קורה חייב. בגמרא מוקי דרמאי בקורה בשלדא אבל אי לא רמיא בשלדא
2 פטור דאיבעי ליה לבעל חבית כשראש שעמד בעל הקורה לטגוי באיך גיסא כדי
3 שלא יזקק אבל כי הו' בשלדא לא פשע בעל החבית דלא ידע כשעמד בשלדא אינע"פ שפס
4 האדם וראה כשעמד מה שעמד בשלדא אין וראה אלא קשה דבסיפא אם נעמד בעל החבית
5 אמאי פטור דחבית ולא מסתבר דרמי בשלדא
6 שהוא דקר פסן ודל' לבעל הקורה לטגוי באיך
7 גיסא כדי שלא יזקק בעל חבית דקא קבעל חבית
8 אחרון מוקל עליו לטגוי באיך גיסא כדי שלא
9 יזיקוהו איש כשבעל קורה אחרון דאיבעי לטגוי
10 באיך גיסא כדי שלא יזיק כרפי' (לעיל דף כג)
11 גבי כלב שנטל תרדי העוד דגם זה דוחק שהתקם
12 וראה שהוא עמד ואין וראה שהוא עמד
13 בשלדא ונראה לר"י דאורחא דמילתא הוא
14 כשהלכין בעל חבית ובעל קורה זה אחר זה
15 דאין האחרון יכול לעיין באותו שיתולך לקבץ כל
16 שעה ולקר פי' כל חזאי קורה בשלדא יש לאחרון
17 ללכת בתחתית הלכות באיך גיסא כדי שלא יזיק
18 או שלא יזיק ע"ז עמידת הראשון אכל כשנשאו
19 את הקורה בשלדא אין לאחרון להסתלק באיך
20 גיסא בין שהוא בעל קורה בין שהוא בעל חבית
21 ולקר אין פושע אלא הראשון כשעמד ומיירי
22 מתני' בין רישא בין סיפא שיתקרה בשלדא.
23 **תרויהו** כי יחד ניהו. שאף בעל חבית
24 מסייע בשבירתה שבדרך הלכות
25 התיי חביתו בקורת חבירו ואם פו' ל' ל' שלח
26 רשות להלך אפי' אין רשות לא לזה ולא לזה
27 פטור בעל הקורה מטעם זה ור"ל דכא למיתני אם
28 היה בעל קורה רין ובעל חבית מתוך אינע"פ שבעל
29 חבית נעמד וסחח החבית אינע"פ דפטר במתני' אחד
30 רין ואחד מהלך היינו משום דקסבר שיש לו לרין
31 ברדי' אכל כשנשאו קורה על תיבתו אין לו
32 רשות לרין אינ' מתייתון דאחד רין ואחד מהלך
33 מיירי בע"ש בדמוקל זה רבי יוחנן אי' נמי ר"ל דכא
34 לעטס במקום שאין לו רשות להלך בגון חצר
35 בעל החבית דכוון דאין לו רשות לבעל והקורו
36 להלך אין לבעל חבית ליתר משנו מיהו כשעמד
37 בעל חבית חייב בעל קורה אפי' שניהם ברשות
38 כיון שעשה כל התיוק ודקא משום תרויהו כי
39 יחד ניהו פטורין ליה ולא דמי לעמד בעל חבית
40 דמתייתון דכוון שהוא ידע שבא אחריו בעל קורה
41 נושא בשלדא פושע בעמידת כרפי' ומבטני' או
42 חבית נמי איירי דהויא בשלדא אתי נמי פטור.
43 **איהו** קעביד מעשה. ומיהו לענין חטאת ולענין
44 מלקות חייבת דרחמנא אחשיבה להנאה
45 מעשה **ד' מניא** בשלדא. וא"ת והלא בקורין
46 מתייב לעיל כשנתקל השני כראשון ולא אמרינן
47 דמתייב ליה לטגוי באיך גיסא ותקם ולא מיירי בשלדא דלא מוקמינן דפסקה לאורחא בשלדא אלא התייא דאם נתמנת הראשון נפלו כולם ור"ל כשנפול אין ראוהו ולא מצי א"ל איבעי לך
48 לטגוי באיך גיסא.
49 **איבעי** לה לטגוי באיך גיסא. שלא תהא נזוק ואת' את אפי' להיקח אית' לה רשות לטגוי עלה ור"ל משום דחיי' רגל ברשות הרבים ואיבעט נמי לא מתייב משום דכל המשנה ובא אור
50 ושקיה בו פטור: **הל' הכא** דכמחלבת ברבועה דמיא. תימה מאי ס"ד השתא וכי סובר הוא שאם שבר במחבין שהוא פטור נגמא בעשה מחלבת ברבועה הא פשיטא לך בריש פירוק
51 דשובר חייב ובאדם לא שירך כל המשנה בו ור"ל ס"ד כי דמי בדבתינ' פטורין בעל הקורה לפי שבעל חבית גורם לו בעמידתו שאין לו לבעל קורה ליתר שפא עמוד בעל חבית הו' פרה
52 ברבועה וקמה לה למחלבת שחמבעט בה ואין לבעל הקורה ליתר שאם חמצא פרה ברבועה ברשות הרבים ותבעט בה פרטו ומשני שרביעא לא נקמה לה בכך כשעטעט בה ונתני רשות
53 לך רשות לטגוי עלאי לבעוטי פי' לית לך רשותא **שנים** שהיו מחלכין וכי היוקו זה את זה פטורין. שכל אדם יקרה לעצמו כהלה זו ולא היוקו ממש במחבין אלא כלומר חזקו זה בזה
54 כדאמר' בהפדה ללמון דף חת ושם עניניהם ברשות שניהם שלא ברשות היוקו זה את זה חייבין ודוקו זה בזה פטורין:

1 **וְנִתְּחָה** בקעת ופוחה לו בפי' ו' ורס"ן ומ' דדא מוק' לה לענן ארבעה דברים: ז'ה
 2 שלדעת חבירו ונכנס. משמע דאיירי כשקראו נכנס ואי' בשלא ברשות אמאי
 3 פטור כיון שקראו שובנכם אתר אמאי בפי' הפרה ולקמן מ'ת' ושם ר"ה חזיקו הנכנס לחצר בעל
 4 הבית שלא ברשות דאפי' בעל הבית החזיק חביב אי' הוה ידע ביה ואפילו שלא בכוחה
 5 דהמניח דלא הוה ידע ופטור ור"ל דא' דקטני

6 רישא פטור היינו מו' דברים אגל גוק חביב וכו'
 7 פ' ב' קונטרס א' מ' בקלה ב'רימא בשלא אלא על מום
 8 חשוד ברשות חבירו שוקה לו לידע ולא על מום
 9 שאל ממנו רשות ואי' משום שרוצה ליכנס
 10 **דלא** טני ליה בגלות. ואי' התא נתן באילו דן
 11 הגלוי' (מכות ח) הוזקך אבן לחצרו ור'ג אפי' ע'ה
 12 לו רשות לניק' ליכנס לשם גולה ואם לאו אי'ט
 13 גולה ואמאי גולה כשנכנס ברשות ר"ל דהתם
 14 מידי' גזון קני' על דרך' בחובו או במכר או
 15 במתקן או בשאלה או בשכירות שאין בעל
 16 החצר יכול לעכב עליו אבל חביב מוק' באדם
 17 ששואל רשות ליכנס לפי' שעה דודע' הוא
 18 שיכנס אלאחר כיון ששאל ממנו רשות להכי' הו'
 19 קרוב למודה

20 **מיתבי** הוזקך אבן לחדיר והא' הקא דשונג
 21 קרוב למודה. בריש אילו דן הגלוי'
 22 (מכות דף ט) דריש בשגגה פרט למיוד ומוק' לה
 23 באומר מותר אפי' ליה מיד משום דאומר מותר
 24 קרוב למיוד והא' דלא מייתי תר' משנה התם דלא
 25 משמע ליה למוציא הוא קרוב למיוד להחזיק אבל
 26 הוהו' ללעול לא הו' קרוב למיוד טפי ממהו' ר'א
 27 דפרקי' בגמ' אהר' משנה במכות והא' מיד הוא
 28 ומשני בסותר כותלו וכו'ה סוגיא דברקא סמיך
 29 אהא דפרטין הקא קרוב למיוד ולא אהא' ההיא
 30 סוגיא במגן דומתו ד' יוסי' בר' נתנא ארישא
 31 **חביב** בארבעה דברים. פ' ב' קונטרס כיון דחזייה
 32 דעילא איבעי ליה לעיני' וקשה לרבי' א' דאם ר'א
 33 היה לו להתחייב ליה איני' אלא נתן לו רשות
 34 ליכנס מידי' דהוה אסורה בו לצאת בני' נפח
 35 בסתור וחיוב גלות אסור' דלא הו' שוליא דנגי'
 36 ואי'ע' שובנכם ברשות כיון שעתה מסרה בו
 37 לצאת הוי' בשלא ברשות ר"ל דשאיני' רבס כיון
 38 שתחלתו בניקטו ברשות לפיכך באחר' יש לו
 39 לחוש לשאר דלא קאי דמי' טפי ליער' בו בושת הוא
 40 שלא למיוד לצאת אפי' שנתן לו רשות ליכנס והוה
 41 לו לנפח ליער' אפי' אם קני' אם לאו אבל חביב שתחלת
 42 בניקטו שלא ברשות אין לו לחוש כל' כן ולא דמי
 43 ליער' והביא ר'א מירושלמי דגר' אי' יוסי' ר'ט
 44 נתנא הוה עומד ומבטח עיני' בחצירו ונכנס פועל
 45 לחבוע שקרו ונתהו בקעת והזיקו חביב ואם מת
 46 אינו גולה לפי' שאין הושה ליער' והמניח רבס תימא
 47 פטור וקאי דלא קאי דלא דאמר' ר' יוסי' בר' נתנא
 48 כשקראו עומד ודמי' ר' יתיא רישא אר'א הוה
 49 משמע אפי' ור'איה פטור מגלות כיון דנכנס שלא
 50 ברשות איני' ומסרה בו לצאת מיתבי' בני' נפח
 51 הויא דנכנס ברשות וכו' דוד בירושלמי ומוק' ר'ט
 52 הניא כשואמר לו הנכנס ודאי צריך להעמידה

1 בואו ונצא. באדם המקבל פני מלה: **מתני'** התפסק. עציבו: והזיק ברה"י של אחרים: אם
 2 ברשות החזיר. שלו: והזיק ברשות החזיר אחר. של אחרים חזיב: **גמ'** השכיח רבים.
 3 והוה ליה לעיני: ולא שכיחי רבים. במקום הנזק: פטור. מגלות: חזיב חבי' דברים. אם
 4 לא מת אלא הזיק נתון לו נזק צער ורפי' ושבח דדחה ליה פושע אביל בושת לא דאינו
 5 חזיב על הבושת עד שיתחברו ורישא דשלא

6 ברשות פטור מו' דברים דליכא פשיעה אביל
 7 אנוק חביב כדקיימא לן פצע תחת פצע לחיב על
 8 דהאנוס כרצונו לדעתו. שלא נטל רשות מחבירו
 9 קרוב לפי'ו. דאיבעי ליה לעיני: חוספה לו.
 10 שליח ב'י' למי שחזיב מלקות: רציעה אחת. יותר
 11 על מה שאמרהו ב'י' שיקול לקבל גזל ומת
 12 על ידו נפח רבא. שלא נטל רשות מחבירו.
 13 שימי' הכהו על סנדלו ל'א געט בסנדלו ל'ב
 14 שימי' אמי הוא. השליח מני' קרוא. והפלא ה'
 15 את מותרך וכו' (תריסר בתו: ד'ג בסותר את
 16 תולדו ביום לאשפה: להפנות. בני אדם נפחו בה
 17 לקמייהו: טמי' ליה. ל'דרי' בר' נתנא: חביב כ'
 18 דברים. והתם נמי פושע הוא כיון דחזייה דעיל'
 19 איבעי ליה לעיני: מאן דרמתי' לת' אסיפא. פטור
 20 מגלות שאינו דומה ליער' כ"ש ארישא: כ'שוליא
 21 דנפח. למילדו של אותו נפח: מסרה. מפיצד
 22 בו לצאת:

אחר

1 דומה ליער' יער' וזה לרשותו נכנס וזה לרשות חבירו נכנס אמר רבא
 2 ק"ו ומה יער' זה לדעתו נכנס וזה לדעתו נכנס נעשה כמי' שובנכם לדעת חבירו וגולה זה
 3 לדעת חבירו נכנס לא כל' שכן אלא אמר רבא מאי פטור מגלות דלא סגי ליה בגלות
 4 ותינו עמקא דרבי' יוסי' בר' נתנא משום דהו' ליה שונג קרוב למיוד מתוכ רבא הוספה
 5 לרצועה אחת ומת חרי' זה גולה על ידו והא' הכא דשונג קרוב למיוד הוא דאיבעי
 6 אסוקי' אדעתיה דמייתי אינשי ברעהו וקתני חרי' זה גולה אמר רב שימי' מנתרעא
 7 דמי' ממניא טפח ליה רבא בסנדליה אמר ליה אטו הוא מני' והתניא גדול שבדעינין קורא
 8 והשני מונה והשלישי אומר רבא בסנדליה אמר רב שימי' מנתרעא דמי' אפי' גופיה מיתבי'
 9 הוזקך את האבן לרה"ר והרג חרי' זה גולה והא' הכא דשונג קרוב למיוד הוא דאיבעי
 10 אסוקי' אדעתיה דברה"ר שכיחי אינשי וקתני חרי' זה גולה אמר רב שמואל בר' זעיק
 11 בסותר את כותלו איבעי ליה עייני' בסותר בגללה בגללה נמי איבעי ליה עייני' בסותר את
 12 כותלו' ביום לאשפה האי' אשפה ה"ד אי' דשכיחי רבים מיד הוא ואי' לא שכיחי רבים
 13 אנוס הוא אמר רב פפא [לא צריכא אלא] באשפה העשויה להפנות בגללה ואינה עשויה
 14 להפנות ביום איכא דמיקרי וחיוב מיד לא הו' דהא אינה עשויה להפנות ביום אנוס
 15 נמי לא הו' דהא איכא דמיקרי וחיוב מיד לא פפא משמיהו דרבא מתני' לה ארישא הנכנס
 16 לתנתו של נגר' שלא ברשות ונתהו לו בקעת ומפחה לו על פניו ומת פטור אמר רבי
 17 יוסי' בר' נתנא חביב בארבעה דברים ופטור מגלות מאן דמיתני' לה אסיפא כ"ש ארישא
 18 ומאן דמיתני' לה ארישא אביל אסיפא פיון דברשות חביב גלות וכו' חזיב גלות והתניא
 19 הנכנס לתנתו של נפח ונתהו ניצומו ומפחה לו על פניו ומת פטור ואפילו נכנס ברשות
 20 הקא כמאי עסקינן בשוליא דנפחי' שוליא דנפחי' למקמלא קאי כשרבו מסרה בו לצאת
 21 ואינו יוצא ומשום דרבו מסרה בו לצאת למקמליה קאי כסבור יצא אי הכי אחר נמי
 22 אחר

53 בשלא יראה ולא תקשה דנפח על מה שהוא פטור מגלות: **מתן'** דמני' לה אסיפא כ"ש ארישא. משמע דיותר הרישא קרובה לאנוס מה שהיפא קרובה למיוד ותימא אי' שטעם אנוס פטור
 54 מגלות כ"ש שוקה לו ליכנס מארבעה דברים כדמוכח לעיל בסוף פרק של (דף כ"ב) בהבחי' בה ושכחה דפטור מארבעה דברים וחיוב גלות ר"ל דלא משום אנוס פטור ליה הקא אלא לפי'
 55 שאין דומה ליער' כשנכנס ארבעה דברים והא' דקאמר רבא כן ארישא משום דמי' טפי ליער' מרישא אנוס פירש בגמ' דנפח

בבא קמא. המניח – פרק שליש דף לג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רש"י

1 אחר לית ליה אימיתא, דנפח עליה וזקח ליה לאסוקי אדעתיה שקמי לא יצא: ותייב בר
2 דברים. וזקח ליה פושע שזרק למוסר שבנו אדם מצינו: מאן דתני: אהא. חביב בארבעה
3 דברים: כל שכן אפיקורסא. והנכס לתנוחו של נגר בדיון דחזיה דעיל אביעי ליה לעיני:
4 גבתי. בביתו ולא בשוק: **מתני'** פחות. שמקומו הדיקו של זה יורר על נקויו של זה
5 ובאותו מוקד משלים מי שהדיק יותר את החצי:
6 מיעד בתם משלם פחות. כלומר אם הוא הדיק
7 את התם יותר משהדיקו תם: **גמ'** כמשפט היה
8 יעשה לו. רבנן לא דידיק היה דמיית ליה
9 לדרכיה בדלקוקן. כך משפט שור באדם. דהאי
10 קרא בשור באדם כתיב או כן וכו' וכו'. פתחתו
11 ולא כעילוי. משפט הפחתון משתעי במועד
12 והקרא קמא בתם רבי עקיבא היה דייק כלומר
13 דינא דטליק היה קרא מניה: **בבב'**. תם שהכל
14 באדם יתא במועד לכל דבריו אפי' לשלם מן
15 העלילה: מנופו משלם. ואם אינו עושה כנגדו כל
16 הפעולה יפסיד נזק ואינו נוטל אלא השור.
17 **לפניו** פארבעה דברים. דרבי משמע משפט זה
18 יש לו לשלם נזק שלם ולא משפט אדם החובל
19 בחבירו: ותי מילי צער לחודיה. משום דלא יסר
20 ביה ממונא: אכל רפוי וקבתי. דחסר ביה ממונא
21 אימא כי נזק נינהו ומחייבי קמיל'. יתורא:
22 **מתני'** וטל את השור. דהיינו חצי נזק **גמ'**
23 וישם שור. המזיק בביר' ויתן לו מזיק משהו דמי
24 השור שהוא חצי נזק ובושה מנה לשוק
25 מאתים ואין הנבילה שוה כלום קמריה. החולט
26 השור. השור עצמו יזק ולקמן מפרש ביה
27 בעיניהו שותפין ניהו. בהארא שור הקדשו מאי
28 קרא שיתוד רחמנא שותפין והקרא משתעי בשוה
29 מאתים שנגח לשוק מאתים בדתן במתניתין
30 וזה שור האמור בתורה הלך הקב דמזיק איש
31 שוה אלא מנה נוטל את השור: הקדשו נזק
32 איבא בעיניהו. לרבי ישמעאל לא קדשו ליה
33 לרבי עקיבא קדושי

1 אחר לית ליה אימיתא דרביה היה אימיתא
2 דרביה רב וביד משמיה דרביה מתני לה אהא ומצא
3 פרט למציאתא את עצמו מפיאן א"ר אילעוין בן יעקב
4 מי שציתת אבן מתחת ידו והוציא הקלה את ראשו
5 וקובלה פטור א"ר וסבי בר הנינאי פטור מגולות ותייב
6 בארבעה דברים: מאן דמתני לה אהא כ"ש אפיקורסא
7 ובאן דמתני לה אפיקורסא אכל אהא פטור לגמרי:
8 ת"ר פועלים שבאו לתבוע שכרן מפעל הבית ונגחון
9 שורו של בעל הבית ונגחון פלבו של בעה"ב ונת
10 פטור אחרים ואחרים פשאין פועלין לתבוע שכרן
11 מפעל הבית ה"ד אי דשכיח בפתחא מ"ט דאחרים אין
12 דשכיח בבית מ"ט דת"ק לא צריכא מנברא דשכיח
13 ולא שכיח וקרי אבבא ואמר להו אין מר סבר אין
14 עול תא משמע ומ"ס אין קום אדוכתך משמע תניא
15 כמ"ד אין קום אדוכתך משמע דתניא פועל ששכנס
16 לתבוע שכרו מבעה"ב ונגחו שורו של בעה"ב או
17 נגשו פלבו פטור א"ר ע"פ ששכנס ברישות אמאי פטור
18 אלא לאו דקרי אבבא ואמר ליה אין ושמ"ט אין קום
19 אדוכתך משמע: **מתני'** שני שגורין תמין שהחילו
20 זה את זה משלמין במוחר חצי נזק שניהו מוגדוין
21 משלמין במוחר נזק שלם אחד תם ואחד מוגד מוגד
22 בתם משלם במוחר נ"ש תם במוגד משלם במוחר
23 חצי נזק וכן וכו' ואישם שהחילו זה בזה משלמין
24 במוחר נזק שלם אדם במועד ומועד באדם משלם

1 במוחר נזק שלם אדם בתם אדם בתם אדם בתם
2 משלם במוחר חצי נזק ר' עקיבא אומר אף תם שהחילו באדם משלם במוחר נזק שלם:
3 **גמ'** ת"ר כמשפט היה יעשה לו כמשפט שור בשור כך משפט שור באדם מה שור
4 בשור תם משלם חצי נזק ומועד נזק שלם אף שור באדם תם משלם חצי נזק ומועד
5 נזק שלם ר' עקיבא אומר כמשפט היה פתחתו ולא כעילוי: וכול משלם מן העלילה ת'
6 יעשה לו מנופו משלם ואינו משלם מן העלילה ורבנן זה למה לי לפוטרו מארבעה דברים
7 ורבי עקיבא לפוטרו מארבעה דברים מינא ליה נפקא ליה מאיש כי יתן מום בעמיתו איש
8 בעמיתו ולי' שור בעמיתו ורבנן אי מהדיא הוה אמאי צער לחודיה אבל רפוי ושבתי אימא
9 לית ליה קמיל': שור שוה מנה שנגח שור שוה מאתים ואין הנבילה יפה פלום
10 ונטל את השור: **גמ'** מתניתין מני רבי עקיבא הוי דתניא וישם השור בעה"ב דברי רבי
11 ושווייה רבי עקיבא אומר החצי השור כמאי אפיקולגו ר' ישמעאל סבר בעל חוב הוא
12 וזווייה ר' עקיבא סבר שותפין נינהו וקמילגו בהאי קרא ומכרו את השור
13 החי והצו את כספו ר' ישמעאל סבר לבי דינא קמורה רחמנא ור"ע סבר לניזק ומזיק מזהר
14 להו רחמנא מאו בעיניהו הקדשו נזק איבא בעיניהו בעא מניה רבא מר"ג מרז' מוזיק לר'
15 ישמעאל מהו פיון דא"ר ישמעאל בעל חוב הוא וזווייה הוא דמסק ליה מכור או דלמא
16 חייב

17 המעות ולא גבאו לרבי ישמעאל אי קדוש ומכל מקום לרבי עקיבא קדוש שותפין
18 גיבתו

קעט

"הוציא" הקלה את ראשו. – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" תוספות

1 **והוציא** הקלה את ראשו. לא דמיא ליההי תמיהו בריס ובכותו דשליה ביביד דהייל לעיל
2 (כ) דאין לו לחשוב שישלוקו דברים ויפסרו דבליס. **א'** דשכיח בשוקא מאי
3 טעמא דאחרים. פירוש תמיהו עד שימצאוהו בשוק חרץ לבית ואית ספרים דגרסי אי דשכיח
4 במקא דבין שאין רגיל לצאת חרץ מעירו דרבה פטמים ומצאוהו בביתו אכל לא שכיח
5 במקא דבין רובל המחזור בעיניהו חצי נזק שישם
6 ליכנס אלא לך לך.

1 **בגמרא** דשכיח ולא שכיח. אי שכיח פשיטא
2 ליה דקום אדוכתך משמע וכו' לא
3 שכיח א"כ ודאי על תא משמע: **תניא** במד
4 קום אדוכתך משמע. וע"כ בשכיח ולא שכיח דאי
5 בשכיח זה לא קהי קורא נכנס ברישות דפשיטא
6 דקום אדוכתך משמע: **שני** שורדים תמין שהחילו
7 זה בזה. חסיה ודכלה ממתין שאין צריכה
8 היא וי"ל דרבי עקיבא אצטרך שלא תאמר כיון
9 דאית ליה ויחלט השור לקוח אם כן שורו של זה
10 קרי לזה ואם הקדשו קדוש קמיל דלא אמרינן
11 דהי ופאיילו לרבי ישמעאל נמי נימ' אם נאכד
12 האחד שלא יאמרו הבעלים אנבא כל חצי נזק
13 משקל ואמה תספיק נזק שבאבר שור מששתלם
14 מנופו.

1 **ורבנן** הוה למה לי למטרו כו'. ואית לרבנן
2 במפשט למה לי ודבאל במפשט ידענן
3 דתם באדם משלם ח"ו דמהיכא תיני' לשלם נ"ש
4 וי"ל דבין דתוה אצטרך למכתב לפוטרו מארבע
5 דברים אי לאו במפשט שור בשור לא הוה דרשין
6 הדין לפוטרו מארבעה דברים אלא הוה דרשין
7 הוה כרבי עקיבא הוה בתוחוין ולא כעילוי דרבי
8 מסתברא טע': **לפוטרו** מארבעה דברים. חסיה
9 כמשפט שור בשור כך משפט שור באדם
10 משמעין וי"ל דהוה זה אין ללמוד משום דרבי שור
11 לא שכיח ארבעה דברים דצער ובושת ליכא ורפוי
12 ושבתי וכו' בכלל נזק דרשעמיהו כמח' היה שוה
13 מתחילה וכמה הוא שני משכיו שאם ידעו בעליו
14 לא ידפאוהו אלא ימכרוהו מיד הקנה הוא נזקא
15 כמשלם לו: וכול לקעת שור בשלו אכל אדם על
16 כרחה צריך לרפאותו עצמו ושבתי נמי איבא:
17 **והוה** אימאי צער לחודיה. יש ספרים דגרסי צער
18 ובושת אכל רפוי ושבתי לא ואית מהדיבא
19 תיני' דלתיב ליה אי מקו' דאדם שאין משלם
20 כופר מה לאדם משמשלם צער וי"ל ולא שייך ביה
21 פירקא דמאי דכתיב באדם משמשלם רפוי ושבתי
22 אין אלא גלוי מילתא בעלמא שכל' זה חשיב נזק
23 וזק מצינו בחוקאי בקרא שחשור משלם.
24 **הקדשו** נזק איבא בעיניהו. דמי' למימר דלמך
25 זכול לשלוק ולמך אי וכול לשלוק (ו)

1 מכור מזיק ולרבי ישמעאל מכור לרדיא
2 בדמיתין בשמעתא ולרבי עקיבא אין מכור וכן
3 שכיח מזיק או כיוצא מזיק בדמיתין לקמן תמיל'
4 טובא ורדיש שטור שבנן ארבעה ותמיהו (ו) וכן
5 נמי איבא בעיניהו אלא חד מעיניהו נקט: **איבא**
6 בעיניהו. לרבי ישמעאל אין קדוש ואם תאמר
7 ואמאי אין קדוש לטמן דאמר פירך כל שעה
8 (פסחים פ"ג) לא למפרע הוא ונבא ר' הלמאן
9 דאמר למפרע הוא ונבא היינו היבא דנבאו
10 לבסוף אכל הקא אם נתרצה נזק לבסוף לקבל
11 חייב

12 המעות ולא גבאו לרבי ישמעאל אי קדוש ומכל מקום לרבי עקיבא קדוש שותפין
13 גיבתו

1 ניערו ועד דלרבי עקיבא קרוש הוה והשבח משהקדיש אבל לרבי ישמעאל אפילו למד
 2 למעשה הוא גובה שבח דמיוק דהו ואל קרוש עד שיגבנה ונראה דאע"ג דלרבי עקיבא
 3 קיימא דא לא ברשותה משעת הניקוד ברוי והשבתו כאילו בא חצי נוק ולידו
 4 מאוקמה שעה ואנ"י דקריפ פלאג נוקא קאמ מבל מקום אם העידו עדים שגורו כיום
 5 א' ואתו עדים אמרין ואמר בוים א' היתם
 6 וענו אלא קאמי חזני דמשלמין בדבריקא

7 דקטסהדי גבא לא בר תשלומין הוא דכל זמן
 8 דלא נגלה דהרב שלא העידו עליו תשוב לאו
 9 בר תשלומין אע"ג דקם ברשותו דניקוד בשעת
 10 הניקוד בדמיהו במרוכזה ולקטן דף עז. ושם גבי
 11 מעידנו באיש פלוני שהפיל שן עבדו (של פלוני)
 12 וסימא את עינו ואתו סוסי ואפיהו ואומניהו
 13 ומקוסי לה דקדמי מקדמו ואפאי פרוי אי דלא
 14 עמד ברין דמי כולו עבד בעי לשלומי דאפתי לא
 15 מתיבי גברא אלקא לא חשיבין גברא בר
 16 תשלומין כל זמן שלא נודע איפ"ש שהעבד חזק
 17 בשוררו לאלתר כדדרשנין תחת עינו ולא תחת
 18 עינו ושני וא"י דבפרק גערה (מחובות דף טא.
 19 ושם) ענה לא הספיק לעמוד פרוי עד שבערה
 20 קסה לעצמה ואמאי והא משעת פרוי רהי רב
 21 האב אלקא משמע דבקס לאי בני עד שעת
 22 העקרה ברוי והקא סבר רבי עקיבא דבני משעה
 23 הניקוד ברוי במרוכזה דף עז. ושם משמע דאי לא
 24 מתביח בשני דמשעת ולא תחת עינו ושני
 25 הנה אמרין דסימא עינו הפיל שניו דירגא בעיט
 26 ושניו אלקא לאי בני עד שייעמוד ברוי והקא סבר
 27 רבי עקיבא דבני משעת הניקוד ועד דר' עקיבא
 28 אית לא תחת עינו דמשעת גיטין טובי וירגא עין
 29 דפריוי וגי שרורו והתם אמר מדי דפריוי וגי
 30 שרורו קסבר שיצא בשניו ועינו ושפאי יל'
 31 דהיינו דתתם ודוקה משעת נתיח משום רגלי לן
 32 קרא דמשמע לרבי עקיבא דמכרו אפיוק ואניק
 33 קאי והתאי דמרוכזה (דף עז.) עמי גלי קרא למאן
 34 דאית ליה **איכא** בנייהו. דלרבי עקיבא קרוש
 35 אף על גב דאי מודה דקסא הוא מבל מקום
 36 השקא מיקא לא הוה.

37 **משום**
 38 דרבי אבהו. אבל בלא ר' אבהו לא
 39 קרוש משום דקרושת דמיס אין
 40 מפקעת מידי שעבוד ומידי הקא כבעל מום אי'
 41 בתם וכו' וקדושיה לבק הבית דקרוש קרושת
 42 דמיס וכדאמרין (תמורה דף ו.) המתפס המימס
 43 לבק הבית מה ששעבד עשו וקשה מכאן ל"ח
 44 שמשק דבכל קדושת מטלטלין מפקעת מידי
 45 שעבוד ואפי' קדושת דמיס נאמר ר"ח דאלמנה
 46 רבנן לשעבוד דניקוד דאמרין בהתובל וכו'
 47 ז. ושם) אלמנה רבנן לשעבודיה דבעל**זאת**
 48 אמרה ומיוק שעבודו של תבירו פטר. ופליגא
 49 ארשב"ג דמתיב בהדולח (גיטין מ"א. ושם לחד'
 50 מןאמרין דתתם **שבע** מיקא בי"ח מאמרין שקדם
 51 וקנה כו. ודלא כנס בסי פסקי מי שהיה נשוי
 52 (מחובות דף עז.) דלדידה כי חזכי דבקרעות
 53 עדיף בי"ח מאחר משום געלת דלת טפי מלוקח
 54 מאחר חכי נמי אמ' ג' מלוקח מאחר דבי ליה
 55 ניקוד דכאמר לעיל משום דאית ליה קלא מביח
 56 מאחר לא גבי ליה משום געלת דלת.
 57 אילו

1 **בין דמשעבד ליה לגיזק לאו כל כמינהו א"ל**
 2 **אינו מכור והתניא מכרו חוזר וגובהו וכו'**
 3 **מאחר שחוזר וגובהו למה מכור לרדיא ש"מ ליה**
 4 **ומכור ממלטלין ב"ד גזבין לו מהם שאני התם**
 5 **דכמאן דעשאו אפותיקי דמי והאמר רבא עשה עבדו**
 6 **אפותיקי ומכרו ב"ח גובה הימנו שורו אפותיקי ומכרו**
 7 **אין ב"ח גובה הימנו עבד מ"ט משום דאית ליה**
 8 **קלא האי נמי פיון דנגה קלא אית ליה תדנרא**
 9 **נגתנא קרו ליה תני רב תחילתא בר מערבא קמיה**
 10 **דרבי אבהו עבד אין מכור הקדושו מוקדש מכרו**
 11 **מאן איילמא מוקד מכרו אין מכור מני ר"ע**
 12 **דאמר הוהילט השור והקדושו מוקדש אתנא לרבי**
 13 **ישמעאל דאמר וישם השור כב"ד אלא ניגין מכרו**
 14 **אינו מכור מני רבי ישמעאל הקדושו מוקדש אתנא**
 15 **לר"ע לעולם מוקד ודבריו הכל מכרו אינו מכור אפילו**
 16 **לרבי ישמעאל דהא משעבדא ליה לגיזק הקדושו**
 17 **מוקדש אפילו לר"ע משום דר' אבהו דא"ר אבהו**
 18 **גורה שמא יאמרו הקדש יוצא בלא פרוין ת' ד**
 19 **שור תם שהיוק עד שלא עמד ברוי מכרו מכור**
 20 **הקדושו מוקדש שהטו ונתנו במתנה מה שעשה**
 21 **עשוי משעבד ברוי מכרו אינו מכור הקדושו אינו**
 22 **מוקדש שהטו ונתנו במתנה לא עשה ולא פלוס**
 23 **קדמו בעלי חובות והגביהו בין תב עד שלא היוק**
 24 **בין היוק עד שלא תב לא עשו ולא פלוס לפי שאין**
 25 **משתלם אלא מנופש מועד שהיוק בין ששעמד ברוי בין**
 26 **שלא עמד ברוי מכרו מכור הקדושו מוקדש שהטו**
 27 **ונתנו במתנה מה שעשה עשוי קדמו בעלי חובות**

1 **בין דמשעבד ליה** דאי לא הוה ליה דמי שקול ליה לשור דרחמנא שעבדיה ניהליה
 2 והתניא סבירי קבור. אמר ליה חוזר וגובהו ניקוד מלוקח לרדיא. שאם תרש בו לוקח אינו
 3 נותן דמי החרישה לניקוד ש"מ. במתנה הוא מטלטלין לאו מידי דקאי בעיניה ולא סומך
 4 מלוקח בעליהו ואמאי נספרינן ליה מלוקח אפותיקי. רחמנא שרייה למוכרי מיהא שורו אין
 5 כולל חוב נזכה כפניו. והקא אמאי גבי ליה
 6 בעל מלוקח ומשני עבד כעמא מאל. וגובה מלוקח
 7 משום דאית ליה קלא לשעבדיה כי שויר
 8 אפותיקי ב"י פתקא. מאי דהוה קבור אינו
 9 קבור. סודי אפי' לרדיא: לעולם פוקי. ומכור
 10 אינו מכור לגופיה קאמר דדבר גבי ליה ואפילו
 11 לרבי ישמעאל: הקדושו מוקדש לאו קדוש ממש
 12 אלא לרבי דקן מועט פשוטו: קדושי אבהו.
 13 דאמר משכבת סכרין דף עז (בב) גבי מוקדש נכסו
 14 והתנה עליו כחובת אשה וכל חוב וקטני התם
 15 דהויב להקדש מידי פורקא וגבי חוב בעל דילה
 16 ואמר ר' אבהו דהא דבעי למיתב להקדש מידי
 17 משום גזירה שמא יאמרו הקדש נמור יוצא
 18 לחולין בלא פרוין: קבור קבור. כולה דך
 19 בריקא מפרש לקטן משעבד בניו. נשתבע
 20 גופו לניקוד והוא קבור. מוקד אינו קבור.
 21 ואפי' לרדיא: הקדושו אינו מוקדש ואפילו מידי
 22 לא הויב להקדש קדמו בעלי חובות בו. מפרש
 23 טעמא לקטן: קבור קבור. אשור תם קאי עד
 24 שלא עמד ברוי: כדרי' אבהו. והויב דבר מועט
 25 דהני כמקנה מה שעשה עשוי לרדיא. כמכירה
 26 אלא שהטו. סודי מה שעשה עשוי לאפקעי
 27 מניקוד קאמר דהתם ליבא למיטר לרדיא: לפתח
 28 שריה. מה שפחתו דקניו בחיטותיו אין הויק
 29 משלם שפחתו של כהו"ר. קרקע המשועבדת
 30 לתבירו: פשיטא. דמתקא שמעינן ליה לא
 31 מיטרא דרב הניחא: ח"ל הא נמי רבה אבהו דאמר
 32 דתי. רבה אדם חשוב ויהי ומאדם חשוב כגון רב
 33 או רבה פרכין כאילו כתיב במשנה או
 34 בברייתא: כמאן דהפר רב בורות שחיו ומקדתי
 35 דפי. שררי השחקה נראית ונפרת. בין היוק עד
 36 שלא תב. עד שלא לזה בעליו הקמטו כמבעל
 37 חובין:

ואפי'
 והגביהו בין תב עד שלא היוק בין היוק עד שלא תב מה שעשה עשוי לפי שאין משתלם
 אלא מן העליה: אמר מר מכרו מכרו לרדיא הקדושו מוקדש משום דרבי אבהו שהטו
 ונתנו במתנה מה שעשה עשוי בשלמא נתנו במתנה מה שעשה עשוי לרדיא אלא שהטו
 ליתו ולשתלם מבשריה דתניא חי אין לי אלא חי שהטו כונן ת"ל ומכרו את השור מ"מ
 אמר רב שיבוי לא נצרכא אלא לפתח שהויה אמר רב הונא פריה דרב והושע זאת
 אומרתי המוקד שעבדו של כהו"ר פשוטא מהו דתימא התם הויב דא"ל לא חסרתוד
 ולא מידי דא"ל יוקא בעלמא הוא דשקלי מיך אבל בעלמא הוא תבוי קמ"ל הא נמי רבה
 אמרה דאמר רבה השרף שפורתו של כהו"ר פשוטא מהו דתימא התם הוא דא"ל נירא
 בעלמא קלא מיך אבל היקא דהפר רב בורות שחיו ומקדתי לתיב קמ"ל דהא רבה
 כמאן דהפר רב בורות שחיו ומקדתי דמי וקאמר מה שעשה עשוי קדמו בעלי חובות
 והגביהו בין תב עד שלא היוק בין היוק עד שלא תב לא עשה ולא פלוס לפי שאין משלם
 אלא מנופש בעלמא היוק עד שלא תב וניקדו קדמו אבל תב עד שלא היוק ב"ח קדים
 אילו

1 הויק עד שלא חב. נמי בעל חוב קדים לתפיסה וכוון דהפסד אמאי משפיקן מניה:
2 ש"מ. בהמניה דפלוסאן היא בעלמא מחבובת דף עד) דאיבא למיד' מה שגבה גבה: אית
3 דגרי' ואפי' הויק עד שלא חב נמי דניקן קדים ש"מ כו'. כלומר אע"ג דניקן קדים
4 שגיבוריה קשא' ליה האי: אילו גבך תהו. דכבר גבית ליה קודם שהויק לאו מינך
5 משתלמא. בהמניה ושגבה. ניקן ועמד על ד'
6 מאות: וזו שאלמלא כו'. כלומר הוהיל ואיבא
7 למימר אלקמלא לא הוויק היה עומד על שמונה
8 מאות או נתון לו כ"ה ויהי בשעת הניקן ולא מינך
9 א"ל כו' מאי אפסדתיך הא שבע חפי מושב דאמר
10 ליה ניקן אי לא איתקנין וזה שבע וקאי על חמני
11 מאה. ל"א שאלמלא לא הוויק קו ונכשיו תובע
12 ניקן מאתיים חציין של ד' מאות חצי ניקן
13 שהפסדו אינו נתון לו אלא כ"ה בשעת הניקן
14 וראשון עיקר-בידש. הניקן סמכתה המכה ונראה
15 בעיקר הויק גדול יותר מחתיכה בשעת הניקן
16 נתון לו כפי פוק בשעת העמדה בדיו כדאמר
17 לקמן קריא דתורף קריא ביה: גבה מויק. ועמד
18 על ד' מאות: נתן לו. כ"ה זה בשעת הניקן ואין
19 יבול ניקן לומר לו תן לי חלק שמניתי בשב
20 שוכתינו בו משעת הניקן וברישתי השבתי: תבש
21 בשעת העמדה בדיו. ונתון לו חלק שמניתי שבו
22 בשרשותו כחש ולקמן פרקי רישא לסיפא: ח"ו
23 כולה ר' יעקבא אית ונכשפייטמו. מדיק לשור
24 וחסר ממונו דשבוביה הלךך לא שקיל ניקן
25 בשבחה: אימא רישא שבע ניקן ועמד על איבע
26 מאות וזו. האי הכי נתון לו בשעת הניקן ולא מינך
27 א"ל כו' מאי אפסדתיך משום דא"ל ניקן אלקמלא
28 לא הויק היה עומד על עז מאות: ואי כשפייטמו.
29 ניקן לשורו צריכא למימר יהיה לו בשעת הניקן
30 ולא מינך א"ל מאי אפסדתיך הא האי דאשבח
31 משום סיפוימו הוא וחסר ביה ממונא לילישא
32 אחרניא הכי משמע אימא רישא שבע ניקן נתון
33 לו בשעת הניקן ותו לא ולא מינך ניקן נתון
34 לי ב' מאות שאלמלא לא הוויק כו' ואי
35 בשפיטמו ניקן צריכא למימר דלא הויב ליה
36 מדיק ב' מאות האי דאשבח משום סיפוימו האי
37 וקשאי לי הא דאי אצטרך לאשמעינן
38 דאשבחא דאפסדיה דאי לא אויב היה קאי
39 השקא בתאי סיפוא דפסטיה על חמני מאה
40 ולשון ראשון שמיעתי ועיקר-ראש נתון לו
41 בשעת הניקן. ולא מינך א"ל מאי אפסדתיך בין
42 דפסוימו פסטיה בין דשבח ממילא והויבא
43 דפסטיה לא היה אצטרך למיתקא אלא משום
44 היבא בשבח ממילא אצטרך לאשמעינן: כחש
45 בשעת העמדה בדיו. ארישא מהרה: "בתנ"
46 וחצי את כספו. דהיינו חצי ניקן וכן הלכה. דאי
47 כן נבלה דמנה נתון לו והיינו חצי אבל אצל אה
48 השור האמור בתורה דקיטת וקברא את השור
49 החי וגו' ובגמ' מפרש בגמא פליגי והנבילה יפה
50 ג' וזו. הדיל הויקו ק' ופולא נקא דהיינו ע"ה
51 בעי ניקן להפסיד והלךך שקיל חצי ניקן חתי
52 ונצי המת דישו קב"ה ומטי לכל אלא כפיסא
53 ע"ה: גמ' פתח שפחתי מיתה חציין כהי.
54 כלומר נבילה לא שריבא גבי מדיק כפי אלא
55 שנין את הנבילה כמה פחותין דמיה בעלי משפחה
56 נבילה ונצי' את חתי והיינו חצי פחת שפחתי מיתה והו
57 נבילה ונצי' את חתי והיינו חצי פחת שפחתי מיתה

1 א"ל' גבך וזה לא מינך היה גבי ליה. תימה זו הוא בדיו שיגבה שפשע בשמירתו ויל
2 דלא קאמא אלא כלומר דאין גוף השור משלכך לב"ח כמו שהתא דפשיטא
3 שמשתלם מעטפו וכן פירש בקונטרס בריש שור שגנב ארבעה וחמשה ולקמן ר' לז.
4 **שאלמלא** לא הוויק היה עומד על שמונה מאות או נתון כשעת תוק. לא נקטיה
5 לאשמעינן שלא יחלם על מה שהיה ראוי
6 להשבחא אלקמלא לא הוויק מילתא דפשיטא הוא
7 דאטו אם גנח שור קטן היינו סבור שישלם דמי
8 שור גדול לפי שהיה ראוי לחיות גדול ומשבח
9 ועוד אי לקחי אצטרך מאי פרקי בשבחה ר' לז
10 כשפטמו צריכא למימר אלא יל כפי השקני'
11 בלשון אחר- **הקא** מניא עסקין כשפטמו. ובגון
12 שאין השבח יותר על הדינא שאם היה יותר נתי
13 נמי דאמרינן במוקת בתמיס (כ"ב ד' מב) דשוקא
14 הוי כיווד ברישות מימי מה שאדם רוצה ליתן
15 למפסם לפסם שול המויק המותר: שו לו לזכות
16 לניקן א"ת א"כ אמאי אצטרך למיפרך מרישא
17 מיסא נוסף לפרקי אי שפטמו צריכא למימר
18 ויל דיסא אצטרך דסדאי בין דאמר ר"ע
19 והחיל השור הוי ליה מויק כשפטמו מניה
20 מעותיו על קרן הזבוי כמו בהלך למירת חס
21 וקא אחר פתנס אשתו (מכותב ר' ק) ועוד מצינו
22 למימר דאיידי שפיר משבחנא יתר על הדינא
23 ודא דקאמר נתן כשעת הניקן לאו דוקא אלא
24 בא' להשמענו שישול יותר מדימי ציאטויו
25 דכיווד ברישות דמי
26 **כשפייטמו** וא"ת אמאי מפליג בין שבך לבחש
27 לפלוג בשבח נוסף שהיה דבחי ממילא
28 כשעת העמדה בדיו ויל דאבג דנקט ברישא שבו
29 ובחש ספיא נמי נקט כתי' **ל** נוסל חצי חתי חצי
30 המת. האי לישנא לאו דוקא ולא איתי למימר אלא
31 שמוקל עליו חצי הפחת ולפי המשקא שקיל
32 בשבחה: **ד"ר** מאיר סבר פתח נבלה דניקן
33 אינו ר' דבפי' ר" (ס' נפקא על תומתה ויהי לו מימ
34 האי קרא דהקא אצטרך לאשמעינן דלא
35 משלם חצי חצי ניקן דאי מוקצו את כספו היא
36 שהיא פעמיים יותר ופעמיים פחות כמובן
37 בסמוך דפרקי איכ' מצינו את לר' יהודה המשלם
38 יותר מחצי מושגי אית ליה לרב יהודה פתח
39 שפחתי מיתה מחצי אלקא נפקא לן מוגם את
40 המת יחצין דלא משלם אלא חצי ניקן
41 מצינו
42 **ת**
43 **ת**
44 **ת**
45 **ת**
46 **ת**
47 **ת**
48 **ת**
49 **ת**
50 **ת**
51 **ת**
52 **ת**
53 **ת**
54 **ת**
55 **ת**
56 **ת**
57 **ת**

1 **מצינו** הם חמור ממועד. וא"ת והא ר"י אית ליה (למסן דף מה) צד פמות במקוה
 2 עומדת ו"ל דר"פ מצינו צד פמות חמור מצד מועד ומייתי מבדיקתא דשור
 3 שוה מנה בו ומה צד מועד דחמור אין משלם אלא מה שהיו צד פמות הקל
 4 לא לך שכן **והתורה** אפרה תמור. ואל משום דלשתמע פטישה דקרא דזי דקרא
 5 לא משמע ככל אלא ל"ל דזיק והתורה אפרה
 6 והמור וע"כ ר"י לא מקרש לקרא ולשתלם כל
 7 שעה ומה מוצי' דהא שמעתי ליה ל"י דאית
 8 ליה ח"נ לקפן פה שור שגנה ר' (ה' ר"ל)
 9 אמר לתן לשבחות חצילי נוק שלם ולמי
 10 החיל משלם חצי נוק

11 **שורו** שביש פטור. עטר ורפי ושבט
 12 דמי ופולחן. ליה חובי משלם פטור
 13 מפניתיחן דחוביל לקפן דף פ"ו) ואע"י דבשח
 14 נמי קמי' הקם מימ' תנא דהא לדרקדק הוא
 15 דומיא דשורו אי שורו דומיא דדיה וכן שור
 16 שהדליק הגדיש אסורין לכהיב דביקתא בגמרא
 17 דלמילתא אחריתי לא אסורין דפשיטא דחייב
 18 דלענין שורו מה לי שבת ומה לי חול ואב
 19 החול הגדיש דמיין גנודו נכנסו קמי' עבד
 20 באביו ואמו אכל שורו שטימא את ע"י חבול
 21 אסורין שאע"פ שבעצמו חייב בשורו פטור
 22 דהא לא אשמעינן בשום משנה
 23 **חובל** ורצ"י לבלבו מבעיר ורצ"י לאפרו.
 24 רבינו שמואל פירש דר' אבהו סבר
 25 כ"ש דאמר מקלל בחמרה חייב רבי יוחנן
 26 ס"ל כ"ר יהודה דאמר מקלל בחמרה ובהקערה
 27 פטור ורצ"י לבלבו ואי לאפרו לא חשיב מקלל
 28 אלא מתוק דחייב אפי' ל"י וקשה דאיכ' אמאי
 29 א"ל פוק נמי אכל שורו שטימא את ע"י חבול
 30 דמיני' נכנסו משעתי' לל' דבהי' פוק
 31 בפ"ק דחולין ט"ו) ע"כ נראה דר' אבהו ורבי
 32 יוחנן אליבא דר"ש פליגי דרבי אבהו כ"ש
 33 כדאיכא פרק האורג (שבת דף ק. ק). ועם ר"ש
 34 (ש"י) ורבי יוחנן סבר דא"י רבי שמעון בעי
 35 תקון קצת מיוחד לא חשיב תקון שיהחייב בכך
 36 לרבי יהודה לא לר"ש בשאר מלאכות דרש
 37 דר' חובל בחבירו לתן לבלבו ולשורן ודש
 38 בעבור אפר וטעמא בחובל ומבעיר כדמפרש
 39 הקם בפרק האורג משום דגמר ממיליה ובהקעה
 40 בת כות' וא"ת ואמאי מחייב רבי אבהו איפ' ש
 41 שאין צריך לבלבו ולאפרו תא פין דאין צריך
 42 כלל מלאכה שאינה צריכה לגופה היא דאע"י
 43 דמחייב רבי אבהו בחמרה מימ' בעינין אפרה
 44 לגופה כדמכח ברש דתקון (סנהדרין דף פ"ה)
 45 ועם ר"ה (תא) ובשולח ליה כתבי (שבת דף כ"א)
 46 ובפרק כלל גדול (שם דף ע"ה) ועם ר"ה (שם)
 47 ובשולח ספק אכל (בירכות דף ב.) ואורי' דכל
 48 תנן סוניתו רבדי יוחנן ונחית דקספ אכל ופקע
 49 כל כתבי דמ"י בדיקתא איכא למימר דהוא
 50 תנא סבר כ"ר' בתרא ורבי שמעון בתרא
 51 וע"ל

1 **תם חמור ממועד** וכי תימא הכי נמי בדתני ר' יהודה
 2 **אומר** תם חייב ומועד פטור **אומר** השמעת ליה לרבי
 3 יהודה לענין שמירתו דכתביו קראי לענין השלמות מי
 4 שמעת ליה והתניא רבי יהודה אומר וכול שור שוה
 5 מנה שגנה שור שוה חמש סלעים והגבילה יפה שוה
 6 זה נוטל חצי חצי החי והי חמת וזה נוטל חצי החי
 7 והצי חמת אמרת וכי מועד למה יוצא להחמור עליו
 8 או להקל עליו חיי אומר להחמור עליו ומה מועד
 9 אינו משלם אלא מה שהיו חיי התל לא כ"ש אלא
 10 א"ר יוחנן שבת גבילה איכא בניינו דמ"ס דניגן
 11 חיי ומ"ס פלגא והיינו דקא קשיא ליה לר"י השתא
 12 דאמרת חס רחמנא עליה דמויק דשקול בשבחה
 13 וכול שור שוה חמש סלעים שגנה שור שוה מנה
 14 והגבילה יפה חמשים וזו זה נוטל חצי החי ורבי חמת
 15 וזה נוטל חצי החי ורבי חמת אמרת היכן מצינו
 16 מויק נשפר שוה נשפר ואומר שלם ושלם בעלים
 17 משלמין ואין בעלים נוטלין מאי ואומר וכי תימא חיי
 18 מילי חייב דאיכא פסידא לניגן אכל היבא דליבא
 19 שוה חמש סלעים והגבילה יפה שלשים וזו שקול נמי
 20 מויק בשבחה ואומר והגבילה יפה שלם ושלם בעלים משלמין
 21 בעלים נוטלין א"ל רב אחא בר תחליפא לרביא איב
 22 מצינו לרבי יהודה תם משלם ותר מחצי נוק והתורה
 23 אמרה ומכרו את השור החי והצו את כספו אית ליה
 24 לר"י פחת שפחתה מיתה מחצין בחי מנא ליה מנא
 25 את חמת והצו והא אפקיה ר' יהודה לוח נוטל חצי
 26 החי וחצי חמת וזה נוטל חצי החי וחצי חמת א"ל
 27 נכתוב קרא ואת חמת מאי וגם ש"מ תרתי **מתני'**
 28 **יש חייב על מנעשה שורו ופטור על מנעשה עצמו**
 29 **פטור על מנעשה שורו ורבי חייב על מנעשה עצמו**
 30 **שורו שביש פטור** והוא שביש חייב שורו שטימא
 31 **את עין עבדו והחיל את שישו פטור** והוא שטימא
 32 **את עין עבדו והחיל את שישו חייב שורו** שחבל
 33 **באביו ובאמו חייב** והוא שחבל באביו ואמו פטור
 34 **שורו שהדליק את הגדיש בשבת חייב** והוא שהדליק
 35 **את הגדיש בשבת פטור מפני שהוא מתחייב בנפשו:**
 36 **גמ'** תי רבי אבהו קמיה דרבי יוחנן כל תמן לקללן
 37 פטורין חזין מחובל ומבעיר א"ל פוק תני לברא חובל ומבעיר אינה משנה ואם תימצי לומר

1 תם חמור ממועד. דהא גבי מועד אמרין בפ"ק (דף י"ג) בעלים מופלים בגבילה דכתיב
 2 והמת יקרה לו וגו' לניגן: הכי נמי. דס"ל חס חמור: בדתני. לקמן בפרק שור שגנה ר' ה':
 3 ר"י אומר תם חייב. אם שקמו שמירה פותחה וקאן והיו ממועד פטור: דכתביו קראי.
 4 כדמפרש החכם: וה נוטל חצי חיי. ששה חציו ר"ב סלעין ופלגא שביבול השלמות שלו
 5 שילא שוה אלא ה סלעים: חס התל לא כ"ש.
 6 אלקא לר' יהודה חס תק קרי ליה: ר"ש סבר
 7 שבח גבילה ותיק ותיק. דלית ליה שם שותפות:
 8 והיינו דקשיא ליה לר"י. דשמעתי ליה בבדיקתא
 9 דלקא דקאמר: וכול שור שוה ה סלעים שגנה
 10 לשור שוה מנה כו דהא דקאמר: וכול משום
 11 דקשיא ליה חס כיון ולדריה ס"ל דחס רחמנא
 12 עליה דמויק למשקל בשבחה: וכול שור שוה
 13 חמש סלעים שגנה לשור שוה מנה והגבילה יפה
 14 ג' וזוהו דשקול מויק חצי החי דהו רבדי שני סלעים
 15 ופלגא חצי החי דהוה שש סלעים ורביע אפרת
 16 וכי היכן מצינו מויק נשפר. שאנא מפסיד כלום
 17 דאע"י דקאמר ר"י לעיל דמויק שקול בשבחה
 18 בתשלומי ח"נ מיקא איתא ומפסיד ע"ה מושר
 19 החי שלם ושלם. ממועד כתבי אלא שני
 20 השלמותים כתב לך חייב ורבי אומר למינא
 21 לומר בעלים משלמין ואין בעלים נוטלין
 22 והגבילה יפה שלשים וזו. שהדקה דגבילה
 23 משלמתה דשקול מויק מנעשה וזו באביו י' וזו
 24 שהשביחה דהא לא מטי פסידא לניגן דהוא נמי
 25 מרויה (ה' דרבי: א"ל פן מצינו לר"י חס משלם
 26 יותר מציני נוק. איב דלא דרש ר"י פחת
 27 שפחתו מיתה מחצין בחי מצינו בתם משלם
 28 יותר מחצי נוק והכי דמי שור שוה ג' שגנה
 29 לשור שוה מ' והגבילה יפה כ' ותיק ותיק כ' מילא
 30 נוקא שפחה וכי פלגי חצי חי וחצי חיי נוטל נוק
 31 בחי כ"ה ובפתי' ר' דר' ו"הו נמצא מויק משלם
 32 יותר מחצי נוק ובשלקא לר"מ לא משלם אלא
 33 יותר מה שפחתו מיתה אלא לר"י נהי נמי
 34 דרביא קמי' חצי חיי חזו יתו מוק שלם נפקא
 35 ליה האי דלא שקול נוק חצי החי חצי חיי ורבי
 36 ממועד דברקתי לעיל מה מועד חמור אינו
 37 משלם אלא מה שהיו חיי התל לא כ"ש אלא
 38 הקא דליבא למימר דהיבא פחות ממה שהיו
 39 משלם ומידי שני מציני נוק איכא: אית ליה לרבי
 40 יהודה פחת שפחתו מיתה. הלכך בההוא נמי
 41 מקרא נפקא ליה דלא שקול אלא חצי נוק. איב
 42 דלפסת שפחתו מיתה לחדו איתא לכתוב את
 43 חמת וצונו מאי וגם ש"מ תרתי דשפתיה רחמנא
 44 בשבחה: **מתני'** שורו שביש פטור. כדקיימא
 45 לן (לעיל דף כו) איש בעימיהו ואל שור בעימיהו
 46 שורו שהדליק את הגדיש בשבת חייב. ורבי נוק
 47 דמנעוהו חייב **גמ'** כל תמן לקללן פטורין.
 48 לענין שבת חזין מחובל ומבעיר. כדמפרש
 49 טעמא במס' שבת בפרק האורג מדיאצטרין קרא
 50 רחמנא מילא מכלל דשאר חובל חייב ורביא
 51 רחמנא שריפת בת כותב בשבת דמקללן חייב
 52 מכלל דמקללן בהבכרתו חייב כגון שחרוף ליה
 53 דמקללן הוא: איתא פשטה. דאיהו נמי פטירה
 54 בצדו דלפלו. דהוי מקלל על מנת לתקן וזו
 55 (דקמן) נצרך תוס' אלא איפ' שלא קרא משום עובד
 56 הוא דמחייב

אף הוא נמי דלא קבעי. לאפרו ומקלקל הוא וקטני פטור מתשלומין אלא תיב מיתה
איכא: אף שורו דקבעי ליה. לאו דוקא דאפי' לא בעי ליה נמי תיב לשלם אלא על ברהיה
הווייהו בהרא' מילתא מוקמינן האי לדחיבא והאי לפטורא דהכי משמע מתי' דבמקום
שזה תיב וה פטור האי שורו בלא קבעי ליה לא מתורץ: וש תיב על מעשה שורו ופטור

על מעשה עצמו דהא בלא קבעי ליה
מתיב בהשלימין: בשור פתח. שהיה חקב
ומנא ידעין. ודחיקא איפיון דאצטרך
לא משהיבטעין מתיב: דאיג' דמריה כי יתיב גוונא
מפטר בהשלימין: האי תיב איכא דאצטרך
אפי' מריה נמי מתיב: אי לא ידעין ביה דצריך
לאפרו ואין כאן יש תיב על מעשה שורו ופטור
על מעשה עצמו: חגיגה. שניה: ופתחה
לניזיחא. דתיב כסוי הכלי שהשכר בחובו: שורו.
דפטור דומיא דחיקא דיריה היכי משכחת לה
לה אי חיקא בתיב יתא אלא מנתהוין לבני
נשור אין בו דעת להחזיקן לבושת: ומיכש
משכחת לה בגון שנתפוחו השור לחזיק. דבגי
אדם כי האי גוונא מתיב באובשת דאמר מר כו:
דבא אטר. לעולם מתיב בדרלא קבעי ליה לאפרו
והאי דפטור מתשלומין לאו משום דלייתו ביה
חייב מיתה דהא מתיב אפי' בשוגג נמי לדחיבא
חייב מיתה מיוקמא דפטור מתשלומין: בתיב
דבי חוקה: מכה ג'ש מכה: ושלמנה ומכה אדם
זיפת. וקאמרי רוח דמה מכה בתיב: לעולם
משלם ואפי' בשוגג כדאמר' (עליל דף כו) אדם
מועד לעולם אף מכה אדם דפטריה קרא
מתשלומין בתיב יומת לעולם פטור אפילו
בשוגג הואיל ובמידד שייכא מיתה: דרך עלייה.
שקרו כלאחר יד: בברייתו הגרן דקמיין לן
(מכות דף ז) דפטור מאלות אפיה פטור
מתשלומין: דחייב גבי חילול שבת נמי אפי'
בשוגג פטור מלשלב. הג' הכי קאמר ביון
דבפורי נידון כגנש: והכי דמי דקבעי לאפרו
השקא דשורו פטור: מתני'. וזיפת. ודרך
בשלע לקה. מתחבר היה בשלע ולקה: הוי שנים
ורדימן אטר אחי. ושלשתן על שלשה בני אדם
שוריה

ועיל דאפי' במקלקל גמור משכחת לה דהיא צריכה לעופה כגון חובל באיסור הנאה
שקבור שיכול ליתנות לתן לכלבו וכן מבטיח באיסור הנאה ששומר שיכול לכלש בו
קריה וא"ת ורבי יוחנן מאי טעמא דלא מחייב מקלקל גמור דהא טעמא דמקלקלים
פטורין היינו משום דבעינן מלאכת מחשבת כדמוכח בספ"ק דתלמינה (דף ט) ולעגן בהרהר
לא יחיישון אמלאכת מחשבת כדמוכח בספ"ק

אף הוא נמי דלא קבעי ליה יקתני פטור מפני שהוא
גרן כגנפשו לא שורו דומיא דיריה מה הוא דקבעי
ליה אף שורו דקבעי ליה שורו היכי משכחת לה
א"ל רב אימי הכא במאי עסקינן בשור פקח שעליה
לו נשיכה בגבו וקא בעי למקלייה ואיגדר בקומבא
ומנא ידעין דלדבר דקלייה קמנדר בקומבא ומי
איפא כי האי גוונא אין דההוא תורא דהיה בי רב
פסא דהיה כיבין ליה חגיגה עיל ופתחיה לניזיחא
והתי שריא ואותסי אמרו רבנן קמיה דרב פסא
מי מציית אצטרך שורו דומיא דיריה והא קתני שורו
שבייש פטור והוא שבייש תיב שורו דומיא דיריה
נתפוחו לבניש היכי משכחת לה פגון שנתפוחו להזיק
דאמר מר נתפוחו להזיק אע"פ שלא נתפוחו לבניש
רבא אמר מתניתין בשוגג וכרתנא דבי חוקה: דתנא
דבי חוקה: מכה אדם ומכה בהמה מה מכה בהמה
לא חלקת בה בין שוגג בין מזיד בין מתפוחו לשאין
מתפוחו בין דרך ויריה לדרך עלייה לפוטרו קמון
אלא לחייבו קמון אף מכה אדם לא מחלוך בו בין
שוגג למזיד בין מתפוחו לשאין מתפוחו בין דרך ויריה
לדרך עלייה לחייבו קמון אלא לפוטרו בשוגג אמרו
ליה רבנן לברא מי מציית אצטרך למזיד בין
מפני שדיון כגנפשו קתני הוי קאמר ביון דבמזיד הוא
כגנפשו והכי דמי דקא בעי לאפרו השקא בשוגג
פטור: מתני' שור שהיה רודף אחר שור אחר והזיק
זה אומר שורך הזיק וזה אומר לא כי אלא בשלע
לקה המוציא מחיבורו עליו הראה הוי שנים ורדיפים
אחר אחר זה אומר שורך הזיק וזה אומר שורך הזיק
שניה

מה שורו דלא קבעי ליה. משמע דלא
אלא אלויה רד' יוחנן ותימה דל' אברו
נמי תקשה מה שורו דלא צריך לעטפו בו ואם
נאמר דרבי אבהו מתיב במקלקל גמור ולא בעי
צריכה לעטפה א"ש

נתפוחו לבניש היכי משכחת לה. תימה ביון
אלא איסק ארשתיה בתפוח לחוק
אפילו הוא דומיא דשורו נמי תקשה ליה דבשור
ליבא כוונה ובאדם בעי כוונה ויל דאי אצטרך
הוא דומיא דשורו אן משמע שפיר כוונתו לחוק
וכא להשמיענו דלא בעינן כוונה לבניש אלא
רבא דומיא דשורו אבל שור דומיא דיריה
משמע כוונה דשכיח טפי באדם מבשור דהיינו
כוונה דיריה ללא אצטרך אלא מתפוחו שור דומיא

דאדם דבעי שיתפוחו לבניש דאילו מתפוחו לחוק שכחו יותר וסבר במאדם ויטרו' לדחיבא למימר ולהשמיענו דשור שופט במתפוחו לחוק משכחת להא לא אצטרך דהא נמי בחובל למען
דף פו) דשור פטור בכל ארבעה דברים ומהם שור הוא קרן שמתפוחו לחוק וא"כ ע"כ שורו דומיא דיריה שמתפוחו לבניש וזה א"א ששור אין מתפוחו לבניש ועל כן צריך איתן לו למימר
הוא דומיא דשורו ומקל' לא בעינן מתפוחו לבניש ומשני לעולם שורו דומיא דיריה שמתפוחו ומקל' שיכול להיות ששורו דומיא דיריה וא"כ בירייה לא בעינן שיתפוחו לבניש שזה אי
אפשר להיות בשור: מתני'. בשוגג. פי' בקונטן דרבא מוקי מתיחתן דלא בעי לאפרו ופטור מאותו טעם בשוגג פטור ואין הלשון משמע בו ועוד דלא מי לשוגג שיש בו איסור מלאכה
אלא כאן אין איסור מלאכה אלא יל מתיב' בשוגג דרבא מלקא אשמעינן הוא דומיא דשורו מה שורו בשוגג אף הוא כשוגג ואפילו הכי פטור מותקן יבד חזקה
אדם ומכה בהמה. תימה דבריש הנתקן (סנהדרין דף פח) מוקי האי קרא דתנא דבי חוקה במכה אביו ואע"ג דבמסקא נפקא לן חבורה מאם אילו ענף לנפש במכה מרמ מפיק
מניה תחת דמותו לחוקי עם לאביו ומה שיר' לבאן חלקק בין דרך ויריה לדרך עלייה ויל דומיין בין במכה אביו בין במכה תבירו במכה אביו מוכיחינן הפאה סתם אלא בתב
ומת ובמכה חבירו דבר הלמוד מענינו דומיא דקרא לדליל מניה איש כי יכה כל נפש אדם ומיירי ברוצח כדמוכח בפסקי יוצא דופן (נהר דף עז) ושם ילדרים מיידי לעגן חבירו במיתה
ולעגן אביו בחבורה בעלמא וכיון דבכילדו מיידי קרא גרמין שפיר מכהה בהמה.

בין בשוגג בין במזיד. גבי עניניו קמון איירי תנא דבי חוקה בין בשוגג בין במזיד איירי קמון אחר דבר מניה ותפק לן מניה דחייבי מיתות שוגגים פטורין ונתשלומין ששים רלא חלקק
דאיכא מייתי לה בשמעתיה ובאלו גירות (כתובות דף לה) ושם ולעגן זה אית לוח לביע' הקשיא דתנא דבי חוקה כדאמרין בפ' אלו גירות ומי איכא למאן דלית לוח דתנא דבי
חוקה אכל בין מתפוחו לשאיני מתפוחו ולא קמון אחר בברי מיה איירי דמקל דחומר נפקא אלא לפטור מתיב' דתנא דלאפוקי מתיב' דיריש מתפוחו לחזרו זה וזה נהג' והתק
נפש תחת פגמו ומקל' תנא דבי חוקה רבין שנתפוחו פטור הכי נמי שאין מתפוחו פטור ואיכא מייתי לה בפרק הערשין (סנהדרין דף עט) וכן ביר' ויריה לדרך עלייה אהא דכמו
דרך עלייה לא נתנו שנתו לבקרה ודלא שקלינן מניה מונא למפסרה וכי נמי דרך ויריה אע"ג שיתנה שנתו לבקרה ולפטור מזיד אצטרך וש טועים לומר דלפטור שוגג דרך
עלייה כמו דרך ויריה אצטרך אכל בקר אלו גירות (כתובות דף לה) ושם בשמעתא דלא ידעה אסון מוכיח סוגיא כדפרשיה:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58

ואת חוקים עליו חלוקים על סומכוס. ודאק כבי האי גזוזא פליג סומכוס שקראי להסתפק בדרך ונתיבא כימי דף ק. ושם דמתחילי פרה בחמור והמוכר שפתחו וילךה בכל הך בלא שנתונים ראיא להסתפק ליד אנלי בבקום שחוקים בא ע"פ דברייהם לא פליג סומכוס דדרי למיד אמר סומכוס אפילו ברי אטו אה עמי אהם

שניהם פטורים אם היו שניהם של איש אחד שניהם
תיכנים היה אחד גדול ואחד קטן הניזק אומר גדול
הניזק והמוזק אומר לא כי אלא קטן הניזק אומר **תם**
ואחד מועד הניזק אומר מועד הניזק והמוזק אומר לא
כי אלא תם הניזק המוציא מחבירו עליו הראיה היו
הניזקין שנים אחד גדול ואחד קטן והמוזקין שנים
אחד גדול ואחד קטן והניזק אומר גדול הניזק את
הגדול והקטן את הקטן והמוזק אומר לא כי אלא קטן
את הגדול והגדול את הקטן אחד תם ואחד מועד
הניזק אומר מועד הניזק את הגדול ותם את הקטן
והמוזק אומר לא כי אלא תם את הגדול ומועד את
הקטן המוציא מחבירו עליו הראיה : גמ' אומר רבי
חייא בר אבא [זאת אומרת] חלוקים עליו חביריו
על סומכוס דאמר ממוזל המוטל בספק חולקין א"ל
ר' אבא בר ממל ר' חייא בר אבא אמר סומכוס
אפילו ברי וברי א"ל אין אמר סומכוס אפילו ברי
וברי ומפאי ומתני' בברי וברי הוא דקתני והו אומר
שורד הניזק והו אומר לא כי מתקנה לה רב פפא
מדרישא אמר ברי וברי סיפא נמי ברי וברי אמיא סיפא
הו אחד גדול ואחד קטן ניזק אומר גדול הניזק
ומוזק אומר לא כי אלא קטן הניזק אומר לא כי
מועד ניזק אומר מועד הניזק והמוזק אומר לא כי
אלא תם הניזק המוציא מחבירו עליו הראיה הא לא
מיייתי ראיה שקיל פדאמר מוזק נימא תהו תיובתא
דרבה בר נתן דאמר טענה חטים והודה לו בשעורים
פטור אלא בברי ושפא דקאמר ברי מאן דקאמר
שפא מאן אי נימא דקאמר ניזק ברי וקאמר מוזק שפא אפתי לימא תהו תיובתא דרבה
בר נתן אלא דקאמר ניזק שפא וקאמר מוזק ברי ומדסיפא ניזק שפא מוזק ברי רישא
נמי ניזק שפא ומוזק ברי ואמר סומכוס אפי' בהא דאיצטרך לאשמועינן דלא לא סיפא
ניזק שפא ומוזק ברי רישא ניזק ברי ומוזק שפא והא לא דמיא רישא לסיפא אמר ברי
ושפא שפא וברי חד מילתא היא ברי וברי שקא וברי תרי מילי ניהו: גופא אמר רבה ברי
נתן טענה חטים והודה לו בשעורים פטור מאי קמ"ל תנינא טענה חטים והודה לו בשעורים
פטור אי מתהם הוה אמינא פטור מדמי חטין ותיב דמיני שעורים קמ"ל דפטור לנבמי
נתן היו הניזקין שנים אחד גדול ואחד קטן וכי' הא לא מיייתי ראיה שקיל פדאמר מוזק
אמאי חטים ושעורים ניהו ראוי לטול ואין לו והתניא תרי והו משתלם על תקטן מן
הגדול והגדול מן הקטן דתפס נתן היה אחד תם ואחד מועד הניזק אומר מועד הניזק את
הגדול ותם את הקטן והמוזק אומר לא כי אלא תם את הגדול ומועד את הקטן המוציא
מחבירו עליו הראיה הא לא מיייתי ראיה שקיל פדאמר מוזק ואמאי חטין ושעורים ניהו
ראי

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58

בפחות חלקים רש"י דניקא קאמר שקא מוזק אמר ברי ואם האמר דניקא ברי ושפא ברי עדיף פדאמר ברי דהוה בתמול בתרא לניקא דהוה נמי
מנה לו חלק והוה אמר איני יודע ונתתם ורי ברי טוב שלא יתנה לו פנים לשקר כיון שחבירו יכול לידע בשקריו והושטא אינו טוב שאין רובו אם יתכן לו ומנכחא מילתא
דתיב לו אגל תבא ברי שלא ירדע שידוע בחבירו שאין יכול להבחישו ולקר טוען ברי והאי נמי דקאמר שקא לפי שלא ראה תפשיש התבא לא אמרין ברי עדיף: **ר"ל** מוזק

שפא. ואם האמר וקא לא כי פקחי ויל דבריו וברי נמי איירי:

ראי

1 הלכתי מוקים לה הכי ולא מוקים לה כדאוקים למניעתא לגילי בגוק שמא מוזיק ברי
2 דאם בן דיני ר' וספא אמאי אפטרך ובה דאוקא למניעתא דניקן שמא מוזיק ברי
3 ולא אוקמה בכרי וברי ולשני ראוי לטול ואין לו משום סדיל דסומכוס לא אמר תולקין
4 בכרי וברי הלך רישא דקנתא לא בי אלא בסלע לקה לא אפטרך למיתני בכרי וברי
5 לאשמעתיך במוציא מחיבורי כר' הלכתי אפטרך
6 ומעילתא בריא וברי תיסקו נמי רישא אבדי
7 ושקא: דתפס. שקדעו ניקן ותפס השוה. שמע
8 מיה. מרתקני שניתים: קדח מה נובה רצה מה
9 נובה. ואם אבד האחד קם בחיבורי במקום
10 ומשתלם הימנו: במערין. דסוף סוף משלם
11 מעילה לפיכך כל נכסיו אמראן פירעון: הי'
12 מאי נפקא איה מניה סוף סוף דמי תורא מעילאי
13 בעי למעילתא אלא לעולם בתפנין. והאי דקנתני
14 שניהם לאו כדקאמרת דמצינא שיקרה יגבה
15 אלא את קמיל דכל זמן ששניהם פסגני נובה
16 אכל אבד האחד את נובה ור' עקיבא אבד
17 דאמר שותפין ניהו. נובה של שור הלךך האב
18 השור אבד ניקן הלךך כי הוה שקניהם הוא
19 דמתיבי ואי ליתנהו לתחייהו אלא אחד אמר
20 ליה אמית ריקה בר אכל לרבי ישמעאל כון
21 דאמר בעל חוב הוא וזווי הוא דאסיק ביה אבד
22 האחד לא איבד את וכוהו.

הדרן עלך המניח

23 שור שגנה ארבעה ותפשה. ובכולן היה הם
24 ומשתלם מגופו והכי דמי כגון ראה שור וגנח
25 וראה שור ולא גנח וראה שור וגנח ואחר נגיהה
26 שגה ראה ב פגמים או ג' שור ולא גנח דאפי'
27 מועד לסריגין ליכא דשור אין געשה מועד
28 אאיכ' חנ' גנח נגידות בשלשה שראה בסדקין או
29 שלא כסדקן ונגעשה מועד לסריגין והדיא
30 לסריגין שור כדמניא לקמן פירקין: שלם. ח'ג
31 תחילה לאחרון ובגמרא מקרש ומא: ואם יש בו
32 מותר יחזיר לשלפניו. כל חצי נוק והראשונים
33 יפסידה רבי שמעון אושר. שותפין הן בנזקין
34 כיצד שור ושהו מאתים שגנה כר' ושלפניו. זה
35 נזק ראשון נוטל חמשים וזה התבגלים חמשים
36 זה דש לניקן ראשון בו החצי הלךך משלם חצי
37 תשלום נוקו וסדר לה ר' עקיבא דאמר
38 שותפין ניהו: חז' ונגח שור שוה מאתים
39 האחרון נוטל מנה. החצי מכל מי שהוה דמונפו
40 משתלם ומקא אתו שלפניו שהיה חצי של
41 משלם מחלקו חצי מנוק שנטול האחרון ושנים
42 הראשונים. נזק ראשון התבגלים שהיה לזן
43 לכל אחד רביע משלמין כל אחד רביעית של
44 נוק: דני' ובה. עשרים ותמשה דערים סוף
45 בפרק הנהב (כ"ט דף ע"ח): גמ' ראשון נשקר מפני ליה. והאחרון יפסיד שחרי אין ראשון
46 שותף בו שתהא שמירתי עליו להתחייב וזא לא דימא ליה עד שלא הויק
47 דאמרין בהבניח (ל"ט דף ע"ט) קומנו בעלי חובות והגבירו לא נעש כלום דהתם הוא
48 דאמר ליה נזק לבעל חוב מואי תורא דאוקן מצינא משתלימא ובעל חוב לא מצי
49 למימר ליה הכי הלךך יח' שול נכסי אחרים אכל הך אתי ניקן ולא
50 משתלם אלא מגופו ומאי דשיקל האי מפסידה האי הלךך קמא קמא קרי'.
51 יחזיר

1 ר'אוי לטול ואין לו. פירוש ראי לטול אם תפס ואין לו אם לא תפס ודוקא הדיא דיש
2 לו תביעה על שני השוורים על הגדול ועל הקטן אם תפס משתלם אכל מתני'
3 דלעיל דאין לו תביעה אלא על הגדול אפי' תפס הקטן אין משתלם מניה ועיה שיק' לשני'
4 לעיל ראי לטול ואין לו כון דאם תפס לא משתלם מניה ובקטנא חמים נראה דאם תפס
5 ששורם לא משתלם ואתי אמוק לא למשני הךא
6 כדלעיל דקאמרי ניקן שמא מוזיק ברי ור' האי'
7 הרמי למפרך היינו דר' כדפריש בקונטרס והשתא
8 איכא צריכותא בבולדו בכי ממתניחן ורישא
9 אשמעתיך אפילו שיקא נזיק ברי פליגי דכון
10 עליה דסומכוס ואמרי דמוציא מחיבורי עליו
11 דר'איה וההוא דקטן והגול משמענו אפילו ניקן
12 שמא מוזיק ברי פליגי סומכוס אתה וזה ואחד
13 מועד אשמעתיך דאפילו לר' אתא דאמר בריש
14 פרק המוכר פירות (ב"ב דף ע"ג.) נגלל האחר בין
15 הנמלים כדנודע שוה הוה מודה הךא ליה ולא תריקא
16 במועד כון דשניהם רצין וזה דהדיקון שנים
17 אשמעתיך דתנפס שקיל כדאמר מוץ וספא
18 דתם מועד אידי דאריי' כבא לדלעיל בגדול
19 וקטן ותם מועד אידי נמי רבי הךא:
20 ש"מ. כדקתני שניתים וזהו כו' ואם אבד האחד
21 קם חברו תחזיק ומשתלם הימנו כן
22 פירש בקונטרס וקשה ללא וזה ליה למימר שמע
23 מניה אלא מסיפא וזה ליה למפרך דקתני אחד
24 גדול ואחד קטן המוציא מחיבורי עליו ר'היקא
25 ומשתלם לדגול מן הקטן איכ' כשאבד אחד מהן לא
26 משתלם מאותו ששאר ונראה לפרש דבשני
27 שוורים שהיוק שור כדנאי אידי דקתניב כאלו
28 הוי חד גופא ומשתלם מן השני ואע"ג דמתניחין
29 לא איירי אלא בעגנן שאנו מסתפקים איה מן
30 גנח מ"מ דידיק מלישקא דקתני שניהם חייבים
31 לאשמעתיך שכולו לדוות שיהו שותפין חייבין
32 כון אי ידעון כדאי שהיוק שניהם יחד.
33 ורבי עקיבא היא דאמר שותפין ניהו. פירש
34 כבגמרא דלר' ישמעאל דאמר ב"ח הוא
35 וזווי הוא דמסיק ביה אם אבד האחד לא איבד
36 וכוהו וקשה דלעיל (דף ע"ג.) אמר אפילו לר'
37 ישמעאל שחתו מה שעשה עשויו נראה לפרש
38 דבמשום הכי מוקי לר' כר' עקיבא משום דלר'
39 ישמעאל אין שום הדיש דפשיטא דאיבד וכוהו
40 כשאבד האחד כון ר'ב"ח הוא אלא לר' עקיבא
41 דשותפין ניהו ס"ד דזני כאלו האחד מן השנים
42 בחוקת הנזק ומצי למימר נזקן שלך נאבד ולא
43 שלך.

הדרן עלך המניח

24 שור שגנה ארבעה ותמשה. אי כרבי עקיבא
25 דאמר שותפין ניהו יחזיר לכולן מפני ליה. תימה דלר' עקיבא נמי אמאי אין ראשון נשקר
26 ולקמא יתא מטייל עליו לשמור וכלוק כל זמן שלא נמנר בין ולא כן אידם יתא וזווי
27 אם וזה ורצין לדחות ביושן כיון שזו לתיבא עוים לאלתר וקלות מחתיבו שעמרתו ולא
28 מצי לשניי כון שאין כידו דאם בן תישיק ליה לרבי עקיבא ראשון נשקר מבעי ליה
29 כון

1 **בגין** שתפסו נזק בו, ודוקא לר' ישמעאל דהא געשה שומר שבר אכל לר' עקיבא דאמר
 2 שותפין ניתו וכיחש ושיבח הוי ברשות הניזק לא געשה שומר שבר אלא מחלוקי דעל
 3 כל אהרן מטיל לשמור חלקו והשתא אתי שפיר דבין ר' מאיר ובין ר' שמעון איידי בשתפסו
 4 נזיק ולא כפרושו הקוטנסר:

1 תיזיר לשלפניו. כל חצי נזקו ושלפניו פניו פסידו: תיזיר לבולין, איש לפי מה שהיה לו בו
 2 מבטיע ליה. **תפסום** נזק בו. וכן שבו וכן שלישו הלזק אין שמירתו אלא עליה: תיזיר
 3 לעגלים **במעו** ליה. דאין על העגלים להפסיד מנה שהיה לזון בו משעת נזק הראשון
 4 שצרי לא היתה שמירתו עליהן אלא על הנזק וכשהיוק לשני איבר ראשון מנה שלו
 5 ותפסו שני וגעשה עליו שומר וכן בולין געשו

6 **אם** יש בו מותר בנזקו בו, ודוקא לר' ישמעאל דהא אחרון שבר חלק העגלים בהדיא והא
 7 דהוא חמשיה קאי אבל פעמיים שתרביעי אין לו
 8 כלום השלישי וש לו בנזק שוקו ר' דהוה שוקו ר' דהוה שוקו
 9 ג' תריס ואפי' חמשיה נמי פעמיים שאין לו כל נזק
 10 אם תיזיר והירס על של רביעי שאין נוטל אלא
 11 חלקו של רביעי מיהו כשכל הנזקון שזין בזמן
 12 מפורשו והתמרון נשקב:
 13 **נותן** לו סלע. בסלע מדינה איידי כדמוכח
 14 בסמוך ונזק אורי הגלילי הוא מנה עזר
 15 כדמוכח בחובל בהולל (ל' מן דף ע"א) ותימה לומר
 16 שהלוקים כיב' חי למנה דסלע מדינה אלא
 17 ממתאים בקנה עזר ונראה לר"ה דלא פליגי
 18 אלא האי בעניי והאי בעשירי מיהו מדקאמר
 19 בהובל (שם) הא אגא את ר' הגלילי משמע
 20 קנה דפליגי מי' א' ג' דפליגי מציעו לממר דה
 21 דיבר בעניי וזה דיבר בעניי כר"ה דא"א שאר
 22 בוחשו של עני סלע שלא יעלה בוחשו של עשיר
 23 או פחות או יותר משנה:
 24 **ושל** דבריהם ספק מדינה. ריבא לר"י דרב
 25 יהודה לא איירי אלא בסלעים והמא
 26 דכסף האמור בתורה דמפרש פ"ק דקדושין דף
 27 י"א) כסף קצוב ולא מציעו כסף קצוב בתורה אלא
 28 סלעים כדמפרש התם ה' סלעים לפירוח הבן ג'
 29 של אנס כ' של מדינה שור' לו של עבד ודוקא
 30 דהוי כ' דבריהם אלא שאר משמע
 31 דבריהם הוי כסף עזר דהוי מנה של ר"י הגלילי
 32 עזר צורי כדמוכח בהובל (למנו דף ע') ובתורה
 33 נמי וזו מתאים זה של עזר למד' בתוכה אשה
 34 דרזקן כמו למד' דאורייתא דנפקא לן ממכותר
 35 הבהולות דלא פליגי רשב"ג דרזקן בפרק בתרא
 36 דכתובות (ו' ק) אלא אם נתון לה ממונת ארץ
 37 ישראל לא ממונת פספוסאן אבל לביע' נתון לה
 38 שוה מתאים זה ממונת עזר ואפילו בתוכה
 39 אלקנה שהיא דרזקן לביע' עזר מנה עזר דבפי'
 40 דכתובות (ו' כ"ב) משמע קנה דשל בתולה
 41 בפלגים משל אלקנה גבי אחר אלקנת בתו ואחר
 42 אלקנת ישראל:
 43 **יד** עניים אנו. וא"ת בלא ד' עניים נמי מחייב
 44 צדקה באמריה בדרבינן בפי' כר"ה (דף ו')

1 **ישמעאל** דאמר בעלי חובות ניתו ורשאיין לך אחרון
 2 אחרון נשבר ראשון נשבר **מבעו** ליה הב'ע'
 3 כגון שתפסו נזיק לגבות הימנו וגעשה עליו כשומר
 4 שבר לנזקין אי הכי יש בו מותר תיזיר לשלפניו תיזיר
 5 לעגלים **מבעו** ליה אמר רבינא הכי קתני אם יש בו
 6 מותר בנזקיו ליה לשלפניו וכן כי אתא רבינא אמר ר'
 7 יוחנן משום פשיעת שומרין נגינו כה כנאי אוקימא
 8 כר' ישמעאל אי הכי אימא סופא ר' שמעון אומר
 9 שור שוה מאתיים שנגח שור שוה מאתיים ואין הנבלה
 10 יפה כלום זה נוטל מנה וזה נוטל מנה חזר ונגח
 11 שור אחר שוה מאתיים האחרון נוטל מנה ושלפניו זה
 12 נוטל מחמשים זה וזה נוטל תמיש' זה חזר ונגח שור
 13 שוה מאתיים האחרון נוטל מנה ושלפניו נוטל חמשים
 14 זה וזענים הראשונים דינר והב' אהאן לר' עקיבא
 15 דאמר תורא דשותפי הוא רישא ר' ישמעאל וסיפא
 16 ר' עקיבא אמר אין דהא אמר ליה שמואל לרב
 17 יהודה ישניא שבוק מתניתין ותא בתריא רישא ר'
 18 ישמעאל וסיפא ר' עקיבא (אמרו נמי אמר ר' יוחנן
 19 הקדושו נזיק איפא ביניהו) תנן תתם התוקע לתבירו
 20 **נותן** לו סלע ר' יהודה אומר משום ר' הגלילי מנה
 21 והוא נברא דהקע לתבירה שלחיה רב טוביה בר
 22 מתנה לקמיה דרב יוסף סלע צורין תנו או סלע מדינה
 23 תנן אמר ליה תניתוה וזענים הראשונים דינר והב'
 24 ואי סלקא דעתך תני תנא סלע מדינה נפולו ונתני
 25 עד תירוס וסלע א"ל תנא כי רובלא ליתני וליזיל
 26 מאי הוי עלה פשטוה מהא דאמר רב יהודה אמר
 27 רב כל כסף האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם
 28 כסף מדינה אמר ליה יהוא נברא הואיל ופלגא דיוזא
 29 הוא לא בעינא נתיבא לעגנים הדר אמר ליה נתיבא
 30 נתיבא איזיל ואבירי ביה נפשאי א"ל רב יוסף כפר
 31 וכו' ביה עניים ואף על גב דליפא עניים הכא אגן
 32 יד עניים אגן דאמר רב יהודה אמר שמואל ותומים
 33 אין

1 אחרון נשבר דמתניתין אחרון שבר חלק העגלים בהדיא והא
 2 דהוא חמשיה קאי אבל פעמיים שתרביעי אין לו
 3 כלום השלישי וש לו בנזק שוקו ר' דהוה שוקו ר' דהוה שוקו
 4 ג' תריס ואפי' חמשיה נמי פעמיים שאין לו כל נזק
 5 אם תיזיר והירס על של רביעי שאין נוטל אלא
 6 חלקו של רביעי מיהו כשכל הנזקון שזין בזמן
 7 מפורשו והתמרון נשקב:
 8 **נותן** לו סלע. בסלע מדינה איידי כדמוכח
 9 בסמוך ונזק אורי הגלילי הוא מנה עזר
 10 כדמוכח בחובל בהולל (ל' מן דף ע"א) ותימה לומר
 11 שהלוקים כיב' חי למנה דסלע מדינה אלא
 12 ממתאים בקנה עזר ונראה לר"ה דלא פליגי
 13 אלא האי בעניי והאי בעשירי מיהו מדקאמר
 14 בהובל (שם) הא אגא את ר' הגלילי משמע
 15 קנה דפליגי מי' א' ג' דפליגי מציעו לממר דה
 16 דיבר בעניי וזה דיבר בעניי כר"ה דא"א שאר
 17 בוחשו של עני סלע שלא יעלה בוחשו של עשיר
 18 או פחות או יותר משנה:
 19 **ושל** דבריהם ספק מדינה. ריבא לר"י דרב
 20 יהודה לא איירי אלא בסלעים והמא
 21 דכסף האמור בתורה דמפרש פ"ק דקדושין דף
 22 י"א) כסף קצוב ולא מציעו כסף קצוב בתורה אלא
 23 סלעים כדמפרש התם ה' סלעים לפירוח הבן ג'
 24 של אנס כ' של מדינה שור' לו של עבד ודוקא
 25 דהוי כ' דבריהם אלא שאר משמע
 26 דבריהם הוי כסף עזר דהוי מנה של ר"י הגלילי
 27 עזר צורי כדמוכח בהובל (למנו דף ע') ובתורה
 28 נמי וזו מתאים זה של עזר למד' בתוכה אשה
 29 דרזקן כמו למד' דאורייתא דנפקא לן ממכותר
 30 הבהולות דלא פליגי רשב"ג דרזקן בפרק בתרא
 31 דכתובות (ו' ק) אלא אם נתון לה ממונת ארץ
 32 ישראל לא ממונת פספוסאן אבל לביע' נתון לה
 33 שוה מתאים זה ממונת עזר ואפילו בתוכה
 34 אלקנה שהיא דרזקן לביע' עזר מנה עזר דבפי'
 35 דכתובות (ו' כ"ב) משמע קנה דשל בתולה
 36 בפלגים משל אלקנה גבי אחר אלקנת בתו ואחר
 37 אלקנת ישראל:
 38 **יד** עניים אנו. וא"ת בלא ד' עניים נמי מחייב
 39 צדקה באמריה בדרבינן בפי' כר"ה (דף ו')

1 היה אומר חוב לו לשכיסא ליהי' אחרוהו להקדשו לו לצדקה דמה שמתחייב משעו נדר אבל זה לא אמר כן אלא אמר תתנו לעניים ולא נדר ור"ה פירש שזה לא היה רוצה לחזור בו
 2 מן הצדקה אלא היה רוצה להקדשו לפי שעה ולהחזירו אחר לעניים מחייב וא"ל רב יוסף דיד עניים אגן תכין בו במעמד שלשון ואמרין בפי' דתכין בו (ו) האומר סלע לו לצדקה עד
 3 שלא בא ליד גבאי מותר לשנותו משבא ליד גבאי אסור לשנותו:

1 אחרון נשבר דמתניתין אחרון שבר חלק העגלים בהדיא והא
 2 דהוא חמשיה קאי אבל פעמיים שתרביעי אין לו
 3 כלום השלישי וש לו בנזק שוקו ר' דהוה שוקו ר' דהוה שוקו
 4 ג' תריס ואפי' חמשיה נמי פעמיים שאין לו כל נזק
 5 אם תיזיר והירס על של רביעי שאין נוטל אלא
 6 חלקו של רביעי מיהו כשכל הנזקון שזין בזמן
 7 מפורשו והתמרון נשקב:
 8 **נותן** לו סלע. בסלע מדינה איידי כדמוכח
 9 בסמוך ונזק אורי הגלילי הוא מנה עזר
 10 כדמוכח בחובל בהולל (ל' מן דף ע"א) ותימה לומר
 11 שהלוקים כיב' חי למנה דסלע מדינה אלא
 12 ממתאים בקנה עזר ונראה לר"ה דלא פליגי
 13 אלא האי בעניי והאי בעשירי מיהו מדקאמר
 14 בהובל (שם) הא אגא את ר' הגלילי משמע
 15 קנה דפליגי מי' א' ג' דפליגי מציעו לממר דה
 16 דיבר בעניי וזה דיבר בעניי כר"ה דא"א שאר
 17 בוחשו של עני סלע שלא יעלה בוחשו של עשיר
 18 או פחות או יותר משנה:
 19 **ושל** דבריהם ספק מדינה. ריבא לר"י דרב
 20 יהודה לא איירי אלא בסלעים והמא
 21 דכסף האמור בתורה דמפרש פ"ק דקדושין דף
 22 י"א) כסף קצוב ולא מציעו כסף קצוב בתורה אלא
 23 סלעים כדמפרש התם ה' סלעים לפירוח הבן ג'
 24 של אנס כ' של מדינה שור' לו של עבד ודוקא
 25 דהוי כ' דבריהם אלא שאר משמע
 26 דבריהם הוי כסף עזר דהוי מנה של ר"י הגלילי
 27 עזר צורי כדמוכח בהובל (למנו דף ע') ובתורה
 28 נמי וזו מתאים זה של עזר למד' בתוכה אשה
 29 דרזקן כמו למד' דאורייתא דנפקא לן ממכותר
 30 הבהולות דלא פליגי רשב"ג דרזקן בפרק בתרא
 31 דכתובות (ו' ק) אלא אם נתון לה ממונת ארץ
 32 ישראל לא ממונת פספוסאן אבל לביע' נתון לה
 33 שוה מתאים זה ממונת עזר ואפילו בתוכה
 34 אלקנה שהיא דרזקן לביע' עזר מנה עזר דבפי'
 35 דכתובות (ו' כ"ב) משמע קנה דשל בתולה
 36 בפלגים משל אלקנה גבי אחר אלקנת בתו ואחר
 37 אלקנת ישראל:
 38 **יד** עניים אנו. וא"ת בלא ד' עניים נמי מחייב
 39 צדקה באמריה בדרבינן בפי' כר"ה (דף ו')

בבא קמא. שור שנגח – פרק רביעי דף לו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזילץ)"
תוספות

1 אין צריכין פרוזבול. ודבליא הכי לא משמש בעיית לחוב שלקון דאגן ודיהו דתמיני און
2 ונמי עקן לגופיין בוכותיהו הלכך קשרות שלקון במוסריים לביד דמי ונמן ומוסר
3 שקריותו לביד אין משמטיין וחדו גופא של פרוזבול מוסריני לכס פלוגי ופלוגי דתיניין
4 במוסכת גסין רון (לו) דרכי נקט ר"ג דנשיא ונהו וביד בידו דתימיני וזוין קמא פוחתה
5 פוחתה ולא תיהו משקפיל ליה. לא היה יכול
6 להוציא את המנה לקמניהו. לנגלוייה ליה היה
7 מועד לשבתות. לפי שהוא בטל ממלאכה וחה
8 דעתו עליה ואינו מועד לימות החול. מה משמט
9 של זה תלמידיה היו שואלין אתהו ג' ימי שבתות.
10 לאחר שהועד לשבתות העבירו לפניו שוריים
11 בג' שבתות ולא נגח חזר להמנות ואם חזר ונגח
12 אין משלם אלא חצי נוק **גמ'** ואינו מועד קנין.
13 ואין מועד לשאיניו מנו דירענין ביה דלא נגח
14 ובגון דבעריבא לזו קמיה ולא נגח הלכך למי
15 שאינו מועד לו אם נגזו אחריו מן משלם חצי נוק
16 אכל מסקמא אם הועד לזו מועד קאי להו וכן
17 אם הועד לקמניהו מועד לגדולים. השתא ג'
18 לומר קמניהו לקמניהו. כגון מנעתי לשאיניו מנו
19 אשמעינן רישא אינו מועד מקמניהו לגדולים
20 מוכתא. דאפילו מאדם. דאית ליה מזל לא להי
21 קמיה מועד לבהמה אלא אי אמרת ואיני
22 מועד. לשאיניו מנו נוק אבל קמניהו מועד.
23 מנעתי לשאיניו מנו השתא פסקהו לבהמה לה
24 מועד. ואפי' לפני אתר שאדם לבהמה מוכתא
25 והיא ליכא למימר דהיא גופה אצטרך
26 לאשמעינן דתיכא דחוקין דאינו מועד לבהמה
27 מנו משלם על בהמה אלא חצי נוק דהא
28 פשיטא לן דחם משלם חצי נוק דהא אמרה
29 קמי'. והיא גופה אצטרך דבהמה לא משלם
30 אלא חצי נוק ואינו דאיבער ליה הוואי ותרד
31 ביה חזר לתפוחו ואינו דלא תרד ביה מאדם
32 שיולי שזילי ליה. היכא דחוקין דהועד לשבתות
33 ובימי חול לא נגח מארי דביניה ותו איהו מאי
34 קא מחדר ליה לא איתנה נמי מועד קמניהו
35 פריש קא פריש ליה איירי דנקט ליה מאדם
36 דהקא דיהי דריוויקין הא סתמא חיי מועד על
37 כרחיק אסקיה למילתיה. אלא אי אמרת אינו
38 מועד על פסקיה. למילתיה ואשמעינן דהא
39 מועד מארי חזר דקמני למי שאינו מועד בו ער
40 השתא ג' בתמיהא ואם סתמא לומר נמי איתא
41 לדרב פפא. בתמיהא לא חיי מועד לשאיניו מנו.
42 נגח שור וקחול וזול נעשה מועד לכל. ולא
43 בעינן ג' נגחיות לכל חד וחד מאתר שנתקומה
44 העדאנתו עיי' ג' מיעין לטריוינו. אם ינח רופסין
45 אינו משלם אלא חצי נוק על דאמרוהי. עירי.
46 תמוד הכר.

1 **אין צריכין פרוזבול וכן תני רמי בר חמא היתומים**
2 **אין צריכין פרוזבול ר"ג וביד דינו אביהו של תומין**
3 **היו חנן בישא תקע ליה להוואו גברא אתא לקמיה**
4 **דרב הונא א"ל ויל הב ליה פלגא דיוזא הוה ליה**
5 **וזא מפא בעי למיכתבה ליה מיניה פלגא דיוזא לא**
6 **הוה משתקפיל ליה תקע ליה אחריא ויהביה נהליה**
7 **מתני' שור שהוא מועד למינו ואינו מועד לשאיניו**
8 **מינו מועד לאדם ואינו מועד לבהמה מועד לקמניהו**
9 **ואינו מועד לגדולים את שהוא מועד לו משלם נוק**
10 **שלם ואת שאינו מועד לו משלם חצי נוק אמרו לפני**
11 **רבי יהודה ה"ו מועד לשבתות ואינו מועד לחול לפני**
12 **להם לשבתות משלם נוק שלם לימות החול משלם**
13 **חצי נוק איתיה הוא תם משיחוור בו ג' ימי שבתות**
14 **גמ' איתמר רב ובד אמר ואינו מועד תנן רב פפא**
15 **אמר אינו מועד תנן רב ובד אמר ואינו מועד תנן**
16 **הא סתמא חיי מועד רב פפא אמר אינו מועד תנן**
17 **דסתמא לא חיי מועד רב ובד דיין מסופא רב**
18 **פפא דיין מרישא רב ובד דיין מסופא דקמני מועד**
19 **לקמניהו ואינו מועד לגדולים אי אמרת בשלמא ואינו**
20 **מועד קמני הא קמיה חיי מועד הא קמ"ל דאפי'**
21 **מקמניהו לגדולים נמי מסתמא חיי מועד אלא אי**
22 **אמרת אינו מועד קמני סתמא לא חיי מועד השתא ג'**
23 **י"ל מקמניהו לקמניהו דעלמא סתמא לא חיי מועד**
24 **מקמניהו לגדולים צריכא למימר דלא חיי מועד ורב**
25 **פפא אמר ק"ל אצטרך סלקא דעתך אמינא הוואי**
26 **ופרץ ביה בהווא מיןא פרץ ביה לא שניא גדולים**
27 **דידיה ולא שניא קמניהו דידיה קמ"ל דלא חיי מועד**
28 **רב פפא דיין מרישא דקמני מועד לאדם אינו מועד**
29 **לבהמה אי אמרת בשלמא אינו מועד תנן סתמא**
30 **לא חיי מועד הא קמ"ל דאפילו מאדם לבהמה נמי**
31 **סתמא לא חיי מועד אלא אי אמרת ואינו מועד קמני הא סתמא חיי מועד חיי מועד חיי מועד חיי מועד חיי מועד**
32 **מבהמה לבהמה סתמא חיי מועד מאדם לבהמה חיי מועד חיי מועד חיי מועד חיי מועד חיי מועד חיי מועד חיי מועד חיי מועד**
33 **היה רישא אתרהא קאי פגון דהוה מועד לאדם מועד לאדם מועד לאדם מועד לאדם מועד לאדם מועד לאדם מועד לאדם מועד לאדם**
34 **בהמה תלשא וזמיני ואי נגח מהו דתימא פגון דלא תרד ביה מאדם חזרה דבהמה לא חזרה**

1 **אין צריכין פרוזבול. דשרותו שלקון דמי במסורין לביד פר כרשך בקונטין דא"ל מלוח על**
2 **פה מאי אכאל למימר דכותבין עליה פרוזבול בדמכות בתשלום (ניסין רון) ויל דרדי**
3 **כאילו החוב שלקון מסור לביד ואפי' אין לזהוהו קרקע מקמיה לו חזמניהו קרקע בשביל**
4 **תקנת היתומים שאין כותבין פרוזבול אלא על התקע**
5 **הרי** שוריה לשבתות. מפרש בירושלמי לפי
6 שואה אותם כמותם שנים אמרים
7 וחשובים בעיניו גברים ואינו מוכרים:
8 **משניחוור** בו ג' שבתות. אמר דכבר אשמעינן
9 רבי יהודה בפ"ב דף כג אצטרך
10 וס"ד והואיל שור מועד אלא לשבתות לא בעי
11 חזרה כיב ופ"ה דקיא וקפריש מועד לשבתות
12 לפי שאין עושה מלאכה דקמיל דאפי' שבת
13 ממלאכה בימי החול ולא נגח לא תני חזרה
14 **רב** ובד אמר ואינו מועד תנן. הא סתמא חיי
15 מועד לשאיניו מנו ואפילו מבהמה לאדם נמי
16 שמעי' ליה לקכון בפרקין רון (טא). דסתמא חיי
17 מועד יבד רב דפריך וכו' ופריך וכו' ופריך וכו'
18 ליה מועד היכי משכחת לה ומפרש רב ובד כגון
19 שהרג ג' בהמות וזקה מצי למימני בבתי' מועד
20 לבהמה ואינו מועד לאדם לאשמעינן סתמא
21 חיי מועד וישיה שקא חזר בו רב ובד מהדיא
22 דלקכון בפרקין עלה דייס שהם לא תאמר כן
23 קשי' ליה הדיא דייס מכלילתין דין כג'
24 **שור** ולא נגח. תריא דנקט רבי שאם ינח
25 לאלתר משלם ג' נש'
26 **נעשה** מועד לטריוינו לשוריים. ותי' לרב ובד
27 אפי' לבל לרבי חיי מועד ויל כגון
28 שראף שארי בהמות ולא נגחין.
29 **נעשה** מועד לטריוינו לכל. ע"כ בשלא ראה
30 בתמינם כלום דאם ראה לא חיי מועד
31 ולכלל לטריוינו ותי' אית כון שלא ראה אחרים
32 לשוריים לחזיה חיי מועד לכל לטריוינו לרב
33 ובד ויל דקסבר רב ובד דרבנא קמיל ס"ד
34 בתקו מני דחוק ולא נגח לא חיי מועד ולא
35 בסרידא מלוא מלתא ג' בשעה נעשה ג' מינים
36 דחלו חיי לפניו מינים תרביה ולא נגח אלא אלו
37 השתא ג' חיי שלשון שוריים הייתי אמר כון
38 דכל שעת מועד ממוקן לינח השוריים ומינח שאר סורן
39 אין מועד לינח אלא שוריים אבל השתא דהוה ג'
40 מינים האחד מהם מנו ואינו חושש לינח אלא
41 האחד.
42 שור

1 **היא קמ"ל דחזרה דבהמה מיהא חזרה היא מתיבי סומכוס וזמיר מועד לאדם לבהמה כמ"ו**
2 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
3 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
4 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
5 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
6 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
7 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
8 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
9 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
10 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
11 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
12 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
13 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
14 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
15 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
16 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
17 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
18 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
19 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
20 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
21 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
22 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
23 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
24 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
25 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
26 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
27 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
28 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
29 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
30 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
31 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
32 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
33 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
34 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
35 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
36 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
37 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
38 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
39 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
40 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
41 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
42 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
43 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
44 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
45 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**
46 **ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו ומה לבהמה כמ"ו**

שור ושור חמור ונגמל. ובגן שבין שוורים ראשונים דאח בהמות אחרות ולא נגח
ובענין שניה בין שוורים אחרונים ואחי שפיר בולח סוגיא כרב וכי ולא כרב אלפט
שפירט סוגיא דרשמתך כרב פפא ונראה לר"י דבני תרי בעיות באם ממונא לומר לשור בתר
שוורים שדין ליה דאיכא תרי טעמי דקרבא למשדיה בתר קפאי אהבד שוורים שתי מניו
חמור ונגמל שור ושור חמור משדין ליה בתר

שור שור ושור חמור ונגמל מהו האי שור בתרא
בתר שוורים שדין ליה ואפתי לשוורים הוא דאייער
למדי אחרניא לא אייער או דילמא האי שור בתרא
בתר חמור ונגמל שדין ליה ואייער ליה לכולהו מיני
חמור ונגמל שור ושור חמור מהו האי שור קמא בתר
חמור ונגמל שדין ליה ואייער ליה לכולהו מיני או
דילמא בתר שוורים שדין ליה ואפתי לשוורים הוא
דאייער למינא אחרניא לא אייער שבת שבת ושבת
אחד בשבת ושני בשבת מהו הא שבת בתרייתא
בתר שבת הוא דשדין ליה ואפתי לשבת הוא
דאייער לימות החול לא אייער או דילמא בתר אחד
בשבת ושני בשבת שדין ליה ואייער ליה לכולי
וימא ה' בשבת וערב שבת ושבת ושבת מהו
הא שבת קמיינתא בתר ה' בשבת וע"ש שדין ליה
ואייער לכולהו יומי או דילמא הא שבת קמיינתא
בתר שבתות הוא דשדין ליה ולשבתות הוא דאייער
תיקו: נגח שור יום ט"ו בחודש זה ויום ט"ו בחודש
זה ויום י"ז בחודש זה פלונתא דרב ושמואל דאתחמו
באתר יום ט"ו בחודש זה ויום ט"ו בחודש זה ויום י"ז
בחודש זה רב אמר בקעה לה וסת ושמואל אמר ער
שתיששל בדילוג אמר רבא שמע קול שופר ונגח קול
שופר ונגח קול שופר ונגח נעשה מועד לשופרות
פשיטא מהו דתימא הך שופר קמא סייטא בעלמא

המור ונגמל שור ושור חמור. אם ממונא לומר היכא החדול בשוורים שדין לשור
בתראה בתר מינו הקא מאי קאתה יום ט"ו בחודש זה ויום י"ז בחודש זה בזו ומתחלה
התהא לפינה במוני אחרים: כקעה לה וסת. דלילוגו תו חזאי הך איתא שלישיית ביז
בחודש שלישי דהי שעתה ואיתא ממונא קטרוז מעת לעת כדחזון לא אשה שיש לה וסת
דהי שעתה ושמואל אמר עד ששילש בדילוג
אין לה וסת קבעו עד שתראה ראיה רביעית
ביזח הראיה קמיינתא לאו ממניקא דלאו בדילוג
חיות הויא נמי לרב בני נגוחות נעשה מועד
דילוגו ומשלים נוק שלם בשלישית ולשמואל
עד שזנח רביעית ביזח בחודש רביעי דקמיינתא
לא ממניקא ונראה דהך דריקא נמי דאיתתין
לעיל קראהו שור ונגח שור ולא נגח בזו לרב
נעשה מועד דקתני אשלישית וקאי ולשמואל
ד"ק נעשה מועד לסירוגין דכי רבא נגח משלם
נוק שלם אכל בתוך שלישיית הם הוא: סייטא.
כדקתני בשבת מוקל חשופה: בי נגח דקתש
ליפשה. לגמרי חזי ליה ככלל נוק שלם. האמור
במועד דבתיב ממועד שלם ישלם שור ובמועד
לא נאמר רעהו הלכך מוקל בממועד תרי קף
הדיוט חייב בהקדש והלכך כשפרט לקף היתוב
רעהו בתם לא לפטור הדיוט בנק הקדש כא
אלא לתחמיר עליו לא לשלם נוק שלם בהקדש
כיעותא נשבעת מוקל חשופה: בי נגח דקתש
גבי רעהו דא"כ. דליפשה כא נבתיב גבי מועד
אכל הקדש בהדיוט פטור דהקדש אפילו בכלל
מועד לא היה דליקא נמי מיעור והועד בעלול
וכי בתם דבתיב וכי יתקו שור איש לנפול אור
פמי המורה אלא אמר ר"ל הכל היה בכלל נוק
שלם היא אלא לאו לאפיקו מוקלה מלתא
דליעיל קמאי אלא לאפיקו קי קאתי וארעהו
דוקא סמיך ודיק אלא אמר ר"ל פטור דהקדש
בהדיוט כדקאמר' דרעהו דוקא אכל דוב
דהדיוט בהקדש לאו בקי איתא דא"כ פרכין
ודי אלא היינו טעמא דתיב דאע"ג דרעהו דוקא
ליכא למדרשה גבי הדיוט הם שנגח הקדש
לפטורו החכל היו בכלל נוק שלם של מועד
אחד הדיוט בהדיוט ואחד הדיוט בהקדש דבתיב
במועד שלם ישלם שור וגי ולא פרט היתוב
כאן רעהו לפטורו הדיוט בהקדש ומכלא פרט
לפטורו הדיוט בהקדש כא אלא לתחמיר עליו
לתיב הדיוט הם נוק שלם להקדש וללמוד
לא תחציא אתם מכלל מועד אלא בשרו רעהו
דאי לפטורו לגמרי כא נבתיב לפטורא גבי
מועד אכל דהקדש בהדיוט כיון דרעהו דוקא
לא היה בכלל נוק שלם דכיון דהקדש הם לגמרי
פטור דקא ליכא למדרשה כדדריש גבי הדיוט
ולמיעור רעהו הוא דהם משלם חצי נוק דקא אין
רעהו להקדש ועל פירך לגמרי קא ממעט ליה
הלכך הקדש מועד נמי לא היה בכלל נוק שלם
דכי היכי דהם פטור מועד נמי פטור דכי תתיב
במועד אין שלם היכא דמיתחבו חצי נוק בתמותו

דאם

הוא דנקמיה קמ"ל: ברתני' שור של ישראל שנגח שור של הקדש שנגח
לשור של הדיוט פטור שנגמור שור רעהו ולא שור של הקדש שור של ישראל שנגח
לשור של כנעני פטור ושל כנעני שנגח לשור של ישראל בין הם בין מועד משלם נוק
שלם: גמ' מתניתין דלא פר"ש בן מנסיא דתניא שור של הדיוט שנגח שור של הקדש
ושל הקדש שנגח שור של הדיוט פטור שנגמור שור רעהו ולא שור של הקדש ר"ש בן
מנסיא אמר שור של הקדש שנגח שור של הדיוט פטור ושל הדיוט שנגח שור של הקדש
בין הם בין מועד משלם נוק שלם אמר ר"ש מאי קמ ר"ש אי רעהו דוקא אפילו של
הדיוט שנגח של הקדש ליפטור ואי רעהו לאו וקמא אפילו דהקדש נמי כי נגח הדיוט
לתיב וכי תימא לעולם קסבר רעהו דוקא וקמיה הדיוט כי נגח דהקדש היינו ממונא
דמיתחבו משום דקא מיימי' ליה מפל וחומר דהדיוט ומה הדיוט שנגח של הדיוט תיב כי
נגח דהקדש לא כל שפן דמיתחבו דיו לפא מן הדיון להיות פנדון מה לתלן' תם חצי נוק
הכא נמי חצי נוק אלא אמר ריש לקיש חכל היו בכלל נוק שלם כשפרט לקף היתוב רעהו
גבי תם רעהו הוא דתם משלם חצי נוק מכלל דהקדש בין הם בין מועד משלם נוק שלם
דאם

כתוב דאם דלעיל קאי או נודע כי שור נגח הוא

ובכל הזתים מאבדין שמנן? אומר רבי חנינא: כל הזתים, הגשמים יורדין עליהן והן פולטין את שמנן, וזה הגשמים יורדין עליו והוא אוגד את שמנו לתוכו.

ודבש – אלו התמרים. יכול דבש ממש? רבי תנחומא בשם רבי יצחק בי רבי לעזר: כתיב (דברי הימים ב לא) **ובפרץ הדבר הרבו בני ישראל ראשית דגן תירוש ויצהר ודבש**. ודבש הייב במעשרות? אלא אלו התמרים שהן היבין במעשרות.

רבי ברכיה בשם רבי שמואל בר נחמן: ולמה כתיב **ארץ ארץ שני פעמים**? להודיעך שאין הפית עומד אלא על שני דברים הללו.

ולמה נכללו? רבי יהודה בי רבי ורבי שמואל בר נחמן, חד אמר: לברכה. והרנא אמר לשעורין. מאן דמר לברכה – נחא. מאן דמר לשעורין, והא תנינן: בהרת כגרים! לית הוא מימן. כעדשה מן השרין! לית הוא מימן.

[דף ג' ע"א]

פשיטא הדיא מילתא, הפריש בכורים הוין משבעת המינים – לא קדשו. מה פליגינן? בתמרים שבהרים ובפרות שבעמקים. רבי זעירא, רבי יסא בשם רבי לעזר: לא קדשו. רבי אילא בשם רבי אמי: אתפלגין רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש, רבי יוחנן אמר: לא קדשו. רבי שמעון בן לקיש אמר קדשו.

אמר רבי יונה: טעמא דרבי שמעון בן לקיש, שכן אם עבר ותרם מן הרע על היפה – תרומתו תרומה.

אמר רבי יוסי: שמעינן פרות הרעים – היבין במעשרות, שמעינן פרות הרעים – היבין בכפורין. מתניתין מסייע לרבי יוסי אין מביאין מן הציפורנין ולא מן הבישנין, ואם הביא – לא קדשו.

אמר רבי זעירא: ותני תמן, תאנים סוכות מנזבות, ענבין מאובקות ומעושנות – אין מביאין. אכל מביאין מן התאנים בנות שבע, ומן הענבים הלבלוגית. מן המבחר הן ותימר "אכל"! אמר רבי אבא מרי: שלא תאמר הואיל והן בשוף לא יביא.

תני: רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין מביאין תמרים אלא מיריחו. ואין קורין אלא על הכותבות. רבי שמעון בן אלעזר אומר: רמוני עמקים מביאין וקורין:

הלכה ד' מתני' אלו מביאים ולא קורין, הגר – מביא ואינו קורא, שאין יכול לומר (דברים כו) **אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו**. ואם היתה אמו מישראל – מביא וקורא.

ובקשהו מתפלל בינו לבין עצמו – אומר: אלהי אבותיכם. ואם היתה אמו מישראל – אומר: אלהי אבותינו:

גמרא רבי יונה ורבי יסא תרויהוין בשם רבי שמואל בר רב יצחק: בכני קיני חותן משה היא מתניתא. ובני קיני חותן משה מביאין וקורין דכתיב (במדבר י) **לכה אתנו והטבנו לך**.

רבי חזקיה בשם רבי לעזר לא אמר בן. אלא מה טעם אמרו האפיטרופים והעבד והשליח והאשה ומטמום ואנדרוגינים מביאין ולא קורין, שהגר הרי אמור בפירשה.

אמר רבי שמואל בר רב יצחק: תפטר בההון גר דהכא בכני קיני חותן משה. ובני קיני חותן משה מביאין וקורין.

אמר רבי יוסי: קיימה בנימין בר עשתור קומי רבי חייה בר בא, בגוי שבא בעברה על בת ישראל היא מתניתא.

רבי יונה לא אמר בן, אלא רבי שמע לאילין דכי בר עשתור דאינון גרים בני

[דף ג' ע"ב]

גרים אומרים: אלהי אבותינו. והא תנינן: אם היתה אמו מישראל – אומר: אלהי אבותינו, הא גרים בני גרים – לא: אומר רבי יוסי: קיימה בנימין בר עשתור קומי רבי חייה בר בא.

רבי חזקיה בשם רבי חייה בר בא: קיימה בר עשתור קומינן, בגוי שבא בעברה על בת ישראל היא מתניתא.

רבי זריקן אמר, רבי זעירא בעי: כלום הוא מתפונן לא לאברהם יצחק ויעקב, וכי אברהם יצחק ויעקב אבותיהם היו? [כלום] נשבע הקב"ה אלא לזכרים, שפא לנקבות!

תני בשם רבי יהודה: גר עצמו – מביא וקורא. מה טעם? (בראשית י) **כי אב המון גוים נתתיך**. לשעבר היית אב לאדם, ועכשו מבאן ואילך אתה אב לכל הגוים.

רבי יהושע בן לוי אמר: הלכה פרי יהודה. אתא עבדא קומי דרבי אבהו והורי פרי יהודה:

הלכה ה' מתני' רבי לעזר בן יעקב אומר: האשה בת גרים לא תינשא לכהונה, עד שתהא אמה מישראל.

אחד גרים ואחד עבדים משוחררים, אפילו עד עשרה דורות, עד שתהא אמו מישראל.

האפיטרופין, והעבד, והשליח, והאשה, ומטמום ואנדרוגינים – מביאין ולא קורין, שאינן יכולין לומר אשר נתת לי:

גמרא רבי יעקב בן יעקב אומר כו'. תמן תנינן: רבי יהודה אומר: בת גר זכר כבת חלל זכר. וכולהון מקרא אחד הן דרשין, כי אם בתולות מזרע בית ישראל. רבי יהודה אומר: עד שיהא אמו מישראל. רבי אלעזר אומר: או אביה או אמה. רבי יוסי אומר: עד שילדו בקדושת ישראל. רבי שמעון אומר: עד שביאו בתולים בקדושת ישראל.

תני בשם רבי שמעון: גיורת פחותה מבת שלש שנים ויום אחד שנתגיירה – כשירה לכהונה, שנאמר: וכל הטף בנשים אשר לא ידעו משבב זכר החיו לכם, ופנחם עמהן. ורבנן, החיו לכם – לעבדים ולשפחות.

רבי יסה בשם רבי יוחנן: הלכה כרבי יוסי. וכהנים נהגו סלסול בעצמן כרבי אליעזר בן יעקב. חד פהון נסב בת גרים. אתא עובדא קומי רבי אבהו. וארבעיה על ספסילא. אמר ליה רב ביבי: לא בן אלפן רבי: הלכה כרבי יוסי! אמר ליה: ולא כהנים נהגו סלסול בעצמן כרבי אליעזר בן יעקב! אמר ליה: ועל מנהג לוקין? אמר ליה: אין כד את חמי, מפיים לי ואנא מוקים ליה. מן דקניסיה, אמר ליה: הואיל והותרה הרצועה אף אני מותר בה.

רבי יעקב בר אידי בר אושעיה: מעשה במשפחה בדרום שהיו קורין עליה ערער, ושלה רבי את רבי רומיניס לבודקן, ומצא שנתגיירה וקנתה פחותה מבת שלש שנים ויום אחד, והכשירה לכהונה. רבי הושעיה אומר: כרבי שמעון הכשירה.

אמר רבי זעירא: דברי הפל היא! דאמר רבי זעירא בשם רב אדא בר אהבה, רבי יודא מפוי בה בשם רבי אבהו בשם רבי יוחנן: וולד בוגרת – כשר, שהוא בלא תעשה שבא מבח עשה עשה, והוא אשה בבתוליה יקח, וכל לא תעשה שבא מבח עשה – עשה הוא. ודכוותה, כי אם בתולה מעמיו יקח אשה, ולא מן גיורת, כל לא תעשה שבא מבח עשה – עשה הוא.

התיב רבי הושעיה: הרי דור שני של מצרי הרי הוא בלא תעשה שבא מבח עשה – עשה הוא! חזר רבי הושעיה ואמר: לא דמי עשה שבא ישראל ועשה שבכהנים, עשה שבא ישראל – אסור בכל, ועשה שבכהנים – אסור בכהנים ומותר בלויים ובישראלים:

[דף ד' ע"א]

שליח. רבי יוסי, רבי שמעון בן לקיש בשם רבי יוחנן: בשלקטן לשלקן ביד אחר, אבל אם להביאן הוא – לא ישלקן ביד אחר. ולא מחסל לה. רבי יונה מחסל לה. רבי זעירא רבי אמי רבי שמעון בן לקיש בשם רבי הושעיה: בשלקטן לשלקן ביד אחר, אבל אם לקטן להביאן הוא – לא ישלקן ביד אחר, שכל הבכורים שנראו ליתור בקרייה אינן נותרים אלא בקרייה.

אמר רבי מנא: אף על גב דלא אמר רבי יוסי תדא מילתא אמר דכוותה.

אמר רבי ועירא לרבי יסא: נהיר את בד אתאמרת תדא דרבי הושעיה, ואמר רבי יוסי בי רבי חנינא: מתניתא פליגא! הפריש בכוריו ואחר כך מכר שדהו – מביא ואינו קורא.

קיימונה בשנתן דעתו למסר משעיה ראשונה. והתנינן: יבש האילן נקצץ האילן. עוד היא בגיבש משעיה הראשונה.

וקרייה מעבכת? אמר רבי שמואל בר רב יצחק: הראוי לקרייה – אין קרייה מעבכת.

ליקטן לשלחם ביד אחר – לא ישלחם ביד אחר, שפא ימלך הוא להביאן.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: הירש – מביא ואינו קורא. מה נן קיימין? אם יורש בתי אביו – שלוחו [הוא]! ואם לאחר מיתת אביו – שלו הן? אלא פי נן קיימין, בשתייה אביו חולה או מסכן.

פתיב (דברים 15) ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלהיך ולביתך. מלמד שאדם מביא בכורים מנכסי אשתו וקורא.

רבי שמעון בן לקיש אמר: לאחר מיתה, הא בחיים לא. רבי יוחנן אמר: לא שגויא, היא בחיים היא לאחר מיתה. רבי שמעון בן לקיש כדעתיה. דרבי שמעון בן לקיש אמר: אין אדם יורש את אשתו דכר תורה:

רבי יוחנן בשם רבי הושעיה: הנחה מעבכת. אין קרייה מעבכת. והא תנינן: האוכל בכורין עד שלא קרא עליהן? רב הושעיה, רב יהודה

[דף ד' ע"ב]

בשם שמואל: דרבי עקיבה היא.

רבי יוסי בעי: היידן רבי עקיבה? אמר רבי מנא: שמעית אבא תני: הנחה מעבכת, אין קרייה מעבכת. רבי עקיבה אומר: קרייה מעבכת.

רבי יעקב בר אהא בשם רבי לעזר: מה טעם אמרו הנחה מעבכת? מפני שהיא נוהגת בכל.

רבי תנחומא, רבי הונא בשם רבי לעזר: מפני ששנה עליה.

אמר רבי אבא מרי: תרתי, תדא פרבי יודה, ותדא פרבנין. תדא פרבי יודה, דרבי יודה אמר: לצרף נשנית מפני שהיא נוהגת בכל. פרבנין דאינון מרין שלא לצרף נשנית, מפני ששנה עליה:

הלכה ו' מתני' הקונה שני אילנות בתוך של חברו – מביא ואינו קורא. רבי מאיר אומר: מביא וקורא.

יבש המעיין ונקצץ האילן – מביא ואינו קורא. רבי יהודה אומר: מביא וקורא. מן החג ועד התנקה – מביא ואינו קורא. רבי יהודה בן בתירה אומר: מביא וקורא:

גמרא רבי יוסי בן חנינא בעי: קנה אילן אחד – לא קנה קרקע. שנים – לא קנה קרקע. אחד – אינו מביא כל עקר. שנים – מביא ואינו קורא. אומר ליה רבי לעזר: מילין דצריכין לרבנין בבית וועדא את שאל.

דרבי יהודה עבד את האילן בקשין.

תמן תנינן: ברך על פרות האילן בורי פרי האדמה – יצא. רבי חזקיה בשם רבי יעקב בר אחא: דרבי יודה היא, דרבי יודה אמר: עבד את האילן בקשין.

אמר רבי יוסי: דברי הכל היא. פרות האילן – בכלל פרות האדמה, ואין פרות האדמה בכלל פרות האילן.

רבי בון בר כהנא בעי קומי רבי אילא:

[דף ה' ע"א]

מכר לו שדה במקמתה, הלוקח מהו שביא מפנה בכורים? אומר ליה: למח לאו.

עד דדון לחה, אפילו יבשה? אומר ליה: אפילו יבשה, אפילו קצורה. מעתה אפילו הטין! כך אנו אומרים: הלוקח מן השוק – מביא בכורין.

פשיטא הדיא מילתא, מכר לו פרות ושיר לו קרקע, המוכר אינו יכול להביא, שאין לו פרות. חזר ולקחון מפנה?

נשמעינה מן הדא: נתן לה קדשים – הרי אלו מתרין. יינות שמנין וסלתות, כל דבר שפיוצא בו קרב לגבי המזבח – אסור. אין בכלל אלא פרכילי ענבים ועטרות של שיבלין. מה נן קיימין? אם בשנתן לה באתננה, כך אנו אומרים: הלוקח מן השוק – מביא בכורים! אלא פי נן קיימין: בשחיו הגפנים משלה ומכרה לו פירותיהן וחזר ונתנם לה באתננה. מפני שהיה אתנן, הא לא היה אתנן – מביא, הדיא אמרה: חזר ולקחון מפנה – מביא.

הכרייא בשם רבי יהושע בן לוי: הפרישן קודם לחג ועבר עליהן החג – מביא ואינו קורא. הפרישן קודם לחנכה ועבר עליהן חנכה ונרקבו, לאחר חנכה לא קדשו.

ולית ליה לרבי זעירא כהדיא דהכרייא? סבר רבי זעירא: שפל תכפורים שנראו ליתור בקרייה – אינן ניתורין אלא בקרייה. ולית להכרייא בנ? אית להון בשפהרישן קודם לחג להביאן אחר החג.

וְהִתְנַיֵּנוּ: אֵין מְבִיאִין בְּבוּרַיִם לֹא מִן הַחֲדָשׁ עַל הַיָּשׁוּן, וְלֹא מִן הַיָּשׁוּן עַל הַחֲדָשׁ. מַה בְּנֵן קְיָיִמִין? אִם בְּפִרוֹת שֶׁהֵבִיאוּ שְׁלִישׁ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה עַל הַפְּרוֹת שֶׁהֵבִיאוּ שְׁלִישׁ לְאַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה, מִכֵּיּוֹן שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ שְׁלִישׁ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, דָּבָר בְּרוּר שֶׁלֹּא הַשְּׂרִישׁוֹ קוֹדֵם לְעֹמֶר, וְהֵן אֲסוּרִין עַד שֶׁיְבִיאוּ הָעֹמֶר וַיִּתִּירָן!

אֵלֶּא כִּי אֲנִן קְיָיִמִין, בְּפִרוֹת שֶׁחֲנַטּוּ קוֹדֵם חֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי בְּשִׁבְטָא עַל פְּרוֹת שֶׁחֲנַטּוּ לְאַחַר חֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי בְּשִׁבְטָא, מִכֵּיּוֹן שֶׁהוּא מְחַדֵּשׁ עַל הַיָּשׁוּן, הֵא מִן הַחֲדָשׁ עַל הַחֲדָשׁ – מְבִיא. וְסַבְרִינָן מִיּוֹמֵר: לְאַחַר חֲנוּכָּה אֲנִן קְיָיִמִין. אָמַר רַבִּי הֵינְנָא בְּזִמְנָן:

[דף ה' ע"ב]

הַלְכָה ז' מִתַּנְיָ' הַפְּרִישׁ בְּבוּרַיִם וּמְכַר אֶת שְׂדֵהוּ – מְבִיא וְאִינוּ קוֹרָא. וְהַשְּׂנִי, מֵאוֹתוֹ הַמִּין – אִינוּ מְבִיא, מִמִּין אַחַר – מְבִיא וְקוֹרָא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִף מֵאוֹתוֹ הַמִּין מְבִיא וְקוֹרָא.

הַפְּרִישׁ אֶת בְּבוּרַיִם, נִמְסוּ נְכוּזוֹ נְגַבְוֹ אָבְדוֹ אוֹ שְׁנַמְמָאוּ – מְבִיא אַחֲרֵים תְּהִתִּיחֵן וְאִינוּ קוֹרָא. וְהַשְּׂנִיִּים אֵין חֵיבִים עֲלֵיהֶן חֲמִישׁ. נְטִמָּאוּ בְּעֶזְרָה – נוֹפֵץ וְאִינוּ קוֹרָא.

וּמִכֵּיּוֹן שֶׁהוּא חֵיב בְּאַחֲרֵייתָן עַד שֶׁיְבִיאוּן לְהַר הַבַּיִת? שְׁנַמְמָאוּ (שְׁמוֹת כג) **רֵאשִׁית בְּבוּרַיִם אֲדַמְתָּהּ תְּבִיא בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'** – מִלְּמַד שֶׁהוּא חֵיב בְּאַחֲרֵייתָן עַד שֶׁיְבִיאוּם לְהַר הַבַּיִת. הֲרִי שֶׁהֵבִיא מִמִּין אֶחָד וְקָרָא, וְחֹזֵר וְהֵבִיא מִמִּין אַחַר – הֲרִי זֶה אִינוּ קוֹרָא:

גְּמֵרָא מַה טַּעֲמוֹן דְּרַבְנִין? (דְּבָרִים כו) **הַגְּדַתִּי הַיּוֹם** – פֶּעַם אַחַת הוּא מְגִיד וְאִינוּ מְגִיד פֶּעַם שְׁנִייתָא. וְלִית [לִיה] לְרַבִּי יוֹדָה בֵּן? אֵית לִיה בְּאֶדָם אֶחָד, אֲבָל בְּשָׁנֵי בְּנֵי אָדָם – מְגִיד וְחֹזֵר וּמְגִיד.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: מִשּׁוּם יְהִידי אֲנִי שׁוֹנֵה אוֹתָהּ. וְתַנִּי בֵּן: רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה [אוֹמֵר] מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: שְׁנִיִּים אֵין חֵיבִים עֲלֵיהֶן חֲמִישׁ.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בְּשֵׁם רַב הִנְנָא: שְׁנִיִּים לֹקְחִין אֶפִּילוּ מִן הַשּׁוּק.

מַה אֶת עֶבֶד לֹזֵן בְּתוֹסַפֶּת הַבְּבוּרַיִם אוֹ בְּעֹטוֹר הַבְּבוּרַיִם? אֵין תַּעֲבָדִינוּן בְּתוֹסַפֶּת הַבְּבוּרַיִם – פְּטוּרִים מִן הַדְּמָאִי. אֵין תַּעֲבָדִינוּן בְּעֹטוֹר הַבְּבוּרַיִם – חֵיבִין בְּדָמָאִי:

נְטִמָּאוּ בְּעֶזְרָה נוֹפֵץ וְאִינוּ קוֹרָא. רַבִּי הֵמָּא בַר עִיקָבָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי בֶּן חֲנִינָא: נְטִמָּאוּ הַבְּבוּרַיִם, הַפְּלוֹים נִתְּנִין לְכַהֲנָיִם, דְּכָתִיב (ש) **וְלִקַּח הַכֹּהֵן הַטָּהוֹר הַטָּהוֹר מִיָּד:**

לְמִי נִצְרָכָה? לְרַבִּי יוֹדָה. אִף עַל גַּב דְּרַבִּי יוֹדָה אָמַר: מְגִיד וְחֹזֵר וּמְגִיד, הֲרִי שֶׁהֵבִיא מִמִּין אֶחָד וְקָרָא, וְחֹזֵר וְהֵבִיא מִמִּין אַחַר – הֲרִי זֶה אִינוּ קוֹרָא.

אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן: תַּנִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי בֵּן: **וְאִמְרָתָּ וְשִׁמְחָתָּ** – הֲוֵי אוֹמֵר עַל הַשְּׂמֻחָה:

[דף ו' ע"א]

הלכה ח' מתני' אלו מביאין וקורין; מן העצרת ועד החג, משבעת המינין, מן הפרות שבהרים, ומן התמרים שבעמקים, ומזיתי שמן, ומעבר לירדן.

רבי יוסי הגלילי אומר: אין מביאין בכורים מעבר לירדן, שאינה ארץ זבת חלב ודבש:

גמרא רבי יוסי בשם רבי שמעון בן לקיש. רבי יונה, רבי זעירה בשם רבי חנינה: ששה עשר מיל היוזר היוזר לצפורין – הן הן ארץ זבת חלב ודבש.

אמר רבי יונה: מאן דמקדר אילין שיגרונייה דבישן מינהון. מאן דמקדר הדא בקעת גינסר מינהון. מתיבון לרבי יונה: והא בתיב (שמות ג) **ואמר אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ זבת חלב ודבש**. אמר לון: אשר בה זבת חלב ודבש:

תני: (דברים טו) **אשר נתתה לי** – לא שנמלתי לי מעצמי. מה ביניהון? אמר רבי אבין: הצי שבט מנשה ביניהון. מאן דאמר **אשר נתתה לי** ולא שנמלתי לי מעצמי, הצי שבט מנשה לא נמלו מעצמן. מאן דאמר **ארץ זבת חלב ודבש**, אפלו בן אינה ארץ זבת חלב ודבש:

הלכה ט' מתני' הקונה שלשה אילנות בתוך של חברו – מביא וקורא.

רבי מאיר אומר: אפלו שנים.

קנה אילן וקרקעו – מביא וקורא.

רבי יהודה אומר: אף כעלי אריסות והחכירות מביאין וקורין:

גמרא תני: חפורי בתי אבות – אינן מביאין. רבי יודה אומר: הן עצמן מביאין וקורין.

רבי זעירה, רבי היא בשם רבי יוחנן: בחפורי בתי אבות היא מתניתא.

רבי הילא, רבי יוסי בשם רבי יוחנן: כבעלי אריסות וחכירות היא מתניתא.

הוון בעיי מימר: מאן דאמר כבעלי אריסות וחכירות היא מתניתין, הא בארים וחכיר, לא בארים לשעה, בחכיר לשעה. הא בארים לעולם ובחכיר לעולם – מביא.

אתא רבי בא, רבי היא בשם רבי יוחנן: אפלו בארים לעולם ובחכיר לעולם – אינו מביא. למה? כבעלי אריסות וחכירות היא מתניתא:

הדרן עלה י"ש מביאין

פירק שני

הלכה א' מתני' התרומה והבכורים – תיבין עליהן מיתה, וחמש, ואסורים לזרים, והן נכסי

[דהו' ע"ב]

פהו, ועולין באהד ומאה, ומעונים רהיצת ידים, והערב שמש.

הרי אלו בתרומה ובבכורים. מה שאין במעשר:

גמרא התרומה והבכורים וכו'. פתיב (בפדבר יו) ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי – שתי תרומות, התרומה והבכורים.

תרומה, דכתיב (ויקרא כב) ולא ישאו עליו חטא ומתו בו פי יחללוהו. תבכורים דכתיב (דברים יג) והבאתם שמה עולותיכם – אלו תבכורים, דכתיב (דברים כב) ולקח הפה השנא מידך.

או נאמר בקדשים הפתוב מדבר! פבר פתיב פרת בקדשים.

ויהא מיתה וברת בקדשים! וכי יש מת וחזור ומת? פהדא דתני: הפת לקמשים שנה – מת בהפרת. לקמשים ושתים – זו היא מיתה שמואל הנביא. לששים – מיתה האמורה בתורה. לשבעים – מיתה של חיבה. לשמונים – מיתה של זקנה. מכאן ואילך – חיי צער.

מה חמית מימר מת לקמשים מת בהפרת? פתיב (בפדבר ד) אל תכריתו את שבט משפחות הקהתי וגו' וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו. עשו להם דבר של תקנה שלא יזונו עיניהם מבית קדש הקדשים. וכתיב (שם) יבואו לראות כבלע את הקדש ומתו. וכתיב (בפדבר ד) חמשים שנה ישוב מצבא העבודה.

רבי אבין בריה דרבי תנחום בר מריפון שמע לה מן הקא: (תהלים ז) מי שנתינו בהם שבעים שנה, צא מהן עשרים בהפרת.

לקמשים ושתים – מיתה שמואל הנביא. רבי אבא בריה דרבי פפי, רבי יהושע דסקינין בשם רבי לוי: (משלי יד) בכל עצב יהיה מותר ודבר שפתים אף למחסור. חנה, על ידי שרפתה בתפלתה – קצרה ביקויו של שמואל, שאמרה (שמואל א א) וישב שם עד עולם, והלא אין עולמו של לוי אלא חמשים שנה, דכתיב ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה, והי דלון המשין ותרתוי? אמר רבי יוסי בי רבי בון: ושתים שגמלתו.

לששים – מיתה האמורה בתורה. רבי הוסיא בשם רבי יעקב בר אהא: פתיב (במדבר לא) אם יראה איש באנשים האלה הדור הרע הזה וגו', הגע עצמה, שיצא ממצרים בן עשרים שנה, ועוד

עשה במדבר ארבעים שנה ומת, נמצאת אומר: המת לשים שנה – מיתה האמורה בתורה, ובתיב (איב ה) **תבא בכלח אלי קבר**.

לשבעים [שנה] – מיתה של חבה, [דכתיב] (תהלים ז) **ימי שנותינו בהם שבעים שנה**.

לשמונים – מיתה של זקנה, שנאמר **ואם בגבורות שמונים שנה**, וכן ברזילי אמר לרוד (שמואל ב יב) **בן שמונים שנה אנכי היום האדע בין טוב לרע**.

אפר המשים ועשה דבר שהוא בהכרת, אבל רב תדי. אפר שיתין ועשה דבר שהוא בעוון מיתה, אבל תדי.

תני רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר: זמן שאכל את החלב, וכי מי מודיענו שהוא בהפרת? בהדיא דתניא: או שהלל את השבת – מת בהפרת. אלא ביני: המת ליום אחד – מיתה של זעם. לשנים – מיתה של בהלה. לשלשה – מת במגפה.

תני רבי הלפתא בן שאול: מת באחד, בשנים, בשלשה – [מת] בהפרת, לארבעה, להמישה – מיתה הדופה. לששה – מיתה דרף הארץ. לשבעה – מיתה של חבה, מכאן ואילך – מת בפורים.

מה חמית מימר מת לשלשה ימים מת במגפה. חילפי בר בריה דרבי אבהו אמר: שמעית קליה דרבי דרש (שמואל א כה) **ויהי בעשרת הימים ויגף ה' את נבל ומת**. תלה לו הקדוש ברוך הוא שבעת ימי אכלו של שמואל, שלא יתערב אכלו עם הצדיק, ועשה עוד שלשה ימים ומת במגפה.

רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמן: לעשרת ימים אין פתיב פאן, אלא בעשרת הימים, תלה לו הקדוש ברוך הוא עשרה ימים בעשרת ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, שמו ועשה תשובה

[דף ז' ע"א]

ולא עשה. בהנא שאל לרבי זעירא: זר שאכל תרומה? אמר ליה: בעון מיתה. מן דצלי, אמר ליה: **אני ה' – הפסיק הענין**. בהן שאכל תרומה בטומאה – במיתה. ואין זר שאכל תרומה במיתה.

רבי חייא בשם רבי יוחנן: זר שאכל תרומה – בעון מיתה. מתניתין מסייע לרבי יוחנן! אוכלי תרומה בידון, טהור שאכל טהור, וטמא שאכל טמא, וטהור שאכל טמא, וטמא שאכל טהור – בעון מיתה. אוכלי תרומה בפניהם, טהור שאכל טהור – כמזנותו. טהור שאכל טמא – בעשה. טמא שאכל טהור, וטמא שאכל טמא – בלא תעשה.

מה חמית מימר טהור שאכל טמא – בעשה? אמר רבי בא בר מכול (ויקרא כב): **ואחר יאכל מן הקדשים מן הטהורים, ולא מן הטמאים**. כל לא תעשה שהוא בא מכת עשה – עשה הוא.

אמר רבי אבינא: (דברים יד) ממושקע שנאמר: כל אשר לו סנפיר ומשקשת תאכלו, אין אני יודעין וכל אשר אין לו סנפיר ומשקשת לא תאכלו? ליתן עשה ולא תעשה על הטמאים. בגין דכתוב, הא אילו לא תהו בתיב – עשה הוא. הוי: כל לא תעשה שהוא בא מבח עשה – עשה הוא. רבי יסא שמע לה מן הכא, (דברים יב) הטמא והטהור יחדו יאכלנו. כאן – הטמא והטהור אוכלין בקערה אחת. בתרומה – אין הטמא והטהור אוכלין בקערה אחת. דלמא בקדשים? אמר רבי יוחנן בר מרי: אין בגין קדשים, כבר בתיב (ויקרא ז) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל.

מתניתא פליגא על רבו התרומה והבכורים – תייבין עליהן מיתה. פתר לה בכהנים. והא תנינן הומש! וכי יש הומש בכהנים? פתר לה, לצדדין היא מתניתא, רישא – בכהנים, וסיפא – בישיראל. מתניתין פליגא לרבי יוחנן? ואמורים לזורים! פתר לה פחות מבישועור.

והו ניכסי פהו. רבי בא בר הניא בשם רבי יוחנן: (במדבר יח) לך נתתים למשחה. למשחה – לגדולה. למשחה – לסיכה. למשחה – להדלקה. היתיה אומר: בין טמאים בין טהורים! רבי אבהו בשם רבי יוחנן: (דברים כו) לא בערתי ממנו בטמא. מבקעיר את התרומה בטומאה.

רבי זעירא בשם רבי לעזר: מניין למעשר שני עצמו שניטמא שאין מדליקין בו? תלמוד לומר: לא בערתי ממנו בטמא. ראוי לפדותו ואת אמר הכין? לא אתיא דלא או בלקוח בכסף מעשר שנטמא, אמר רבי יהודה, או בכיבורין שנטמאו, דברי הכל.

[דף ז' ע"ב]

הרי אלו בתרומה ובכיבורים מה שאין בן המעשר. תמן תנינן: נטילין לידים לחולין ולמעשר ולתרומה, ולקודש מטבילין. תמן את אמר אין המעשר טעון רחיצה, והכא את אמר המעשר טעון רחיצה! הן דתימר המעשר טעון רחיצה – רבנין. הן דתימר המעשר אין טעון רחיצה – רבי מאיר. דתמן תנינן: כל הטעון ביאת מים מדברי סופרים – מטמא את הקדש ופוסל את התרומה, ומותר בחולין ובמעשר; דברי רבי מאיר. והכמים אוסרין במעשר. ולא שמיע דאמר רבי שמואל בשם רבי זעירא, מהו והכמים אוסרין במעשר, נפסל גופו מלוכל במעשר!

מיי פדון? הן דתימר המעשר טעון רחיצה – ברוצה לזבל. הן דתימר אין המעשר טעון רחיצה – ברוצה ליגע. לא הוא רוצה לזבל, הוא רוצה ליגע? אלא, משום נטילת סרד. והתנינן: חולין וכי יש בחולין משום נטילת סרד? אלא, בחולין שנעשו על גב הקודש.

וחולין שנעשו על גב הקודש לא בחולין הן? תיפתר אי ברבי שמעון בן אלעזר, אי ברבי לעזר בי רבי צדוק. אי ברבי שמעון בן אלעזר, דתני, רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: הידים – תחילה לחולין ושניות לתרומה. אי ברבי לעזר בי רבי צדוק, דתנינן תמן: וחולין שנעשו על גב

הקודש – הרי אלו כהולין. רבי אלעזר בי רבי צדוק אומר: הרי אלו בתרומוה, לממא שנים ולפסול אחר.

הלכה ב' מתני' יש במעשר ובכורים מה שאין בן בתרומוה, שהמעשר והבכורים – טעונין הבאת מקום, וטעונין ידוי, ואסורין לאונן, ורבי שמעון מתיר. והיבנים בביעור. ורבי שמעון פומר. ואוסרים בכל שהן מלוכל בירושלים, וגדוליהן אסורים מלוכל בירושלים אף לזרים ואף לבתהמה. ורבי שמעון מתיר. הרי אלו במעשר ובכורים, מה שאין בן בתרומוה.

[דף ח' ע"א]

גמרא טעונין הבאת מקום, דכתיב (דברים יב) **והבאתם שמה עלתיכם וזבחיכם ואת מעשרתיכם ואת תרומת ידכם. תרומת ידכם** – אלו הבכורים. דכתיב (דברים כו) **ולקח הכהן הטנא מידך. עד גדון מעשר. בכורים מניין? ביי דאמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי לעזר: הקודש, הקודש** העליון במשמע.

וטעונין ידוי. דכתיב (סו) **וענית ואמרת לפני ה' אלהיך. עד גדון מעשר, בכורים מניין? ביי דאמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי לעזר: הקודש, הקודש העליון במשמע. ואסורין לאונן דכתיב (סו) לא אכלתי באוני ממנו.**

עד גדון מעשר, בכורים מניין? ביי דאמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי לעזר: **הקודש, הקודש** העליון במשמע. תנינן כל אילין מיליין ורבי שמעון פליג. ונגבי וידוי לית רבי שמעון פליג? וידוי זו קרייה. ולית רבי שמעון פליג, דכתיב **וענית ואמרת.**

פיני מתניתין, ואסורין כל שהן מלוכל בירושלים, רבי שמעון מתיר. וגדוליהן אסורין מלוכל בירושלים, ורבי שמעון מתיר. ואף לזרים ואף לבתהמה, רבי שמעון מתיר.

ואף רבנין מודיי ליה, מן מה דו מותיב לון, אין אתם מודין שהן מותרים לזרים! שהן מותרים לאכילת בתהמה! ויש מחיצה לאכילת זרים! ויש מחיצה לאכילת בתהמה! בשם שאין מחיצה לזרים ולבתהמה – כד אין מחיצה לאכילת אדם וכהנים.

רבנין אמרין: ירושלים – עשו אותה כדבר שיש לו מתירים. כמה דתימר: דבר שיש לו מתירין – אוסר בכל שהן, ודכוותיה ירושלים אוסר בכל שהן. מה פליגי רבי שמעון ורבנין? בגידולין. אכל בעירובין אוף רבי שמעון מודיי.

ועוד מן הדא, באיזה מעשר אמרו? במעשר שני מהור שנכנס לירושלים ויצא. ועוד מן הדא דתני לה רבי שמעון: יש במעשר, שהמעשר – אוסר דמיו ועירוביו וקנקניו, וספק עירובו בכל שהוא,

ואין מְדַלְקִין בו. ואמר אהב בגידולין בן. מה בין עירובין מה בין גידולין? עירובין – בעינין הן. גידולין – כבר במלו.

כמה דרבי שמעון מודי לרבנין בעירובי מעשר. אבל בעירובי בכורים, בגידולין הן. וכן היה רבי שמעון אומר: אין הבכורין אסורין את עירוביהן וגידוליהן מלזבל בירושלים. מה בין מעשר מה בין ביכורין? מעשר – אין לו עלייה. בכורים – יש להן עלייה.

[דף ח' ע"ב] הוי, מה דרבי שמעון מודי לרבנין, בדבר שאין לו עלייה, מודי רבי שמעון באותה הפאה שהעלה מתוך מאה – שהיא טעונה מהיצה ומטעונה הבאה. ורבנין אמרין: פולחון טעונות מהיצה ומטעונות הבאה.

רבי יוחנן אול לחד אתר, אמר, אנא בן עזאי דהכא: אתא חד סב, שאל ליה, אמר: גידולי תרומה תרומה, גידולי גדולין חולין. אבל טבל, ומעשר שני, ומעשר ראשון, וספיהי שביעית, ותרומת חוץ לארץ, והמדימעי, והביכורין, גידוליהן – חולין. תמן את אמר: גידוליהן מותרין, והכא את אמר גידוליהן אסורין! אמר לו: הן דאת אמר גידוליהן מותרין – בדבר שזרעו בלה. והן דתימר גידוליהן אסורין – בדבר שאין זרעו בלה. אמר לו: והתנינן (שם טו.) איזהו דבר שאין זרעו בלה? כגון הלוח והשום והבצלים. והלוח והשום והבצלים חייבים בבכורים? אמר: אול בן עזאי דהכא. אתא שאל לרבי ינאי, אמר ליה: למעשר הושבה בדבר שאין זרעו בלה.

מחלפא שיתתיה דרבי יוחנן? תמן אמר רבי יהושע בן לוי, לקרנה של גבילה הושבה. אמר ליה: לא בן אילפן רבי והשוכי בגדים במנע, שנים. ואמר אהב חכא וגדוליהן, שנים. ועוד מן הדא: באיזה מעשר אמר? במעשר שני טהור שנכנס לירושלים ויצא. ועוד מן הדא דתני לה רבי שמעון. תני בשם רבי שמעון: יש במעשר, שהמעשר אסור דמיו ועירוביו וקנקניו, וספק עירובו – כל שהוא.

[דף ט' ע"א]

ואין מְדַלְקִין בו. ואמר אהב בגידולין בן. אמר רבי חיילא: הן דתימר גידוליהן אסורין – רבנין. והן דתימר גידוליהן מותרים – רבי שמעון. אמר ליה: והא תנינן: גידולי הקדש ומעשר שני – חולין ופודה אותן בזמן זרען. לאיזה דבר הוא פודה אותן? לא מפני קדושה שיש בהן? אהב חכא ומענו מהיצה מפני קדושה שיש בהן?

רבי ירמיה, רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש: הן דתימר גידוליהן אסורין – איסור מהיצה. והן דתימר גידוליהן מותרים – היתר זרות.

הרי אלו במעשר ובבכורים מה שאין בן בתרומה. תמן תנינן: (דברים כו) **וגם נתתיו** – זו תרומה ותרומת מעשר. תמן את אמר: תרומה טעונה וידוי, והכא את אמר תרומה אינה טעונה וידוי!

אמר רבי הילאי: תניי תפון המעשר והבכורים אחד הנותנן ואחד הנותלן – טעונין וידוי. אמר רבי זעירא: רבנין דתמן סברין, ורבנין דהכא אמרין: מי שיש לו מעשר בפני עצמו – מתודה. מי שיש לו תרומה בפני עצמו – אינו מתודה. אמר רבי יוסי: מתניתא אמרה בן (ס) רבי יוסי אמר: יש להן ערי מקלט. מה נן קיימין? אם בתרומה ומעשר – שלו הן! אלא פי נן קיימין, במעשר שני. אמר רבי הילאי: שטעונין מי שיש לו מעשר בפני עצמו – מתודה. מי שיש לו בכורים בפני עצמו – מתודה. שטעונין מי שיש לו תרומה בפני עצמה מתודה?

הלכה ג' מתני' יש בתרומה ומעשר מה שאין בן בכורים. שהתרומה והמעשר – אוסרין את הגורן, ויש להן שיעור, ונזהגין בכל הפירות, בפני הבית ושללא בפני הבית. ובארסין ובחכירות ובסקריקין ובגולן – תרי אלו בתרומה ובמעשר, מה שאין בכורים.

יש בכורים, מה שאין בן בתרומה ומעשר. שהבכורים – נקנין במחופר לקרקע. עושה אדם כל שדהו בכורים, ותייב באחריותו. ומעונין קרבן ושיר, ותנופה, ולינה.

תרומת המעשר שנה בכורים בשתי דרכים, ולתרומה בשתי דרכים. ניטלת מן הפהורה על הפמאה ושללא מן המקום – בכורים. ואוסר את הגורן, ויש לה שיעור – בתרומה.

גמרא ניהא התרומה אוסרת את הגורן, המעשר

[דף ט' ע"ב]

אוסר הגורן? תיפתר שהקדימו בשיבלין. דאמר רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש: מעשר ראשון שהקדימו בשיבלין – פטור מתרומה גדולה.

ניקנין במחופר לקרקע. דכתיב (במדבר יח) **בכורי כל אשר בארצם.** עושה אדם כל שדהו בכורים. דכתיב (יחזקאל מד) **וראשית כל בכורי כל.** ותייבים באחריותו, דכתיב (שמות כג) **ראשית בכורי אדמתך תביא.**

וטעונין קרבן. נאמר באן שמחה, ונאמר להלן שמחה, מה שמחה שנאמר להלן – שלמים, אף כאן – שלמים, ושיר. נאמר כאן שיר ונאמר להלן (יחזקאל לג) **והגד להם בשיר עגבים.**

ותנופה. דכתיב (דברים כו) **ולקח הכהן הטנא מידך והניחו** – לרבות הבכורים שטעונין תנופה. כרבי ליעזר בן יעקב.

ולינה. דכתיב (שם טו) **ופנית בבקר והלכת לאהליך,** הא כל פינות שאת פונה – לא יהו אלא בבוקר. אמר רבי יונה: הדיא דאת אמר כשאין עמון קרבן. אבל יש עמון קרבן בלא קד טעון לינה מחמת הקרבן.

רבי יונה אומר רבי מיישא, וחד מן רבניו, חד מינהון אמר, זאת אומרת: שהפירות הטמאים – הניבין בכיבורים. והרנה אומר: מעשר ראשון שהקדימו בשיבלין – פטור מתרומה גדולה.

הלכה ד' מתני' אתרוג שנה לאילן בשלשה דרכים, ולירק בדרך אחד. שנה לאילן, בערלה וברבעי ובשביעית. ולירק, שבשעת לקיטתו – עשורו; דברי רבן גמליאל.

רבי ליעזר אומר: שנה לאילן לכל דבר.

גמרא אם לאילן למה לירק, אם לירק למה לאילן? תפן אמרי: נכנס משישית לשביעית – הרי הוא לבעליו באילן, ופטור

[דף י"ע"א]

ממעשרות פירק. אמר לון רב המנונא: אמרין דבתרה, נכנס משביעית לשמינית – הרי הוא הבקר באילן, והייב במעשרות פירק. והבקר חייב במעשרות? אומר רבי יוחנן: בשאר שני שבוע את מהלך בו פירק, ובשביעית את מהלך בו באילן.

היאך עבידא? מהמישית לששית – ששית. משישית לשביעית – ששית. נכנס מהמישית לששית ולשביעית. לקטן בששית – ששית. לקטן בשביעית – המישית. נכנס משישית לשביעית לשמינית, לקטן בשמינית שמינית.

רבתינו חזרו ונמנו, אתרוג – בשעת לקיטתו עשורו למעשרות ולשביעית. רבי ירמיה, רבי אימי בשם רבי יוחנן, רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: הכל מודין שראש השנה שלו בחמשה עשר בשבט.

רבי יוחנן שאל לרבי יונתן: כסדרן של שנים או כסדרן של תקופות? אומר ליה: כסדרן של שנים, ואפילו שנה מעוברת. מעשה ברבי עקיבה שלקט אתרוג ונהג עליו חומרי בית שמאי וחומרי בית הלל.

למה לי אתרוג? אפילו שאר כל האילן! תני בחומרי רבן גמליאל וכו' חומרי רבי ליעזר.

ורבן גמליאל ורבי אליעזר לא מן בית הלל אינון הווי? אומר רבי יוסי בי רבי בון, תיפתר בשחנט קודם לחמשה עשר בשבט של שנייה, ונכנסה שלישית. על דעתיה דרבן גמליאל – עשורו עני. על דעתיה דרבי ליעזר – עשורו שני. מה עשה לז? קרא שם למעשר שני שבו, ופדינו ונתנו לעני.

הלכה ה' מתני' דם מהלכי שתיים – שנה לדם בהמה להקשיר את הזרעים. דם השרץ – אין חיבים עליו:

מִסְכַּת שֵׁבֶת פָּרָק תְּשִׁיעִי

א. הגוזז מן הבהמה, מן החיה, ומן העוף, אפילו מן השלח מלא הסיט כפול - הרי זה חביב. יש חולקים בחזיר בין חטטרתו לשאר גופו.

ב. המסך שתי חוטין בתחלה - הרי זה חביב. רבי יהודה אומר: אף השובט, והמדקדק על גבי אריג כל שהוא - הרי זה חביב. הצד חלזון והפוצעו אינו חביב אלא אחת. רבי יהודה אומר: חביב שתיים, שהיה רבי יהודה אומר: פציעה בכלל דישה. אמרו לו: אין פציעה בכלל דישה.

ג. כל אבות מלאכות שבתורה, עשאן כלם בהעלם אחד - חביב על כל אחת ואחת. כל המקלקלין פטורין, חוץ מן החובל ומבעיר בשבת.

ד. גר שנתגיר, וגר שנתגיר בין הנכרים, ותינוק שנשבה לבין נכרים, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה - אינו חביב אלא אחת, וחביב על הדים אחת ועל החלב אחת, ועל העבודת כוכבים אחת, ומונבז פוטר. והדין נותן שיהא פטור: הואיל ושוגג חביב חטאת ומזיד חביב כרת, מה מזיד אינו חביב עד שיבא לכלל ידיעה, אף שוגג אינו חביב עד שיבא לכלל ידיעה. אמר לו רבי עקיבא: מוסיף אני על דבריך; מה מזיד אינו חביב עד שיבא לכלל ידיעה בשעת מעשה, אף שוגג לא יהא חביב עד שיבא לכלל ידיעה בשעת מעשה. אמר לו: כל שכן שהוספתה, אם בא לכלל ידיעה בשעת מעשה אף הוא אינו שוגג אלא מזיד.

ה. השוכח את התורה ועבר עברות הרבה - אינו חביב אלא אחת. וחביב על החלב אחת ועל הדים אחת. היה יודע שיש חלב, ואמר: 'אין זה חלב שחייבין עליו', היה יודע שיש דם, ואמר: 'אין זה דם שחייבין עליו' - חביב על כל אחת ואחת. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל שהוא פיוצא בו כשר להצניעו,

והכשר פיוצא בו להצניעו, והצניעו, ובא אחר והוציאו בשבת - הרי זה חביב חטאת. וכל שאינו כשר להצניעו, ואין מצניעין כמותו, ובא אחר והוציאו בשבת - הרי זה חביב.

ו. המוציא מרסן: לאכילה - כגרוגרת; לבהמה - כמלא פי הגדי; לצבע - כדי לצבע בו בגד קטן; לולבי זרדין והחרובין עד שלא ימתיקו - כמלא פי הגדי, משימתיקו - כגרוגרת. אבל הלוף, והחרדל, והתורמוסין, ושאר כל הנכבשין - בין משימתיקו ובין עד שלא ימתיקו - כגרוגרות. שמן - כדי סיכת אבר קטן. רבי שמעון בן אלעזר אומר: קטן בן יומו. רבי נתן אומר: כדי לסוך אבר קטן. הוציא - כדי לעשות און לכפיפה מצרית. סיב - אחרים אומרים: כדי לתן על פי משפך קטן לסגן בו את היין; רכב - כדי לתת תחת אספגין קטנה, וכמה הוא שעורה? כסלע; מוכין - כדי לעשות כדור קטנה, וכמה שעורה? כפגיון.

ז. המוציא יין - כדי גמיעה. רבי יהודה אומר: כדי מזיגת הכוס יפה. יבש - כזית, דברי רבי נתן. חלב - כדי גמיעה. רבי אלעזר אומר: אם של בהמה - כדי גמיעה, אם של אשה - כדי לתן בשיפה של קילור, קילור כדי לשוף במים. מים - כדי גמיעה. רבי יהודה אומר: - כדי לשוף בהן את הקילור. דם ושאר כל המשקין - ברביעית. רבן שמעון בן גמליאל אומר: דם - כדי לכחול עין אחת, שכך כוחלין לברקית. רבי שמעון בן אלעזר אומר משם רבי מאיר: דם - כדי לכחול עין אחת, שכך כוחלין ליארוד¹.

ח. המוציא קשר מוכסין עד שלא הראהו למוכס - חביב. משהראהו למוכס - פטור.

¹ נסחת הפפרים: לחרוד - הן נקודות נקות לכנות שנוקדות בעין.

רבי יהודה אומר: אף משהאָהוּ למוכס חיב. מפני שמשמרו להראותו לבעל המוכס.

ט. המוציא ניר מחוק, ויש בו במקום הלכן כדי לכתב שתי אותיות, או בכלו כדי לכוֹרֵךְ על פי צלחית קטנה של פליטין - הרי זה חיב, ואם לאו - פטור. רבי יהודה אומר: אף המוציא שטר פרוע כל שהוא - הרי זה חיב, מפני שמשמרו להראות לבעלי חובו. שטרי מקח וממכר, שטרי דיתקאות ואפותיקאות, ומתנות כל שהן - הרי זה חיב.

י. דוכסוסטוס וקלף - כדי לכתב עליו את המזוזה. קלף כדי לכתב עליו פרשה קטנה שבתפלין שהיא 'שמע ישראל'. גויל - כדי לכתב עליו פרשה קטנה שבתורה. שער לגבל בו את הטיט. טיט - כדי לעשות פי כור של צורפי זָהָב. פחמין - כדי לעשות מהן צינורא קטנה. רבי יהודה אומר: כדי לתן על פי מוליאר² קטנה.

יא. המוציא כליו מקפלין ומנחין על כתפו, וסנדליו, וטבעותיו בקמצו - הרי זה חיב, ואלו היה מלבש בהן - פטור. המוציא אדם וכליו עליו, וסנדליו ברגליו, וטבעותיו בידיו - הרי זה פטור. ואלו הוציאן כמות שהן - חיב. חל, עפר ואפר - שעורן כזבל. רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקא אומר: עפר - כדי לכסות בו דם צפור קטנה. איזו היא דם צפור קטנה? זה דרוֹר. חול הגס - כדי לתן על מלא פי כלי של סידין. אמר רבי: נראין דברי רבי עקיבא - בחול הדק, ודברי חכמים - בחול הגס. סיד - כדי לסוד אצבע קטנה שבכנות. רבי יהודה אומר: כדי לעשות כלכל³. רבי

נחמיה אומר: כדי לעשות אנדיפאי. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה בזמן שהוא חביט⁵, ודברי רבי נחמיה בזמן שהוא כביצת הסיד⁶.

יב. קנה - כדי לעשות קולמוס, מגיע לקשרי אצבעותיו. חליות לעשות הימנו צלוחית קטנה של פליטין. זכוכית - אחרים אומרים: כדי לפצע שתי נימין כאחת. צרור ואבן - רבי אליעזר בן יעקב אומר: משקל עשרה דינרים. רבי אלעזר אומר: כדי לעשותו מסיפס⁷.

יג. מנין למאדים בשבת שהוא חיב? שנאמר (שמות כה, ה): "ערת אילם מאדמים", איזו היא חבורה? כל שיצא ממנה דם. נצרך הדם, אף על פי שאין יכול לצאת - הרי זה חיב.

יד. מנין לדם שהוא משקה? שנאמר (במדבר כג, כד): "ודם חללים ישתה", מנין לזין שהוא משקה? שנאמר (דברים לב, יד): "ודם ענב תשתה חמר". מנין לדבש שהוא משקה? שנאמר (דברים לב, יג): "ויניקהו דבש מסלע" וגו'. מנין לשמן שהוא משקה? שנאמר (ישעיה כה, ו): "משתה שמנים משתה שמרים". מנין לחלב שהוא משקה? שנאמר (שופטים ד, יט): "ותפתח את נאור החלב ותשקהו". מנין לטל שהוא משקה? שנאמר (שופטים ו, לח): "וימץ טל מן הגזה" וגו'. מנין לדם נדה שהוא משקה? שנאמר (ויקרא יב, ז): "ממקר דמיה", ואומר (זכריה יג, א):

⁴ להאדים המוצח.

⁵ לשון ערוב, סיד שנמוח במים הרבה העשוי לסוד בלבול.

⁶ שנגבל במים ועשוי ביצים ביצים.

⁷ שעור הצרור או האבן שיהיה ראוי למסיפס, הוא מוהיצה קטנה המכדילה בין הצר לחצר.

² כלי להחם בו המים כפחמים שנותנים לו בכית קבול קמן אצל דופנו מכווין.

³ להשיר השער שברקתה.

"ביום ההוא יהיה מקור נפתח לבית דוד וגו'. מנין לדמעת העין שהוא משקה? שנאמר (תהלים פ, ו): "ותשקמו בדמעות שלישי". מנין למי האף שהוא משקה? שנאמר (ירמיה ט, יז): "ועפעפינו יזלו מים".

טו. מנין לזרוע שהוא יד? שנאמר (שופטים טו, יד): "ותהיינה העבתי אשך על זרועותיו כפשתים וימסו אסוריו מעל ידי". מנין למי שאחזו בלמוס שמאכילין אותו דבלה קעילית? שנאמר (שמואל א ל, יב): "ויתנו לו פלח דבלה" וגו'.

טז. המוציא שני נימין מזנב הסוס ומזנב הפרה - חייב; שמצניעין אותן לנשבין, נקשה של חזיר - אחת. המוציא שני נצרים כאחד - הרי זה חייב. תורי דקל - אחד. זמורה אחת לנטיעה, שתיים לבהמה - כמלא פי הגדי, לעצים - כשעור העצים. חבילי אזוב, הסאה והקורנית שהכניסן לאכילה - כגורגרת. לבהמה - כמלא פי הגדי. לעצים - כשעור העצים. להזאה - כשעור הזאה. גרעינין לנטיעה - שתיים. לבהמה - כמלא פי חזיר. כמה מלא פי חזיר? אחת; אם להסק - כדי לבשל ביצה קלה, אם לחשבון - שתיים. אחרים אומרים: לחשבון - חמש. המוציא מאבני בית מנגע, מעציו ומעפרו כל שהוא - הרי זה חייב. כחול - רבי שמעון בן אלעזר אומר: אם לרפואה - כדי לכהל עין אחת. אם לתכשיט - כדי לכהל שתי עינים.

יז. המוציא מין בהמה, מין חיה ועוף, בין חיים ובין מתים - הרי זה חייב. רבי נתן אומר: מתים - חייב. חיים - פטור.

מִסַּכַּת שֶׁבַת פְּרוֹק עֲשִׂירִי

א. המוציא שני נימין מזנב הסוס ומזנב הפרה, הרי זה חייב - מפני שמתקינן לנשבים.⁸ המוציא שני נימין מן הקשה

שבחזיר⁹ - הרי זה חייב. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אפלו אחד. יש חולקין חטרתו¹⁰ לשאר גופו.

ב. המוציא מצמר גפן ומצמר פלך, מצמר גמלים ומצמר ארנבים, ומצמר חיה שבים, ושאר כל הנטוין כלם, כמלא הסיט כפול - הרי זה חייב. הבגד, השק והעור - כשעור לטמאתן כך שעור להוציאן.

ג. המוציא בין כלים גדולים בין כלים קטנים - הרי זה חייב. המוציא גחלת כל שהיא - הרי זה חייב. שלהבת כל שהיא - הרי זה פטור. ברזל - רבי שמעון בן אלעזר אומר: כדי לעשות ממנו דרבן. נחשת - כדי לעשות ממנו צינורא קטנה. נעורת של פשתן - כדי לעשות ממנה פתילה קטנה לנו. משיחה - רבי נתן אומר: כדי לקשר בה בין כתפיו. מוכיז - כדי לתן בתוך כדור קטנה. כמה כדור קטנה? כאגוז. ארגמן - כדי לטול ממנו דגמא לאירא. אסטס וקוז ופואה¹¹ - כדי לצבע בהן בגד קטן, כמה בגד קטן? פי סבכה.

ד. המתכנן להוציא בפנדתו ופיה למעלה, והוציא בפנדתו ופיה למטה. בתוך פנדתו, והוציא בין פנדתו לחלוקו, ובשפת חלוקו - פטור. המתכנן להוציא בפנדתו ופיה למטה - רבי יהודה מחייב וחכמים פוטרין. אמר רבי יהודה: אני אמרתי דבר אחד והן אומרים דבר אחד, אני אומר להם: אי אתם מודים במתכנן להוציא לפניו, ובא לו לאחוריו - שהוא פטור, ואם נתכנן והוציא לאחוריו שהוא חייב? והם אמרו לי: אי אתה מודה במוציא לאחר ידו, ברגלו, בפיו ובמרפקו - שהוא פטור, שלא הוציא כדרך המוציאים! אני לא מצאתי תשובה לדבריהם, והם לא מצאו תשובה לדברי.

⁹ מן השערות הקשות שבשדרתו.

¹⁰ גבו של החזיר.

¹¹ ספנין שעושים מהם צבע לצבע.

⁸ לצדת עופות.

י. החולב, והמחבץ, והמגבן כגרוגרת, המכבד, והמרבץ, והמרחיץ, והסך, והרודה חלות דבש - שגג בשבת חיב חטאת, הזיד ביום-טוב לוקה ארבעים; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: בין בשבת בין ביום-טוב אינו חיב אלא משום שבות. רבי שמעון בן אלעזר אומר: הגודלת והכוחלת והפוקסת - לעצמה פטורה, לאחרות - חיבת. וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי אליעזר: לא תעביר טרק על פניה מפני שצובעת.

יא. התולש, בין בימינו ובין בשמאלו - הרי זה חיב, לאחר ידו, ברגלו, בפיו ובמרפקו, או שהיה מהלך על גבי הארץ, ונתזו צורות מתחת רגליו, ונפל על גבי עשבים ותלש - פטור. מהלך אדם על גבי עשבים ועל גבי צורות בשבת, ואינו חושש.

יב. התולש עלשין לאכל - כגרוגרת. לבהמה - כמלא פי גדי, אם להסיק - כדי לבשל ביצה קלה. לתקן הארץ - כל שהן. אם נתפון בכלן - חיב שתיים. ואם היה מתעסק ותלש - פטור. המזרד זרדין לאכילה - כגרוגרת. לבהמה - כמלא פי הגדי. לתקן האילן - כל שהן. אם מתפונן בכלן - חיב שתיים. אם היה מתעסק וזרד - פטור.

יג. החופר, החורש, והחוריץ - מלאכה אחת הן. הדש והמנפט¹², והמנפץ - מלאכה אחת הן. התולש, והקוצר¹³, והבוצר¹⁴, והמוסק¹⁵, והגודר¹⁶, והאורה¹⁷ - מלאכה

ה. שנים אוזנין במלגו ולגזין, בכרכר ושוכטין, בקלמוס וכותבין, בקנה והוציאווהו לרשות הרבים - שניהם פטורין. בעגול של דבלה והוציאווהו לרשות הרבים, בקורה והוציאווהו לרשות הרבים - שניהם פטורים. רבי יהודה אומר: אם אין אחד יכול להוציאווהו שנים - חיבין. רבי שמעון אומר: אף על פי שאין אחד יכול להוציאווהו שנים - פטורין, שאין שנים חיבין על המלאכה אחת.

ו. שנים שעשה אחד מהם מלאכה, ואין ידוע איזה הוא - יביאו שניהם חטאת בשתפות ויתנו עליה ותאכל; דברי רבי שמעון. ורבי יוסי פוטר. מודה רבי יוסי, שזה מביא אשם תלוי וזה מביא אשם תלוי. ומודה רבי יוסי, בשנים שהיה אחד מהם מחסר כפרה, ואין ידוע איזה מהן - שיביאו חטאת בשתפות ויתנו עליה ותאכל.

ז. הוציא כחצי גרוגרת, וחזר והוציא כחצי גרוגרת בהעלם אחד - חיב. בשני העלמות - פטור. רבי מאיר אומר: בהעלם אחד ברשות אחת - חיב. בהעלם אחד בשתי רשויות או בשתי העלמות ברשות אחת - פטור. נאכל הראשון עד שלא הוציא השני - בין בהעלם אחד בין בשני העלמות - פטור. הוציא כחצי גרוגרת, ונתנו ברשות הרבים, וחזר והוציא כחצי גרוגרת, אם הניחה בתוך ארבע אמות לראשונה - אם העבירן דרך עליה - חיב. ואם לאו - פטור.

ח. הנוטל מלא הזוג משערו - הרי זה חיב. וכמה מלא הזוג? - שתיים. רבי אליעזר אומר: אפלו אחת. ומודים חכמים לרבי אליעזר, בבורר שחורות מבין לבנות ולבנות מבין שחורות - חיב; ודבר זה אף בחול אסור משום (דברים כב, ה): "לא ילבש וגו'".

ט. רבי שמעון בן אלעזר אומר: צפרן שפרשה רבה, וציצין שפרשו רבן, ביד - מתר. נטלן בכלי - הרי זה חיב חטאת.

¹² מפה בפשת על צמר גפן - להפריד ולהסיר על ידי זה הפסקת מהגריענים.
¹³ תבואה.
¹⁴ ענבים.
¹⁵ זיתים.
¹⁶ קוצץ תמרים.

אומר: אם יש במקום שזרק עמק עשרה טפחים ורחב ארבעה - הרי זה חייב.

ד. מבוי ששנה לרשות היחיד, ועשויה מדרון לרשות הרבים, אם יש גבוה עשרה טפחים בתוך ארבע אמות - אין צריך לחי וקורה. רשות הרבים השופע לרשות היחיד - הרי הוא כרשות היחיד. שנה ברשות הרבים ונעשה מדרון לרשות הרבים, אם יש גבה עשרה טפחים בתוך ארבע אמות - אין צריך לחי וקורה. רשות היחיד השופע לרשות הרבים - הרי הוא כרשות הרבים, שנה לכאן ולכאן וגבוה מן האמצע, אם יש גבה עשרה טפחים בתוך ארבע אמות - אין צריך לחי וקורה. רשות היחיד השופע לרשות היחיד - הרי הוא כרשות היחיד, לרשות הרבים - הרי הוא כרשות הרבים.

ה. תל ברשות הרבים - רבי חנניא בן גמליאל אומר: אם יש גבוה עשרה טפחים בתוך ארבע אמות, הנוטל הימנו והנותן על גבו - חייב. פחות מכן, בתוך ארבע אמות - פטור. חוץ לארבע אמות - חייב. גג ברשות הרבים, גבוה עשרה ורחב ארבעה, ונטל הימנו ונתן על גביו - חייב. פחות מכן, בתוך ארבע אמות - פטור. חוץ לארבע אמות - חייב. עמוד ברשות הרבים, גבוה עשרה טפחים ורחב ארבעה, ונטל הימנו ונתן על גביו - חייב. פחות מכן, בתוך ארבע אמות - פטור. חוץ לארבע אמות - חייב.

ו. מנורה ברשות הרבים, גבוהה עשרה, ופרח שבראשה רחב ארבעה, ונטל הימנה ונתן על גבה - חייב. היה פחות מכן, בתוך ארבע אמות - פטור. חוץ לארבע אמות - חייב. עגלה ברשות הרבים, גבוהה עשרה טפחים, ורחבה ארבעה, אחד הפורק ואחד השוען - הרי זה חייב.

ז. הזורק בכתל למעלה מעשרה טפחים, והלכה וישבה בחור שהוא ארבעה על ארבעה טפחים - הרי זה חייב; שאין מטלטלין מרשות לרשות, כגון אלו

אחת. המכבש והסוחט - מלאכה אחת. רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה אומר: הצבעים שבירושלים אין עושין סחיטה מלאכה בפני עצמה. הבורר, הטוחן, הזורה, והמרקד, והלש והאופה לאכילה - כגורגרות. לבהמה - כמלא פי גדי. לצבע - כדי לצבע בו בגד קטן. ושאר כל הדברים: כשעור לטמאתן כף שעור להוציאן. התולש כנף מן העוף, והקוטמו והמורטו - חייב שלש חטאות.

יד. אין יונקין מבהמה טהורה ביום-טוב ואין צריך לומר בשבת. אבא שאול אומר: יונקין היינו מבהמה טהורה ביום-טוב. לא תקל אשה מדדיה ותחליב לתוך הכוס או לתוך הקערה ותניק את בנה. אין יונקין לא מן הנכרית ולא מבהמה טמאה, ואם היה דבר של סכנה - מתר, שאין כל דבר עומד בפני פקוח נפש, חוץ מעבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים.

מסכת שבת פרק אחד עשר

א. הזורק מרשות הרבים לרשות הרבים ורשות היחיד באמצע, בארבע אמות - פטור. פחות מארבע אמות - חייב.

ב. שתי סרסאות¹⁷ זו על גבי זו, וזרק מן העליונה לתחתונה, חוץ לארבע אמות - חייב. בתוך ארבע אמות - פטור. זרק מן רשות הרבים לדיר, ולסהר, ולמקצה, ולחצר, אפילו הן בבקעה - הרי זה חייב. הזורק מן התנות דרך סטיו לפלטיא - חייב. מן התנות לסטיו, ומסטיו לפלטיא - פטור.

ג. שתי בקעות זו על גבי זו, זרק מן התחתונה לעליונה, ומן העליונה לתחתונה, בתוך ארבע אמות - פטור. איסטריטיא על גבי בקעה, וזרק מן האיסטריטיא לבקעה - פטור. רבי שמעון

¹⁷ קוצץ תאנים.

¹⁸ רשות הרבים.

י. בתים שבספינה - חיבין בערוב. והשאר שבספינה שאין להם בתים - הרי הן כשרוין בחצר. לוחוין שבספינה - אין מטלטלין אותם. אם היו מכסין בהן פרות או כלים - הרי הן ככסוי כלים ומטלטלין אותן.

יא. לא יתלה אדם בשרשי אילן למעלה משלשה טפחים, ויורד וטובל, אלא אם כן היו רגליו נוגעות בארץ. אבל נתלה בחבל הקשור בסלע או בספינה - יורד וטובל.

יב. הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים, ונזכר לאחר שיצתה מידו - קלטת אחר או קלטת כלב, או שגשרפה - רבי מחיב, וחכמים פוטרין. מודה רבי לחכמים, שאם זרק מרשות הרבים לרשות היחיד שהוא פטור, עד שעה שתנוח.

יג. זה הפלל, כל חיבי חטאות - אין חיבין עד שתהא תחלתן וסופן שגגה. תחלתן ידון וסופן שגגה, תחלתן וסופן ידון - פטורים, עד שתהא תחלתן וסופן שגגה. אם יש בשגגה של אחד מהם כדי לעשות מלאכה - חיב. כיצד? היה יודע שהוא שבת, והזיד במלאכה - זה הוא מזיד האמור בתורה. אם היה מתעסק - פטור. שגג בשבת והזיד במלאכה, או שהיה יודע שהוא שבת, ונתכנן לעשות בה מלאכה. אבל לא היה יודע שעל אותה מלאכה חיב חטאת - זה הוא שגג האמור בתורה.

מסכת שבת פרק שנים עשר

א. הבונה כל שהוא - הרי זה חיב. רבי יוסי אומר: אחד נתן את האבן ואחד נתן את הטיט - הנותן את הטיט, הרי זה חיב; רבי יהודה אומר: שניהם חיבים. נטל את האבן ונתנה על גבי דימוס, והתקינה לבנין, אף על פי שלא נתן עליה את הטיט - הרי זה חיב, והרי היא כקרקע לכל דבר.

ב. המכה בפטיש, אחד טפחה גדולה ואחד טפחה קטנה - הרי זה חיב. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף המכה

שמשחקין בכדור ברשות הרבים, ויצאה הכדור מתחת ידו של אחד מהן לכתל וחרזה לאחוריה, חוץ לארבע אמות - חיב. קפה ברשות הרבים גבוהה עשרה טפחים ורחבה ארבעה. וכן גומא אין מטלטלין מתוכן לרשות הרבים, ולא מרשות הרבים לתוכן, אבל יורד לתוכן ואוכל. פחות מכן, תוך ארבע אמות - פטור. חוץ לארבע אמות - חיב. לשון ים הנכנס לחצר - אין ממלאין ממנו בשבת, אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים. במה דברים אמורים? בזמן שנכנס בפרצה שהיא תרה על עשרה אמות, אבל הנכנס בפתח - אין צריך כלום. סלע שהוא גבוה עשרה טפחים - אין מטלטלין, לא מתוכו לים, ולא מים לתוכו. פחות מכן - הרי זה מותר, ובלבד שיהא בית סאתים.

ח. הזורק מן הים ליבשה, ומן היבשה לים, מן הספינה לים, מן הים לספינה ומן הספינה לחברתה - פטור. זרק מן האיסטרטיא לים - פטור. רבי שמעון אומר: אם יש במקום שזרק עמק עשרה טפחים - הרי זה חיב. ובבור אפלו עמק מאה אמה - הרי זה חיב. ספינה שביים, גבוהה עשרה טפחים - אין מטלטלין לא מתוכה לים, ולא מים לתוכה. רבי יהודה אומר: עמוקה עשרה ואינה גבוהה עשרה - מטלטלין מתוכה לים, אבל לא מים לתוכה.

ט. ספינות קשורות זו בזו - מערבין ומטלטלין מזו לזו. התרו - נאסרו. תזרו וקשרום - בין אנוסין, בין שוגגין, בין מזידין, בין מטעין - תזרו להתרן. מחצלות פרוסות ברשות הרבים - מערבין ומטלטלין מזו לזו, נקפלו - נאסרו. תזרו ופרסוה, בין אנוסין, בין שוגגין, בין מזידין, בין מטעין - תזרו להתרן. שכל מחיצה הנעשית בשבת, בין שוגגין, בין מזידין, בין אנוסין, בין מטעין - הרי זו מחצה.

בקורננס על הסדן בשעת מלאכה - חייב, שכן מרדדין טסין לעבודת המשפן.

ג. הקודח, והגורר, והקוצץ כל שהוא, והצר צורה, והצובע את העור, והמעבד את העור - הרי זה חייב. רבי שמעון אומר: עד שיקדיח את כלו, עד שיגורר את כלו, עד שיקץ את כלו. הצר צורה - עד שיצור את כלו. הצובע את העור - עד שיצבע את כלו. המעבד את העור - עד שיעבד את כלו. המככה והמבעיר - הרי זה חייב. הנותן שמן בנר, אף על פי שיש בו שמן - הרי זה חייב. טלטלו ממקום למקום - פטור. הטהו על צדו - הרי זה חייב. היו לפניו שני גרות דולקין - נתפנו לכבות את זה וכבה את זה - הרי זה פטור. שני גרות כבוין - נתפנו להבעיר את זה והבעיר את זה - הרי זה פטור. אחד כבוי ואחד דלוק - נתפנו לכבות את הדלוק ולהבעיר את הכבוי, והבעיר את הכבוי וכבה את הדלוק - בנשימה אחת - חייב, בשתי נשימות - פטור.

ד. אחד נתן את האור, ואחד נתן את העצים, ואחד נתן את הקדרה, ואחד נתן את המים, ואחד נתן את הבשר, ואחד נתן את התבלין, ובא אחד והגיס - כלן חייבין. אחד נתן את העצים, ואחד נתן את הקדרה, ואחד נתן את המים, ואחד נתן את הבשר, ואחד נתן את התבלין, ואחד הביא את האור, ובא אחד והגיס - שנים האחרונים חייבין.

ה. הסורט סריטה אחת על גבי שני נסרים כאחת - הרי זה חייב. אמר רבי יוסי: לא חיבו שתי אותיות אלא משום רושם, שכן רושמינן על קרשי המשפן לידע איזהו בן זוגו. כתב אות אחת בראש היריעה מכאן, ואות אחת בראש היריעה מכאן, אם כשמדביקן זו לזו והן נראות כאחת - חייב, ואם לאו - פטור. כתב אות אחת, ובא אחר וכתב אות אחת, ובא אחר וכתב אות אחת, ובא אחר וכתב אות אחת - אפלו כל השם כלו, אפלו כל הפסוק כלו -

- פטור. הרושם אות אחת והשלים את השם, אות אחת והשלים את הספר - חייב.

ו. המקרע על העור כתבנית כתב - פטור. הרושם על העור כתבנית כתב - חייב. כתב בקליפי אגוזין, בקליפי רמונים - חייב. בדם קרוש, בחלב קרוש, על עלה זית, ועל עלה חרוב, ועל עלה דלעת, ועל כל דבר שהוא של קימא - חייב. על עלה חזרין, ועל עלה כרשין, ועל עלה בצלים, ועל עלה ירקות, ועל כל דבר שאינו של קימא - פטור. זה הכלל: כתב דבר שהוא של קימא על דבר שאינו של קימא, או דבר שאינו של קימא על דבר שהוא של קימא - פטור. אינו חייב, עד שיכתב דבר שהוא של קימא על דבר שהוא של קימא.

ז. הכותב אות אחת גדולה, אף על פי שיש במקומה כדי לכתב שתי אותיות - פטור. המוחק אות אחת גדולה, אם יש במקומה כדי לכתב שתי אותיות - חייב. אמר רבי מנחם ברבי יוסי: זה חמור במוחק מבכותב, חמור בכותב מה שאין כן במוחק. הכותב לקלקל - חייב. והמוחק לקלקל - פטור. נפלה דיו על גבי ספר ומחקה, שעוה על גבי פנקס ומחקו, אם יש במקומה כדי לכתב שתי אותיות - חייב. והמוחק לקלקל - פטור. אין לה שחייב, אלא המוחק על מנת לכתב, והמוחק כדי לתקן כל שהוא - הרי זה חייב.

ח. הכותב אות אחת ועשה שתיים. שתי אותיות ועשאן אות אחת - הרי זה חייב. נתפנו לכתב אות אחת ונעשה בידו שתי אותיות, שתי אותיות ועשאן אות אחת - הרי זה פטור. עשה שני נקודין, ובא אחר וגמרן ועשאן שתי אותיות - האחרון חייב. כתב על הזוית מבפנים - הרי זה חייב. מבחוץ - פטור. המציר בקליפי פולין, בקליפי תורמסין - פטור.

ט. המסרט על בשרו - רבי אליעזר מחייב וחכמים פוטרין. אמר להם רבי אליעזר: והלא בן סטדא לא למד אלא בכך? אמרו

לו: מפני שוטה אחד נחייב את כל הפקחין?

י. אחד אוהו בקלמוס ואחד אוהו בידו וכותב - האוהו בקלמוס - פטור. והאוהו בידו וכותב - חייב. נתכון לסייעו - האוהו בקלמוס - חייב, והאוהו בידו וכותב - פטור. שוגג אוהו בקלמוס, ומזיד אוהו בידו וכותב - פטור. מזיד אוהו בקלמוס, ושוגג אוהו בידו וכותב - חייב. קטן אוהו בקלמוס וגדול אוהו בידו וכותב - חייב. גדול אוהו בקלמוס וקטן אוהו בידו וכותב - פטור.

יא. מודה רבי אליעזר לחכמים, שאם כתב אות אחת בשבת זו, ואות אחת בשבת אחרת, אות אחת בשבת ואות אחת ביום טוב, אות אחת בשבת ואות אחת ביום הכפורים - שהוא פטור, שאין שני ימים מצטרפין למלאכה אחת.

יב. אחד נתן את הדיו, ואחד נתן את המים, ואחד נתן את הקנקנתום - שנים האחרונים חייבין. אחד נתן את הדיו ואחד נתן את הקנקנתום, ואחד נתן את המים, ואחד נתן את הדיו - שנים האחרונים חייבין. אחד נתן את הדיו, ואחד נתן את הקנקנתום, ואחד נתן את המים, ואחד נתן את הדיו, ואחד נתן את המים - האחרון חייב. אחד נתן את הדיו, ואחד נתן את המים. אחד נתן את הקומס, ואחד נתן את המים. אחד נתן את המים ואחד נתן את האפר. אחד נתן את האפר ואחד נתן את המים - האחרון חייב; דברי רבי. ורבי יוסי בן רבי יהודה אומר: אינו חייב אלא עד שיגבול.

מסכת שבת פרק שלשה עשר

א. האורג שני חוטין על גבי הגס. ועל גבי האמרא - הרי זה חייב. רבי אלעזר אומר: אפלו אחד. האורג שני חוטין על גבי שפה על הרחב שלשה בתים - הרי זה חייב. האורג שלשה חוטין בתחלה - הרי זה חייב,

הא למה זה דומה? לצלצל קטן שארג בו שני חוטין על רחב שלשה בתים. והאורג שלשה בתים מתחלה - הרי זה חייב.

ב. שנים שצדו את הצבי - שניהן פטורין, שאין שנים חייבין על מלאכה אחת. צדו הראשון והניחו - שניהם חייבין. צדו הראשון ונתנו לשני - הראשון חייב והשני פטור.

ג. הצד צבי בחצר שיש לה שני פתחים - פטור. נעל הראשון את הפתח וכא השני ונעל את הפתח השני - השני חייב והראשון פטור. חזר הראשון ופתח ונעל - הראשון חייב על צדה השני.

ד. הצד צבי חגר, חולה, זקן - פטור. הצד את הישן ואת הסומא - חייב. הצד יוני שובך, יוני עליה, וצפרין שקננו בספיחין ובכיריה, וכל דבר שמחסר צידה - חייב. אונזין ותנגולין, ויוני הירדסיות, וכל דבר שאין מחסר צידה - פטור. הצד זבובין ויתושין - חייב. ורבי יהודה פוטר. הצד חגבים - בשעת הטל - פטור. בשעת השרב - חייב. אלעזר בן מהבאי אומר: אף בשעת השרב, אם היו מקלחין - פטור.

ה. הצד בהמה חיה ועוף מאפר שברשות אדם, אם היו מחסרין צידה - חייב. לאפר שברשות אדם, אף על פי שמחסרין צידה - פטור. הפורש מצודה על גבי בהמה חיה ועוף, אף על פי שנקנסו לתוכה - פטור, הפורש מצודה על גבי בהמה, חיה ועוף, אם נקנסו לתוכה - חייב. המפרק בהמה ועוף מן המצודה - פטור.

ו. שנים שישבו על הפתח - שניהם פטורין, שאין ידוע איזה מהן קדם. ישבו זה ראשון וזה שני - הראשון חייב והשני פטור. ישב אחד על הפתח, וכא אחר וצדו מבפנים - היושב על הפתח חייב. והצדו מבפנים - פטור. ישב אחד על הפתח, וכא אחר וישב לו מבפנים - פטור, ישב אחד על הפתח, וכא אחר וישב לו מבפנים, וכא אחר וישב

חָלָה רַבִּי מֵאִיר²⁰, וּבִקְשָׁנוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ וְלֹא הֵיחָנוּ, אֲמָרְנוּ לוֹ: תִּבְטַל דְּבַרְיָךְ בְּחַיִּיךָ? אָמַר לָנוּ: אֵף עַל פִּי שְׁאֵנִי אוֹמֵר כֵּן וְחִבְרֵי אוֹמֵר כֵּן - לֹא מְלֹאֲנִי לְבִי מִיָּמִי, לַעֲבֹר עַל דְּבַרֵי חִבְרֵי.

י. וְשׁוֹתִין מִי זְבַלִּין, מִי דְקָלִין, וְכּוֹס עֲקָרִין, וּמְדִיחַ בְּהֵן פְּנִי יָדָיו וְרַגְלָיו. לֹא יָדִיחַ בְּהֵן אֶת הַסַּנְדָּל. רַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדָּלָר מִתִּיר. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הָאִשָּׁה רוֹחֶצֶת בְּנֵה בִינֵי, אֵף עַל פִּי שְׁמַתְכּוֹנַת לְרַפּוּאָה.

יא. רוֹחֵץ אָדָם בְּמֵי טְבָרְיָא וּמֵי יַם הַגְּדוֹל, אָבֵל לֹא בְּמֵי הַגָּר, וְלֹא בְּמֵי הַמְּשָׁרָה, וְלֹא בְּיָמָה שֶׁל סְדוּם. אֵימְתִי? בְּזָמַן שְׁמַתְכּוֹן לְרַפּוּאָה, אָבֵל אִם לְהַעֲלוֹת מִטְמְאָה לְטָהָרָה - הֲרֵי זֶה מִתֵּר. לֹא יִתֵּן אָדָם מַיִם עַל גְּבִי סְפוּג, וְיִתֵּן עַל גְּבִי מַכְתּוֹ. אָבֵל נוֹתֵן הוּא עַל גְּבִי רַגְלָיו וְהֵן יוֹרְדִין לְסַפּוּג. נוֹתֵן אָדָם מוֹךְ יָבֵשׁ, וְסַפּוּג יָבֵשׁ עַל גְּבִי מַכְתּוֹ. אָבֵל לֹא גְמִי יָבֵשׁ, וְלֹא כְּתִיתִין יָבֵשִׁין עַל גְּבִי מַכְתּוֹ.

יב. נוֹתְנִין מַיִם לְתוֹךְ קֶמַח וְקָלִי, וּבִלְבָד שְׁלֵא יִגְבַּל. נוֹתְנִין שְׁמֶשְׁמִין וְאֶגוּזִין לְתוֹךְ הַדָּבֶשׁ, וּבִלְבָד שְׁלֵא יַעֲרֹב. מְפָרְרִין גְּלוֹסְקִין לְחוּלָה בְּשַׁבָּת, וּבִלְבָד שְׁלֵא יִגְבַּל. אָבֵל מַחְבֵּץ הוּא מַעֲשֶׂה קְדָרָה - וְאוֹכֵל.

יג. מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁאִין עוֹשִׂין אֲהֵלִים בְּתַחֲלָה בְּיוֹם-טוֹב, וְאִין צְרִיף לומר בְּשַׁבָּת, עַל מַה נִּחְלְקוּ? עַל הַמוֹסִיפִין, שְׂרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אִין מוֹסִיפִין בְּיוֹם-טוֹב, וְאִין צְרִיף לומר בְּשַׁבָּת. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: מוֹסִיפִין בְּשַׁבָּת וְאִין צְרִיף לומר בְּיוֹם-טוֹב.

יד. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: קָרָן עֲגוּלָה - חִיב, קָרָן פְּשׁוּטָה - פְּטוּר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַמְּרַכִּיב קֶנֶה שֶׁל מְנוּרָה -

לוֹ מִבְּחוּץ - הַיּוֹשֵׁב עַל הַפֶּתַח חִיב, וְשָׁנִים הָאֲחֵרוֹנִים פְּטוּרִין. יָשַׁב אֶחָד עַל הַפֶּתַח, וְנִמְצָא צָבִי בְּתוֹכוֹ, אֵף עַל פִּי שְׁמַתְכּוֹן לֵישֵׁב עַל הַפֶּתַח עַד שֶׁתַּחֲשֹׁךְ - פְּטוּר, מִפְּנֵי שְׁקָדְמָה צִידָה לְמַחֲשָׁבָה, אִין לָךְ שִׂיחָה חִיב אֲלֵא הַמַּתְכּוֹן לְצוּר, אָבֵל קָדְמָה צִידָה לְמַחֲשָׁבָה - פְּטוּר. לְמָה זֶה דּוּמָה? לְנוּעַל אֶת בֵּיתוֹ לְשִׁמְרוֹ וְנִמְצָא צָבִי בְּתוֹכוֹ, וְלִמְתַּכְּסָה בְּטָלִית, וְנִמְצָא צְפוּרִית בְּתוֹכָהּ, אֵף עַל פִּי שְׁמַתְכּוֹן לֵישֵׁב עַד שֶׁתַּחֲשֹׁךְ - פְּטוּר, מִפְּנֵי שְׁקָדְמָה צִידָה לְמַחֲשָׁבָה, אִין לָךְ שְׁחִיב אֲלֵא הַמַּתְכּוֹן לְצוּר. אִם קָדְמָה צִידָה לְמַחֲשָׁבָה - פְּטוּר.

ז. אִין לוֹעֲסִין מִסְתִּיכִין¹⁹ בְּשַׁבָּת. אֵימְתִי? בְּזָמַן שְׁמַתְכּוֹן לְרַפּוּאָה, אִם מִפְּנֵי רִיחַ הַפֶּה - הֲרֵי זֶה מִתֵּר. לֹא יִשְׁחַק אָדָם סֵם יָבֵשׁ בְּשָׁנָיו, אֵימְתִי? בְּזָמַן שְׁמַתְכּוֹן לְרַפּוּאָה. אִם מִפְּנֵי רִיחַ הַפֶּה - הֲרֵי זֶה מִתֵּר.

ח. הַחוֹשֵׁשׁ בְּשָׁנָיו - לֹא יִגְמַע בְּהֵן יִין וְחִמְץ וּפּוּלְט, אָבֵל מִגְמַע וּבּוֹלַע. וּמְטַבֵּיל כְּדָרְכוֹ וְאִינוֹ חוֹשֵׁשׁ. הַחוֹשֵׁשׁ בְּגֵרוֹנוֹ - לֹא יַעֲרַעְנוּ בְּשֶׁמֶן, אָבֵל נוֹתֵן שֶׁמֶן הַרְבֵּה לְתוֹךְ אֲנִיגְרוֹן וּבּוֹלַע, וּמְטַבֵּיל כְּדָרְכוֹ וְאִינוֹ חוֹשֵׁשׁ. הַחוֹשֵׁשׁ בְּרָאשׁוֹ, וְכֵן מִי שְׁעָלוּ בוֹ חֲטָטִים - סֶךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן וְאִינוֹ סֶךְ יִין וְחִמְץ, שֶׁהַשֶּׁמֶן דָּרְכוֹ לְסִיכָה, יִין וְחִמְץ אִין דָּרְכָן לְסוּף. סֶךְ אָדָם שָׁמֵן עַל גְּבִי מַכְתּוֹ, וּבִלְבָד שְׁלֵא יִטּוֹל בְּמוֹךְ וּבְמַטְלִית, וְיִתֵּן עַל גְּבִי מַכְתּוֹ.

ט. עוֹשִׂין אֲלוֹנְתִית לְחוּלָה בְּשַׁבָּת, אֵימְתִי? בְּזָמַן שֶׁטָּרְפָה מְעַרֵב שַׁבָּת, לֹא טָרְפָה מְעַרֵב שַׁבָּת - אֲסוּרָה, שְׁאִין טוֹרְפִין מִתַּחֲלָה בְּשַׁבָּת. אִין טוֹרְפִין יִין וְשֶׁמֶן לְחוּלָה בְּשַׁבָּת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר: טוֹרְפִין יִין וְשֶׁמֶן לְחוּלָה בְּשַׁבָּת. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר: פַּעַם אַחַת

²⁰ הַגְּרָא וְזֵל הֵגִיחַ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. אָבֵל בְּגִמְרָא אֵיתָא רַבִּי מֵאִיר.

¹⁹ שָׂרָף הַעֲזִין שְׁעוֹשִׂים מִמֶּנּוּ זָפֶת וּמְשַׁמֵּשׁ לְרַפּוּאָה וְגַם לְחִסּוּר רִיחַ הַפֶּה.

חַיֵּב לְשֵׁלֵם, וְשֵׁל צִדִּין - פְּטוּר²¹. נִשְׁמָטוּ לוֹ רְצוּעוֹת מְנַעַל וְסַנְדָּל, אוֹ שֶׁנִּשְׁמָט רַב הֶרְגֵּל - הָרִי זֶה יַחֲזִיר, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִקְשֶׁר.

טו. סַנְדָּל שֶׁנִּפְסָקָה אַחַת מֵאַזְנוֹי, אוֹ אַחַד מִתְרַסִּיּוֹתָיו - יוֹצֵאִין בּוֹ. שְׁתֵּימִם - אֶסוּר, מִפְּנֵי מִשׁוּי שֶׁבֶת. נִפְסַק עֶקְבָּתוֹ, אוֹ שֶׁנִּשְׁטַל חוּטָמוֹ, אוֹ שֶׁנִּחְלַק לְשֵׁנִים - אֶסוּר, מִפְּנֵי מִשׁוּי שֶׁבֶת. נִשְׁמָט חוּטָמוֹ - הָרִי זֶה יַחֲזִיר, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִקְשֶׁר.

טז. הַדְּגִים, וְהַגְּבִינִין, וְהַמְסַדְרִין עַל גְּבִי קָנִים. וְעַל גְּבֵי עֲלִין - מִפְּרָק וְאוֹכֵל, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יַחֲזִיר. חוֹתֵל שֶׁל תְּמָרִים, וּפִטְלֵי־אֵל²² שֶׁל גְּרוּגְרוֹת - מְקַרַע וְאוֹכֵל, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִקְשֶׁר. זֶה הַפְּלֵל: כָּל קֶשֶׁר שֶׁהוּא שֶׁל קִימָא, וְיִכּוֹל לְהִתִּירוֹ בְּאַחַת מִיָּדָיו, אוֹ שֶׁאֵינוֹ שֶׁל קִימָא, וְאֵין יִכּוֹל לְהִתִּירוֹ בְּאַחַת מִיָּדָיו - אֵין חַיִּבִּין עֲלָיו, עַד שֶׁיִּהְיֶה קֶשֶׁר שֶׁל קִימָא, וְאֵין יִכּוֹל לְהִתִּירוֹ בְּאַחַת מִיָּדָיו.

יז. חֶבֶל הַקְּשׁוּר בַּפְּרָה - קוֹשְׁרוֹ בְּאַבּוּס, וְהַקְּשׁוּר בְּאַבּוּס קוֹשְׁרוֹ בַּפְּרָה; אָבֵל לֹא יִקְשֶׁר בְּאַבּוּס וּבַפְּרָה. חֶבֶל שֶׁבִּתּוֹךְ הַבַּיִת מְטַלְטֵלִין אוֹתוֹ, וְשֶׁבֶתְפֶּתֶק²³ אֵין מְטַלְטֵלִין אוֹתוֹ. אִם הִתְקִינוֹ בְּעַל הַבַּיִת לְהִיּוֹת מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן - מְטַלְטֵלִין אוֹתוֹ.

יח. חֶבֶל דְּלִי שֶׁנִּפְסַק - אֵין קוֹשְׁרִין אוֹתוֹ, אֲלֵא עוֹנָבִים אוֹתוֹ. מִפְּעָעִין בְּאַגְזוּזִים וּמְפָרְדִּין בְּרַמוּנִים. וּמַחֲתִיכִין בְּנִבְלָה מִשֶּׁבֶת לְאוֹתָהּ שֶׁבֶת, אָבֵל לֹא מִשֶּׁבֶת לְמוֹצָאֵי שֶׁבֶת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמִתְקֵן מִקְדָּשׁ לְחוּל. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: מִפְּעָעִין בְּאַגְזוּזִים וּמְפָרְדִּין בְּרַמוּנִים, וּמְדִיחִין בְּכַבּוּשֵׁין בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים

²¹ בְּנוֹסַחַת הַסְּפָרִים מוּבָא בָּאֵן: רַבִּי סִימְאִי אָמַר: קָרַן עֲגוּלָה חַיֵּב וּפְשׁוּטָה פְּטוּר.

²² סַל הָעֵשׂוּי מוּמִינֵי עֲרֵכָה שְׂאוּצְרִים בּוֹ גְרוּגְרוֹת.

²³ אוּצָר.

עִם חֲשֵׁכָה וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ, שֶׁהוּא כְּמִתְקֵן מִקְדָּשׁ לְחוּל.

יט. מְדִיחִין כָּלִים מִשֶּׁבֶת לְאוֹתָהּ שֶׁבֶת, אָבֵל לֹא מִשֶּׁבֶת זֹו לְשֶׁבֶת אַחֲרָת. כִּיצַד? אָכֵל בָּהֶן בְּלִילֵי שֶׁבֶת - מְדִיחֵן שִׂיאֵכֵל בָּהֶן לְשַׁחֲרִית, בְּשַׁחֲרִית - מְדִיחֵן שִׂיאֵכֵל בָּהֶן בְּסַעֲדַת צְהָרִים. בְּסַעֲדַת צְהָרִים - מְדִיחֵן שִׂיאֵכֵל בָּהֶן לְמַנְחָה. בְּמַנְחָה לֹא יְדִיחַ מִעֲתָה. הַכּוֹסוֹת - מְדִיחֵן כָּל הַיּוֹם כָּלוּ, מִפְּנֵי שְׂאִין קָבַע לְשִׁתְיָהּ. מְדִיחִין עֲשָׂרָה כּוֹסוֹת, שְׂאֵם יִרְצָה יִשְׁתֶּה בְּאַחַד מֵהֶן. מִצִּיעִין עֶשֶׂר מִטּוֹת, שְׂאֵם יִרְצָה - יִסַּב עַל אַחַת מֵהֶן. שֶׁל בַּיִת רַבֵּן גְּמִלְיָאֵל לֹא הָיוּ מְקַפְּלִין כָּלִי לְבָן שֶׁלְּהֵן, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מַחֲלִיפִין.

מִסְכַּת שֶׁבֶת פֶּרֶק אַרְבָּעָה עֶשֶׂר

א. אֵף עַל פִּי שְׂאֵמְרוֹ: אֵין קוֹרִין בְּכַתְבֵּי הַקֶּדֶשׁ, אָבֵל שְׁנוּנִין בָּהֶן וְדוֹרְשִׁין בָּהֶן. וְאִם צָרִיךְ לוֹ דָּבָר לְבִדּוּק - בּוֹדֵק. רַבִּי נַחֲמִיָּה אָמַר: מִפְּנֵי מַה אָמְרוֹ - 'אֵין קוֹרִין בְּכַתְבֵּי הַקֶּדֶשׁ מִפְּנֵי שְׁטְרֵי הַדְּיוֹטוֹת'? שִׂיאֵמְרוֹ: בְּכַתְבֵּי הַקֶּדֶשׁ אֵין קוֹרִין, קַל וְחֹמֶר בְּשְׁטְרֵי הַדְּיוֹטוֹת.

ב. הָיוּ כְּתוּבִין תְּרַגּוּם בְּכָל לְשׁוֹן - מִצִּילִין אוֹתָן וְגוֹנְזִין אוֹתָן. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אֵין מִצִּילִין אוֹתָן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מִעֲשֶׂה וְהִלְךְ אָבָא חִלְפָתָא אֲצֵל רַבֵּן גְּמִלְיָאֵל לְטַבְרִיא, וּמְצָאוּ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב עַל שֶׁלְּחָנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן הַנּוֹזֵף, וּבִיָּדוֹ סֵפֶר אֵיּוֹב תְּרַגּוּם, וְהָיָה קוֹרֵא בּוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי חִלְפָתָא: זְכוּר הָיִיתִי בְּרַבֵּן גְּמִלְיָאֵל הַזֶּקֶן, אָבִי אָבִיךָ, שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב עַל גַּב מְעֵלָה בְּהַר הַבַּיִת, וְהִבִּיאֹו לְפָנָיו סֵפֶר אֵיּוֹב תְּרַגּוּם, וְאָמַר לְבַנָּאִי: 'תְּגַנְזוּ תַּחַת הַנְּדָבָר'. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, שֶׁלַּח רַבֵּן גְּמִלְיָאֵל וְגַנְזוּ. רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה אָמַר: עֲרֵכָה שֶׁל טִיט כְּפָה עָלָיו. אָמַר רַבִּי מְאִיר: שְׁתֵּי תְּשׁוּבוֹת בְּדָבָר, טִיט לֹא הָיָה בְּהַר הַבַּיִת. וְעוֹד, וְכִי מְאַבְדִּין אוֹתָהּ בְּיָד? אֲלֵא מְנִיחִין אוֹתָהּ בְּמִקּוֹם הַתְּרַפָּה וְהֵן מְתַאבְּדִין מֵאַלְיָהֶן.

ואין מכבין להציל את התרומה. יפה כח הקדש מכח התרומה, שהקדש מציל את כלו, תרומה אין מציל אלא כדרך שמציל בחלין.

ו. מצילין מיום-טוב לשבת, אבל לא משבת ליום-טוב, ולא משבת ליום הכפורים, ולא מיום הכפורים לשבת, ולא משבת זו לשבת אחרת, ואין צריך לומר מיום-טוב לחול. חבית שנשברה בראש הגג, מביא כלי אחר ומניח תחתיה, ולא יבא מביא כלי אחר וקולט, כלי אחר ומצרף, ולא יקלט ואחר כך יזמין, אלא מזמין ואחר כך יקלט. הציל פת נקיה - אין רשאי להציל פת הדראה. פת הדראה - רשאי להציל נקיה. ואין מערימין בכך. רבי יוסי בר יהודה אומר: מערימין בכך.

ז. אין מצילין את המת מפני הדלקה. אמר רבי יהודה בן לקיש: שמעתי, שמצילין את המת מפני הדלקה. שכח פת בתנור, וקדש עליו היום - מצילין ממנו מזון שלש סעודות, ואומר לאחרים: בואו והצילו לכם, בלבד שלא יעשה עמהם חשבון אחר השבת. וכשהוא רודה - רודה בסכין, אבל לא במרדה.

ח. רבן שמעון בן גמליאל אומר: פורסין עור של גדי על גבי שדה תבה ומגדל שאחזו בהן את האור, מפני שהוא מחרף. ולא הודו לו חכמים.

ט. נכרי שבא לכבות, אין אומרים לו: 'כבה' ואל תכבה. מעשה שנפלה דלקה בחצרו של יוסף בן סימאי בשיחין, ובאו אנשי גסטרא של צפורי לכבותה, ולא הניחין. ירדו גשמים וכבו, אמרו חכמים: לא היה צריך, אף על פי כן, למוצאי שבת שלח להם סלע לכל אחד ואחד, ולאפרכוסו שבהן שלח חמשים דינרים.

י. אין משפירין פלים לנכרי בערב שבת, וברביעי ובחמישי - מתר, אין משלחין אגרות ביד נכרי בערב שבת, וברביעי

ג. היו כתובין בסם, בסקרא, בקומוס, בקנקנתום - מצילין אותן וגונזין אותן. הברכות והקמעות. אף על פי שיש בהן מאותיות השם ומענינות הרבה שבתורה - אין מצילין אותן, אלא נשרפין במקומן. מכאן אמרו: כותבי ברכות כשורפי תורה. ומעשה באחד בצידן שהיה כותב ברכות, ואמרו עליו לפני רבי ישמעאל, והלך רבי ישמעאל לבודקו, כשהיה עולה בסלם הרגיש בו, נטל טומוס של ברכות ונתנו לתוף ספל של מים. בלשון הזה אמר לו רבי ישמעאל: 'עגש האחרון קשה מן הראשון'.

ד. הגלונים וספרי מינים - אין מצילין אותן מפני הדלקה, אלא נשרפין במקומן, הן ואזכרותיהן. רבי יוסי הגלילי אומר: בחול - קודר את אזכרותיהן וגונזין, ושורף את השאר. אמר רבי טרפון: אקפח את בני, שאם יבואו לידי - שאשורף, הם ואזכרותיהן. שאפלו הרודף רודף אחריו להורגו ונחש רץ אחריו להכישו, נכנס לבית עובד כוכבים, ואינו נכנס לבתיהן של אלו, שהללו אין מכירין אותו וכופרין בו והללו מכירין וכופרין בו, ועליהן אמר הכתוב ('שעיה נז, ח'): 'ואחר הדלת והמזוזה שמת זכרונך' וגו'. אמר רבי ישמעאל: מה אם להטיל שלום בין איש לאשתו אמרה תורה: שמי שנכתב בקדשה ימחה על המים, ספרים הללו שמטילין איבה בין ישראל לאביהם שבשמים, על אחת כמה וכמה שימחו, הן ואזכרותיהן. ועליהן אמר הכתוב (תהלים קלט, כא): 'הלא משנאיך ה' אשנא' וגו'; כשם שאין מצילין אותן מפני הדלקה - כך אין מצילין אותן, לא מן המפלת ולא מן המים, ולא מכל דבר המאבד אותן.

ה. ספר שאחזו האור בראשו האחד - נוטלו ומתכסה בו, אם כבתה - כבתה. כלי שאחזו האור בראש אחד - כופלו ומשתמש בו, אם כבתה - כבתה. ספר שנפל לתנור - מטמא את התרומה. מכבין את הדלקה

ובחמישי - מתר. אמרו עליו על יוסף הכהן, שלא נמצא כתב ידו ביד נכרי מעולם.

יא. מלא מים להשקות בהמתו - משקה אחריו ישראל. ואם בשביל ישראל - אסור. לקט עשבים להאכיל בהמתו - מאכיל אחריו ישראל. אם בשביל ישראל - אסור. במה דברים אמורים? בנכרי שאין מכירו, אבל נכרי שמכירו - הרי זה אסור, מפני שמרגילו ועושה עמו לשבת אחרת, וכלם שעשאן ישראל, בין אנוסין, בין שוגגין, בין מזידין, בין מטעין - הרי זה אסור.

יב. אין מפליגין בספינה בים הגדול פחות משלשה ימים קדם לשבת. במה דברים אמורים? ביורד לדבר הרשות, אבל ביורד לדבר מצוה, אפלו בערב שבת - מתר. ופוסק עמו על מנת לשבת, ואינו שובת. דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אינו צריך, ומצור לצידן, אפלו בערב שבת - מתר.

יג. ספינה הבאה בים - אין עולין מתוכה ליבשה, אלא אם כן היו בתוך התחום עד שלא חשכה. מעשה ברבן גמליאל וזקנים, שהיו באין בספינה, וקדש עליו היום. אמרו לרבן גמליאל: מה אנו לירד? אמר להם: מתר, שצופה הייתי, והיינו בתוך התחום עד שלא חשכה, אלא שנטרפה הספינה פעמים הרבה. באותה שעה עשה נכרי אסקליא²⁴ לירד בו. אמרו לו: מה אנו לירד? אמר להם: הואיל ולא בפנינו עשה - מתרין אנו לירד בו, וירדו בו רבן גמליאל והזקנים.

יד. מלבן של מטה, ושל עריסה ונקליטי המטה, לזוחים של סקבים וכרעי שלחן, יד של סכין - הרי זה לא יחזיר. ואם יחזיר - פטור. ובלבד שלא תקע. ואם

תקע - חייב חטאת. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אם היו רפין - נוטל ומחזיר.

טו. מטלטלין את השופר להשקות בו את התינוק. מטלטלין את הקרקש ואת הפנקס לתינוק בשבת. אין מקרקשין, לא את הווג ולא את הקרקש לתינוק בשבת. מטלטלין את הפנקס ואת המראה לכסות בהן את הכלים, ואין רואין במראה. ואם הייתה קבועה בכתל - מתר. אין מטלטלין, לא את המקבת, ולא את המקדת, ולא את הקשתניות, לא יפה במקבת על גבי מפסלת, ולא יקדיח בקשתניות, כדרך שעושה בחול. כלי גללים כלי אבנים כלי אדמה - הרי הן ככל הכלים, ומטלטלין אותן.

טז. כפה²⁵, בין חקוק ובין שאינו חקוק - מטלטלין אותו בשבת, ולא אמרו "חקוק" אלא לענין טמאה. מדוכה - אם יש בה שום, מטלטלין אותה. ואם לאו - אין מטלטלין אותה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: מדוכה קטנה הנתנת על גבי שלחן - הרי היא כקערה ומטלטלין אותה. רבי יוסי אומר: צרור, ואבן המקרוזלת - כזית. כאגוז וכביצה - נוטלו ומקנח בו את רגליו. רבי ישמעאל בן רבי יוסי אומר משום אביו: מלא היד.

מִסְכַּת שֶׁבֶת פֶּרֶק חֲמִשָּׁה עָשָׂר

א. בראשונה היו אומרים: שלשה כלים נטלין בשבת, מקצוע של דבלה, וזומא-ליסטרטא של קדרה, וסכין קטנה שעל גבי השלחן. חזרו להיות מוסיפין והולכין, עד שאמרו: כל הכלים נטלין בשבת, חוץ מן המסר הגדול ויתד של מחרשה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף העגול של ספינה. רבי יוסי אומר: אף צפרן גדולה. רבי נחמיה אומר: אפילו טלית, אפילו תרנד - אין נטלין אלא לצרף. רבן שמעון

²⁵ שם כלי שיש לו בית קבול.

²⁴ סלם או כבש.

בן גמליאל אומר: בית שמאי אומרים: אין נטלין אלא לצרף. ובית הלל אומרים: לצרף ושלא לצרף.

ב. דלת של תבה ומגדל ושדה - נוטלין ולא מחזירין. דלת של לול, ושל בית תרנגולין - לא נוטלין ולא מחזירין. דלת מטה ששברה - היא ושבריה נטלין בשבת. מכבש²⁶ ששבר - הוא ושבריו נטלין בשבת. מגופת חבית ששברה - היא ושבריה נטלין בשבת. לא יספות ממנה שבר, לא לסמך בה כרעי מטה ולא לכסות בהן את הפלים. זרקה לאשפה - היא ושבריה אין נטלין בשבת. שברי תנור ישן - אין נטלין בשבת; דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: נטלין. העיד רבי יוסי משום רבי אליעזר בן יעקב, על שברי תנור ישן שנשטלין בשבת, ועל כסויו שאין צריך בית יד. אין נוטלין במוט בשבת, אכל נוטלין בשנים. שלשה וארבעה - אסור.

ג. קנה שהתקינו בעל הבית להיות פותח ונוצל בו. אם היה קשור ותלוי - פותחין ונועלין בו. ואם לאו - אין פותחין ונועלין בו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: מתקן אף על פי שאינו קשור, ואף על פי שאינו תלוי. מקל שעשה בראשו מסמר, להיות נוטל בו את הפת מאפאפיריות²⁷ - הרי היא כדוקרן, ומטלטלת בחצר.

ד. מטלטלין את המשליא²⁸ להעלות בה דלי או קיתון של דבלה. כלכלה - לישוב עליה תרנגלת. בהמה שנפלה לתוך הבור - עושין לה פרנסה במקומה, בשביל שלא תמות.

²⁶ הגרסה על פי הירושלמי שבת פב ע"ב.

²⁷ כפא שמוניהים עליו ספרים והוא של עץ ועגל ומתקפל ונסגר ומתפשט ונפתח, ויש שעושין מפזו ושלחה.

²⁸ מוּלָגָה.

ה. אין מפנין את האוצר בתחלה בשבת. אבל עושה בו שביל, כדי שיהא נכנס ויוצא.

ו. חצר גדולה שירד בה גשמים, והיה בה בית אבל או בית המשתה, מביא תבן בקפה ומרדד, ובלבד שלא ירד בידו ובקפה כדרך שעושה בחול. נסרים של בית אומן - אף על פי משופין ואף על פי שמתקנין - מטלטלין אותן.

ז. תבלים של טבחין, וטומוס של שטרות, ועורות שאינן עבודין, אם התקינן בעל הבית - מטלטלין אותן, ואם לאו - אין מטלטלין אותן. רבי יוסי אומר: עורות עבודין ושאין עבודין - מטלטלין אותן. אבל גזי צמר, ואניצי פשתן, ולשונות של ארגמן, ומוכין - אין מטלטלין אותן.

ח. מטלטלין את החדש בשבת, ומטלטלין מעשר שני בירושלים, אבל לא בגבולין. מעלין את המדמץ באחד ומאה. רבי שמעון בן אלעזר אומר: נותן עיניו באחד מהן ואוכל את השאר.

ט. שברי ערבה - לכסות בהן את פי החביות. שברי זכוכית - לכסות בהן את פי הפך. רבי יהודה אומר: ובלבד שיהו עושין מעין מלאכתן. שברי ערבה - לצק בתוכן מקפה, שברי זכוכית - לצק לתוכן שמן לתניוק. חבית שנתגלה, ואבטיח שנקר - נוטלין ומניחין במקום המצנע.

י. מטלטלין את החצב, מפני שהוא מאכל צבאים. ואת החודל, מפני שהוא מאכל יונים. רבן שמעון בן גמליאל אומר: מטלטלין שברי זכוכית מפני שהוא מאכל נעמיות. רבי נתן אומר: אם כן, יטלטלו חבילי זמורות, מפני שהוא מאכל פילין? זה הכלל: כל שהוא מן המוכן - מטלטלין אותן, וכל שאינו מן המוכן - אין מטלטלין אותן. מים שנתגלו - מטלטלין אותן, מפני שהן ראויין לבהמה - דברי רבי מאיר. רבי

תּוֹסֶפֶת

הַשְּׁלֵם

רבי אליעזר: מוללין את המלול ומציעין את המוצע, ואופין את האפוי, ומבשלים את המבשל.

שמעון בן אלעזר אומר: כל עצמן אסור לקימן מפני סכנת נפשות.

יא. חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדין, אם התקינן למאכל בהמה - מטלטלין אותן. ואם לאו - אין מטלטלין אותן. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אם נטלין באחת יד - מטלטלין אותן, ואם לאו - אין מטלטלין אותן.

יב. חבילי אזוב, הסאה, והקורנית - שהכניסן לעצים - אין אוכל מהן בשבת. למאכל בהמה - אוכל מהן. קוטס ואוכל, ובלבד שלא יקטס בכלי. מולל ואוכל - ובלבד שלא ימולל בכלי הרבה - דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים: מולל כראשי אצבעותיו ואוכל, ובלבד שלא ימולל בידים הרבה כדרך שעושה בחול. וכן בחמיתה²⁹, וכן בפגים³⁰, וכן בשארי כל התבלין.

יג. שחלים שטרפן מערב שבת - נותן לתוכן חמץ ושמן. ואין טורפן אלא מערב, וממשיך את החמיתה, ונותן לתוכן. חרדל ששחקו מערב שבת - מביא דבש ונותן לתוכו, ואין טורף אלא מערב. שום שרסקו מערב שבת - מביא גריסין ונותן לתוכו, ואין טורף אלא מערב. אין כותשין את המלח במדוך של עץ, אבל מרסקן הוא ביד של סכין ובעץ הפרור ואינו חושש. אין מרסקין דבלה וגרוגרות וחרובין לפני זקנים בשבת. אבל מרסק הוא ביד של סכין ובעץ הפרור, ואין חושש.

יד. המולל מלילות מערב שבת - מנפח על יד על יד ואוכל, אבל לא בקנון ולא בתמחוי. המולל מלילות מערב יום-טוב - מנפח בקנון ובתמחוי, אבל לא בטבלא ולא בנפה, ולא בכברה, כדרך שעושה בחול. רבי דוסתאי בן רבי ינאי אמר משום

²⁹ בגמרא: 'אמיתה', והוא שם של צמח בושמי.

³⁰ הגר"א גרס: בפנים.

<p>3</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>כ</p> <p>20</p>	<p>7:03 _____ נץ החמה 9:23 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:10 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:41 _____ צה"כ לשיטת ר"ת שקיעה: 4:28 בבלי: בבא קמא לא • ירושלמי: ביכורים ג • תוספתא: שבת ט ב"ך: זכריה ח-ט • רמב"ם: אישות יט</p>
<p>4</p> <p>שני Monday</p>	<p>כא</p> <p>21</p>	<p>מתחילין ותן טל ומטר, בלילה 7:04 _____ נץ החמה 9:24 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:11 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:41 _____ צה"כ לשיטת ר"ת שקיעה: 4:28 בבלי: בבא קמא לב • ירושלמי: ביכורים ד • תוספתא: שבת י ב"ך: זכריה י-יא • רמב"ם: אישות כ</p>
<p>5</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>כב</p> <p>22</p>	<p>7:05 _____ נץ החמה 9:25 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:12 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:41 _____ צה"כ לשיטת ר"ת שקיעה: 4:28 בבלי: בבא קמא לג • ירושלמי: ביכורים ה • תוספתא: שבת יא ב"ך: זכריה יב-יג • רמב"ם: אישות כא</p>
<p>6</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>כג</p> <p>23</p>	<p>7:05 _____ נץ החמה 9:25 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:12 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:41 _____ צה"כ לשיטת ר"ת שקיעה: 4:28 בבלי: בבא קמא לד • ירושלמי: ביכורים ו • תוספתא: שבת יב ב"ך: זכריה יד • מלאכי א • רמב"ם: אישות כב</p>
<p>7</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>כד</p> <p>24</p>	<p>7:06 _____ נץ החמה 9:26 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:13 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:41 _____ צה"כ לשיטת ר"ת שקיעה: 4:28 בבלי: בבא קמא לה • ירושלמי: ביכורים ז • תוספתא: שבת יג ב"ך: זכריה יז • רמב"ם: אישות כג</p>
<p>8</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 4:10 הדלקת הנרות</p>	<p>כה</p> <p>25</p>	<p>1st Day of Chanukah עלות השחר _____ 7:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:51 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:49 שקיעה: 4:28 בבלי: בבא קמא לו • ירושלמי: ביכורים ח • תוספתא: שבת יד ב"ך: משלי א-ב • רמב"ם: אישות כד</p>
<p>9</p> <p>שבת Shabbos</p> <p>הפטרה: רני ושמחי זמן מוצש"ק 5:41 Shabbos Ends</p>	<p>כו</p> <p>26</p>	<p>2nd Day of Chanukah עלות השחר _____ 7:08 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:51 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:50 שקיעה: 4:28 בבלי: בבא קמא לז • ירושלמי: ביכורים ט • תוספתא: שבת טו ב"ך: משלי ג-ד • רמב"ם: אישות כה</p>

מברכים חודש טבת המולד: דינסטאג ביינאכט 1 מינוט און 3 חלקים נאך 8

די קדושה פון חנוכה קומט פון דעם וואס דער אייבערשטער האט אונז מוחל געווען יום כיפור.

(ליקוטי מוה"ר חלק ב' סימן ו')